

TRIBUTNA

radio GLAS
Ljubljane d.d.
100,2 Mhz
in 99,5 MHz

32. januar 1994, letnik 94/95 (XLIV)

študentski časopis za civilno družbo / št. 9
izhaja vsak drugi (al pa ne) torek

cena: DEJ 100 SIT!!!

KRALJ MATJAŽ NE BO ČAKAL, DA SE MU BRADA OVIJE OKOLI ŠANKA.

M. C. ŠE ŽIVI!

Potegavščina tedna

33

STRAN

O COPRNICAH

Vatikansko-židovska zarota

11

STRAN

**MILITANTNO,
LAIČNO...**

V pomanjkanju boljših intervjujev

12/13

STRAN

**SAM SVOJ
TERORIST**

Z direktno akcijo na svetlo pot

24

STRAN

VOHUNI SO DRAGI - VOHUNI SO ŠLI

Vnoči s ponedeljka 11.1., na torek 12.1., se je zaključila zgodba Dizaka na Metelkovi. Mestna vlada je namreč plačevala podjetje Dizako za štiriindvajseturno prežo na dan. Varnostniki naj bi varovali objekte na Metelkovi, v resnici pa so zapisovali vse, kaj se tam dogaja. Neverjetno, zapisali so celo vsako avtomobilsko registracijo in opisali vsako osebo, ki se je tam slučajno znašla. Za mesec september je Dizako oskubil mestno vlado za pol milijona tolarjev. Mestna vlada bi lahko, namesto da razmetava denar za vohune, ta denar namenila prenovi objektov, ki jih je tako prebrisan onemogočila (čudno, da varnostnik takrat ni opazil bagerja, ki je verjetno kar od nekdaj priletel, neslišno opravil svojo nalogo in potem tudi odletel). Torej, v tej januarski noči je bila izpeljana akcija, katere rezultat je bil odprt vhod z Masarykove in izgon Dizaka. Varnostniku, ki je bil takrat dežuren, smo še pomagali

naložiti ves inventar iz hišice v fičkota (neverjetno, kaj vse gre naložiti vanj) in mu zmagoslavno pomahali v slovo. Kmalu potem so prišli policaji in vse popisali, na koncu pa so rekli, da smo pač dosegli, kar smo hoteli. Dizako se ni več vrnil, njegovi uslužbenci pa še vedno prihajajo k nam na pivo (stara navada, železna srajca in tako naprej). Kdo ve, ali še vedno vohunijo ali pa so se v teh štirih mesecih res tako navezali na nas, saj smo bili v bistvu z njimi vedno v dobrih odnosih. ♣

vodo. Gasilci nam sicer včasih pripeljejo kakšen 1500 litrski balon z vodo, vendar jih je potem treba klicati vsake tri dni, da ga zopet napolnijo. Sploh pa ta voda ni pitna, pa še ogaben okus po gumi ima, tako da si niti zob ne moreš z njo oprati. Torej je treba vsaj pitno vodo nositi od drugod. Najbližja javna voda se dobi na centralni tržnici. Najhujši

Studio radia T.N.T.

Z leve proti desni:
Igor, Tanja in Vito

KAKO PREŽIVETI NA METELKOVI???

Mestna vlada je še naprej neusmiljena, ne da niti elektrike, kaj šele vodo. Brez elektrike se sicer da preživeti, če se pač preprosto prepričaš, da živiš v prejšnjem stoletju in se temu primerno prilagodiš, tako da imaš vedno dovolj sveč in petrolejk, greješ pa se seveda ob peči na drva, premog, olje, plin ali petrolej, izbira je velika. Večji problem je z

Vsak sistem bi moral dovoliti luknje in izjeme, sicer počasi stre vse, kaj je najboljšega v človeku.
Bertrand Russell

➔ problem pa je to, da ni vode na sekretu, kajti človeški osebki kljub temu iztrebljajo, straniščne školjke pa se mašijo.

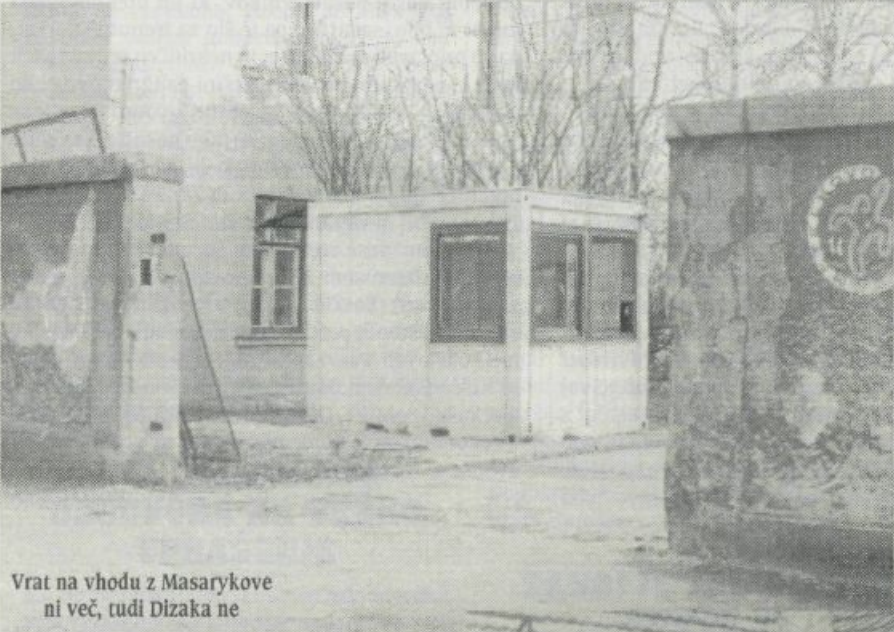
METELKOVA NAŠ DOM

Kljub zimi in nemogočim pogojem se je pojavilo kar nekaj novih dejavnosti. "HROŠČARJI" (to so ljubitelji hroščev oz. Volkswagnov) so zasedli prostor v napol porušeni garaži, zaflikali luknje v stenah in tako usposobili že odpisan prostor. Imamo tudi DRUŠTVO LJUBITELJEV SOŠKE FRONTE, ki so zasedli prostor tako rekoč v ruševinah nad bivšo vojaško jedilnico, sicer pa je to čisto v njihovem stilu, saj so vneti zbiratelji vojnih antikvitet. V njihovi sobici je na ogled nekaj čelad, šmajser, bajonet in

Kdo bo plačal odvoz smeti???
(Tisti, ki je navojal)

kjer lahko popijete čajček (imajo veliko izbiro pravih čajev). Stripcorovci pa so zaprli svoj prostor, kjer so prej potekale video projekcije ter 1001 noč, saj noč in dan garajo v Art klubu (v Pešakah), ki bo popolnoma prenovljen in sploh mega, preimenoval pa se bo v Channel Zero. Tu bo tudi vegetarijanska kuhinja. Otvoritev bo 10. februarja. Ob tej priliki bo v istem prostoru tudi koncert dua Cut, ki prihaja iz Nemčije. Prvo nadstropje Pešakov pa se je iz pisaniških prostorov, ki niso služili svojemu namenu, počasi prelevilo v bivanske prostore, ki služijo svojemu namenu. V enem izmed prostorov se pripravlja radio T.N.T.

Vrat na vhodu z Masarykove ni več, tudi Dizaka ne

karbidovka, s katero si svetijo, najnovejši ponos zbirke pa so rešetke, ki so nekoč varovale Janševo celico v vojaškem zaporu na Metelkovi. Gala dvorana po krajši pavzi ponovno deluje s svojim programom. Izboljšali so oder, po vsej verjetnosti pa bodo imeli kmalu tudi nov šank. V nedeljo so imeli v gosteh Nizozemce Gore, ki pa so naredili veliko finančno izgubo (več o njih si lahko preberete na kulturnih straneh Tribune). Upajo, da si bodo vsaj nekaj izgube pokrili z Hladnim pivom in balkan žurom, ki vedno privabi velike množice. Pivo se je sicer podražilo na 120 SIT, kljub temu pa za svoje delo za šankom nihče ni plačan (razen z nekaj drinki). V Šoli so aktivni Mizz art, ki so pripravili razstavo fotografij svojih grafitov oz. stenskih poslikav. Imajo tudi svoj mini šank, ki deluje kadar je odprta razstava. Črni mravi so krivi, da je v kleti Šole še vedno čajnica,

DNEVNIK NEKEGA VARNOSTNIKA

16.12.93 od 18.00-6.00
Ob prihodu nekaj obiskovalcev in to cirka 10-15 mešano moški in ženske. Prišlo pet moških in ena ženska...
17.12.93 od 18.00-6.00
20.00 uri se je pričel koncert. Obiskovalcev je bilo okoli 50. Število se veča in manjša. 22.00 koncert se uspešno in mirno odvija...
23.00 Obhod objektov. V gala dvorani je sedaj približno 100 oseb, ki so pijane ali pa zadrogirane. Pričeli so tudi metati petarde, znotraj dvorane. Ostalo je BP.
1.38 So prenehali s koncertom. Ostalo je še 10 ljudi zapitih ali drogiranih, ki poslušajo kasete...
18.12.93 (6.00-18.00)
- za vsakim vogalom so steklenice in pločevinke od (večije, vina, piva)
- po nekaterih stavbah so tudi razbita okna, opazno je zato ker se vidi da je bilo nekaj vrženo v šipo. (okno). Razbiti so tudi vtikači, štekeri za luči itd.
- prostori so večinoma zasvinjani od cigaretnih ogorkov, papirjev, raznih dek foteljev, ki so jih privlekli člani mreže metelkove.
na stenah je tudi opazno da so risani in pisani metelkove)
- v kratkem času so se morali tudi člani mreže prenočevati opazno je zato ker so sobe zaklenjene in priimek, torej stanujočega v sobi. Na nekaterih
- vse te sobe pa ne uporabljajo samo za prenoč umetniki, torej člani mreže metelkove izdelujejo
- v šoli so na podstrešju panksi, ki prenočujejo kar nekaj ljudi
ki ga imajo panksi.
- opazil sem tudi da en del garaže popravljajo (renovirajo) seveda pripomočke
- en del vrat iz vhoda metelkove so v neki stavbi
- drugače se ne dogaja nič posebnega.

FOTO: TINA HAUSER
v naslednji številki.

Zgražanje opreznih riti (OpR) je medalja časti.
Norman Spinrad

K O L O F O N

TRIBUNA IZHAJA DVOTEDENSKO. Je časopis za visokošolska, družbena, politična in kulturna vprašanja, katerega ustanovitelj in izdajatelj je ŠTUDENTSKA ORGANIZACIJA UNIVERZE V Ljubljani (ŠOU). Naslov uredništva: Kersnikova 4, Ljubljana, soba 206, telefon 061-319-496, telefax 061-319-448. Uradne ure med 10 in 14 uro vsak dan. Časopisni svet TRIBUNE: Tone Vidmar, Miran Božovič, Lev Kreft, Darko Štrajn, Antiša Korljan, Janez Kotar. Uredniki: Samo Resnik (publicistika, lektura), Manica Ferenc (univerza, študij, izobraževanje), Nataša Novak (kultura in oblikovanje), Lara Lah (reportaže, politika, gospodarstvo), Ksenja Perko (študentski informator - "NEVROZA"), Primož Trobevšek (zobotrebčarstvo) in Gorazd Drevenšek, "ki je za vse odgovoren".
Prelom: SLOVENEČ; računalniška podpora: Zoran Obradović
VIP: Mojca Prestor; uradne ure od 10 do 14 ure. Sprejema naročila na časopis. Cena izvoda je okroglih, hrapavih ali gladkih 100 SIT, ob naročilu 80 SIT. Naročnina plačljiva 2 krat letno (2 x 900 sit).
Tisk: MISMAŠ
Izhaja ob finančni podpori Ministrstva za kulturo RS, ŠOU in predvsem ob pomoči tržnega oglašanja, zatoorej - poslovanje - v pomoč!
"Tribuna šteje med proizvode iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5%."

KAŽIPOT / VODILO

- 4 KOLUMN! KOLUMN!
- 7 ZAKAJ LJUBIM SARAJEVO
- 10 ADRIANET GA SERJE
- 13 BONI BREZ ČAKANJA
- 18 KVALITETA, KI SE ČUTI
- 19 DIMENZIJA ZVOKA
- 22-23 PESMI! PESMICE! PESMIČKE!
- 25 JOIN PLO OR DIE
- 27 TATTOVI TELES
- 30 RAČUNALNIK ZA MOJO MAMO
- 31 KRIŽANKA

kdor to prebere, dobi za per

Veliki up & Allah akbar!

O eseni sem govoril s prav simpatičnim možakom, ki ga po mnenju bolje poučenih od mene zaradi vpliva na cerkveno politiko lahko štejemo za enega od botrov SKD. Ni napačen mož, in če se ne bi pod kožo morda celo nevede imel za nekaj malo boljšega, kar je pri katoliških ljudeh žal pogosto, bi mu skoraj lahko zaupal in ga želel imeti med prijatelji.

Govorila sva o zlitju SKD in SLS ter o sv. Janezu kot potencialnem vodji velike združene desnice, in rekel sem mu, da jih bo krščeni obramboslovec tako nategnil, da bodo nosili trebušček, preden jim bo jasno, kam ta ljubezen pelje, in mož se je celo kar strinjal, da Janez ni dobra firma. *"a kaj, ko ni nikogar drugega"*.

Lahko bi mu ponovil stari cinični vic, da so vojaška pokopališča polna nenadomestljivih kadrov, pa se strinjam, da so sofizmi trivialni. In politično je imel prav: Janez je edini človek, ki se mu bosta pokorno (*milom ili silom*) umaknila tako Podobnik kot Peterle in edini iz tega kroga, ki seva čar potencialnega nacionalnega voditelja. Ali ima ameriški mandat, da počisti deželo ali ne, je povsem nepomembno. Mislim, da ga nima, a bog vedi, kaj si misli on. Najbrž ni neznano, da imam o Janezovi poštenosti dokaj slabo mnenje, čeprav pogosto rad poslušam, kar pravi, ko govori ljudstvu (*izkušnje so ime, ki ga dajemo svojim napakam, in kot sem lani rekel za Republiko, je bil Janez moja največja kadrovska napaka; tam sem tudi povedal, da je Janez v svojih velikih Premikih tudi lagat - a kaj, ko je knjiga za nekatere Biblija, on pa Mojzes*), da mislim, da bolj laže in raje krade, kot bi se še spodobilo. Obenem tudi ne verjamem v popularno modrost, da mora biti uspešen politik solidno pokvarjen. (*Zmerno morda.*) Živ dokaz, da ta teorija ne deluje, imajo sosede s svojim Francekom.

Leto nazaj mi je zagrebški kemik razlagal, zakaj je volil za tisto paragvajsko čudo in se drl: *"Francek, Francek!"* Ker je moč pokvarjen. In ker ni verjel, da ima Hrvaška kogarkoli drugega, ki bi jo lahko v teh časih vodil. (Nesramnež bi rekel, *"kaj so se pa šli državo, če jih tare takšna revščina"*.)

Proti Tudjici je Janezek sicer

skorajda angelček s krili (*in tudi če bi (bo?) kot prime minister ali predsednik republike še zrasel, bi (bo?), verjamem, ostal daleč zadaj*).

A vrnimo se k katoliškim možem in njihovim *wet dreams* o Janezu. Poleti '90 smo se v Madridu usedli 3 Slovenci in 1 Slovenka, vsi v poznih mladih letih in vsi z nekaj izkušnjami, gostje dveh mednarodnih srečanj v Španiji, in smo hitro ugotovili, da bi bilo za Slovenijo najbolje, če bi postala danska kolonija. Civiliziran in oddaljen gospodar, koristi za turizem... bolje kot naši domači spahije. Kasneje smo se v Ljubljani zafrkavali, da bi bil za slovensko politiko dar z neba g. Jorg Haider v obleki prisilnega upravitelja. No, in ker ima kljub vsem Podobnikovim (Marjanovim) naporom Haider v Sloveniji še največ skupnega s prej omenjanim Janezom, se zdi, da bi bil Janezek morda dober nadomestek za tehnično perfektnega nemškega Korošca. Prefukal bo bando. Samo eno je pomembno: ko bo ta politični *power kointus* končan, in bodo levo in desno ležale klastre trupel, takrat se bo vse dobro končalo, če bo na političnem polju bod krili jadrskih padal ali zmajev pristal svež, ne Saftiju ne Coca Coli ne Vatikanu ničesar dolžan team novih politikov, ki bo Janeza obvezal in ga poslal v penzijo. Če teh zmajev ne bo, bomo dobili podalpskega Tudjmana v soft, a bolj dolgoživi verziji in bomo lahko zbirali podpise za referendum za združitev s Hrvaško, ker bo itak na obeh straneh meje isto sranje, in bi združitev prinesla vsaj upanje, da bosta caudilla zastupila drug drugega.

Če ne bo seveda Francek Janeza posvojil. Po izkušnjah s Pučnikom se to ne zdi več nemogoče. Hočem reči: narod, ki je iz leta 88 znal in zmogel narediti le leto 90 in iz leta 91 le leto 93, potrebuje 5 let Janše. Ker pa je veliki (*akbar*) Alah tudi milostljiv (*Allah kerim*) bo 5 let dovolj.

SAMO RESNIK

P.S.: Blagor folku, ki se pri petintridesetih lahko da polivat z vodo in ga ni sram glasno moliti, da bi ga slišali. Pfej.

Naslednjič: *Mali Frodo išče velike zmaje* (J. R. R. Tolkien)

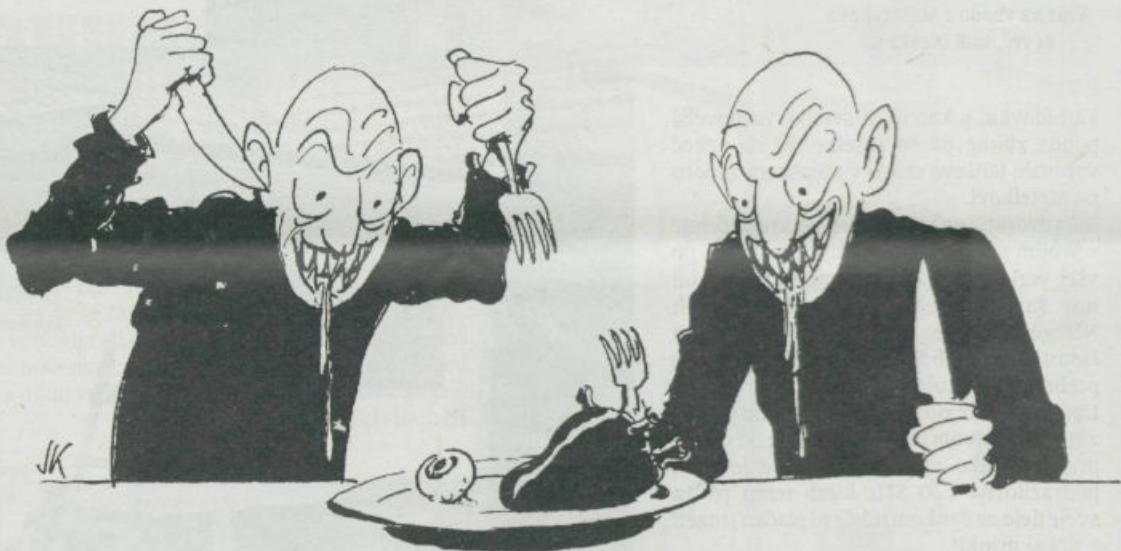
PROGRAMIRANA DEMOKRACIJA

Nedavno je Janez Janša po televiziji povedal, da je za časa Demosove vladavine Milan Kučan poklical k sebi nekatere prvake Demosa ter jih pripravil do tega, da so razbili Demos. O imenih ni govoril, še manj o protiuslugah. *Kakšnih protiuslugah?! Že dolgo nekaj šteje le denar.* Prvi je začel Dimitrij Rupel, ki je postal alergičen na privid klerikalizma. Zadevo so dokončali vodilni "demokrati" (Rupel, Spomenka Hribar, Igor Bavčar), ko so najprej razbili Slovensko demokratično stranko, kar je bil le uvod v razbitje Demosa. "Programski tekst" za obračun z Demosom je napisala Spomenka Hribar in je nosil zlovesči naslov "Ustavimo desnico". Pravzaprav je Hribarjeva že precej pred tem skrbno vodila dva projekta. Prvi je bil sprava, in je dosegel vrhunec v Kočevskem Rogu julija 1990, drugi pa je bil Svetovni slovenski kongres. Šele danes, ko vidimo vse posledice vseh treh njenih opravil (sprava, SSK, zaustavljanje desnice), lahko ugotovimo, da je šlo za izpeljavo strogo projektirane in nadzorovane demokracije, ki je bila izvrstno izpeljana. To v slovenskih razmerah pravzaprav sploh ni bilo težko, saj so se ljudje bili pripravljeni zadovoljiti že z minimalnimi pridobitvami. *Veliko pozornosti ter energije pa je vzela tudi osamosvojitve, ki je dolgo časa uspela obračati pozornost stran od družbenih sprememb.* Svoj projekt sprave je Hribarjeva ves čas opremljala z čustveno močno nabitimi okraski. Sam sem rabil celo leto po slovesnosti v Kočevskem Rogu, da sem spoznal, da gre zgolj za površno opravilo, za spravo med

mrtvimi (domobranci in partizani). O spravi med živimi, za katero pa je eden od pogojev poprava krivic ter razčiščenje zgodovine (pisanje čimbolj objektivne zgodovine; tudi šolskih učbenikov) pa naj ne bi bilo govora. Podobno, bombastično je bilo s Svetovnim slovenskim kongresom, ki naj bi povezal vse Slovence doma in po svetu ter odpravil pol stoletja dolgo diskriminacijo do političnih emigrantov. *Vendar je Hribarjeva spet samo malo pogrebla po površini, posluha za najbolj diskriminirane pa ni imela.* V svetu ji je v organe SSK uspelo pridobiti nekaj posameznikov, ki jih prej desetletja nikjer ni bilo, sedaj, ko pa je šlo za trenutne koristi, pa so priplaval na površje, in nekritičen prevzem teh ljudi je povzročil pri veliki večini emigrantov veliko ogorčenje. Zaradi tega je začel SSK životariti, kar je še huje, kot če bi propadel, saj se tako nekateri še vedno ukvarjajo z njim, namesto da bi se organizirali v organizacijo, ki bi imela posluh za vse.

Tako je bil programski tekst Spomenke Hribar "Zaustavite desnico" samo še zadnja poteza za obračun z Demosom. Sledil je razpust Demosa, nakar so demokrati (Bavčar, Rupel) v začetku leta 1992 že odkrito nastopili proti Peterletovi vladi, čeprav so v njej sodelovali. Pravzaprav tudi to ni bilo težko, saj so se krščanski demokrati že takrat šli nedosledno ter mečkaško politiko. Da je tudi SKD občutno prispevala k rekonstrukciji Slovenije, danes ni več nobenega dvoma. O tem pa več prihodnjič.

IVO ŽAJDELA

HI-TECH PO RUSKO

Upokojeni častnik z nekdanje sovjetske podmornice Jurij Morozov, po izobrazbi inženir elektrotehnike, je v razdrapani sankt-peterburški kopalnici zaman razlagal, kako deluje ruski pralni stroj... Predvidno je položil še tretjič popravljeno plastično napravo na desko, poveznjeno čez kopalno kad, in ponosno oznanil, da bo stroj sedaj deloval. Medtem, ko je razlagal, kako deluje,

je v boben stlačil nekaj svojih oblačil. Ko sem to opazoval, sem pomislil, da bi pranje bistveno hitreje potekalo ročno, da o centrifugiranju sploh ne govorimo.

Sovjetska zveza je res v samem svetovnem tehnološkem vrhu, ko se pogovarjamo o vesoljski tehnologiji, sodobnih orožjih in še o čem, ko pa

pogledamo njihovo potrošniško blago, pa o tej tehnologiji ni niti

sledu. Še dve leti po padcu komunističnega režima živijo še vedno zelo špartansko. V trgovinah računajo z računali na kroglice, kokakola pa je ponujana kot kakšna novost. Vozila na ulicah so po večini stare lade, moskviči in druga sovjetska vozila, našim ljudem povsem neznana. Ni pa redkost na cesti srečati tudi kakšen ROLLS ROYCE, čisto novega Mercedes 600, BMW 850 in podobne motogte, v lasti nekaterih mafijskih botrov. Kriminal je v Rusiji namreč na pohodu, kar priča tudi podatek, da v Moskvi dnevno umre iz tega razloga kakih sto ljudi. Na račun Sankt Peterburga, nekdanje bleščeče prestolnice cesarjev, pa kujejo vice o odpadajočih pročeljih. Sicer pa je Sankt Peterburg ali Leningrad, kot mu domačini še vedno pravijo, mesto kot iz pravljice, vsaj če ga pogledamo z obzidja čez Nevo, kjer se pogled razprostira proti Zimskemu dvorcu.

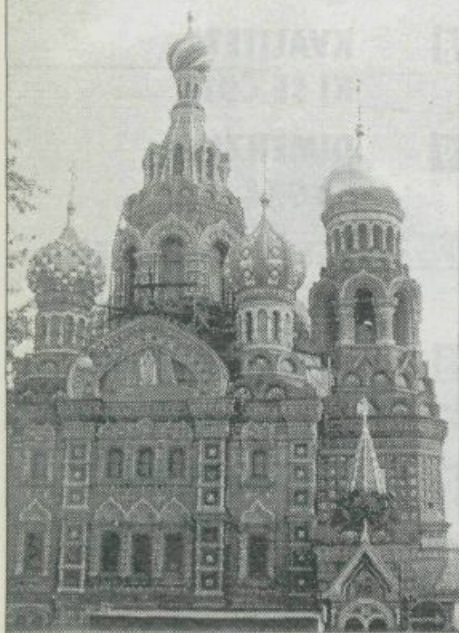
Šele po nekajdnevnem uživanju vode iz mestnega vodnjaka pa smo zgolj naključno zvedeli, da v tem mestu razsajata kolera in davica. Voda, ki smo jo pili, pa vsebuje bakterijo *Giardia lamblia* in težke kovine. Kar je bilo nekoč v Sovjetski zvezi

najbolj mučno - nakupovanje, pa se je, odkar je Jelcin ukazal, naj cene določa trg, močno spremenilo. V trgovinah se namreč dobi že vse mogoče - od mesa in jajc, piščancev in klobas, pa tudi ogromno zahodne robe, ki v glavnem sili v za večino previsoke cene.

Nenormalno pa je tudi število prodajalcev banan, ki jih je več kot kjerkoli drugje v Evropi. Rusi namreč želijo nadoknaditi banane za sedemdeset let nazaj. Ljudje pa še vedno najbolj segajo po alkoholnih pijačah, ki jih v zadnjem času celo uvažajo, predvsem iz Italije, sem pa jih pripeljejo slovenski tovarnjakarji, ker setradicionalno pogumni Italijani pač nočejo pečati z mafijo, ki pobira od teh tovarnjakarjev desetine ali pa kakšne druge davke. V nasprotnem primeru pa lahko iščeš novo gumo ali pa še dosti huje reči, ki so po večini povezane s strelnim orožjem.

Kot večina Rusov pa želi tudi Morozov postati biznismen. Ko sem ga pa vprašal, če je že videl kaj zahodnega sveta in ponudbe na zahodu, pa se je zamislil: *"seveda sem se dosti potikal po Evropi"*, se nasmehne in nadaljuje: *"Pod vodo seveda."*

JEGOR

Ko si mladost zapira duha

(The Closing Mind of Adolescence, iz knjige "An Introduction to Parapsychology in the Context of Science", Univ. of Pittsburgh, Biological Sciences Department, 1983)

PREVEDLA TINA MUŠIČ

UGANKA ZAVESTI

Kaj je zavest? Kako se način človekovega razmišljanja razlikuje od premišljanja psa ali šimpanza? Običajen odgovor bi bil, da mi podpiramo svoje mišljenje z besedami, z jezikom. Čeprav tehnično to drži, ta razlaga zastira bistvo naše človeškosti. Za razliko od šimpanza si lahko postavimo jasna vprašanja o našem samozavedanju. Lahko se vprašamo, *kakšne so kozmične posledice našega samozavedanja? Ali ima zavest nematerialen izvir ali se pojavi kot naravna lastnost določene konfiguracije materije? Bo naš občutek bivanja in jaza nekega dne prenehal obstajati? Ali obstajajo morda tudi druga središča zavesti, ki niso v vidnih telesih?* Še veliko je vprašanj, a vprašanje vseh vprašanj je: "Kaj sem jaz?" To je morebiti najpomembnejše vprašanje, ki si ga človek lahko najde. V delih modrih mož lahko razberemo, da nihče ne pozna odgovora. V najboljšem primeru se ponudi nekaj namigov, ki nas prepričajo, da se moramo še marsikaj naučiti, če si hočemo kdaj poiskati pot do odgovora.

DVA ENOSTAVNA ODGOVORA NA TEŽKO VPRAŠANJE

Kaj storijo mladi ljudje, ko se začnejo zavedati tega vprašanja, na katerega na videz ni moč odgovoriti? Seveda skušajo nanj odgovoriti, a se čez nekaj časa tega vprašanja prestrašijo in izgubijo pogum. Nekako pri dvajsetih se vsem zdi nujno rešiti in odgovoriti nanj, da bi naenkrat in enkrat za vselej potešili svojo radovednost. Proces uspešnega odgovarjanja na vprašanje: "Kaj sem jaz?" se v pogovornem jeziku imenuje tudi: odrasčanje. Nato smo čustveno pripravljeni prevzeti svoj prostor in vlogo na svetu.

Težko je živeti v negotovosti o svoji usodi. Če to skrb vzamemo resno, skrb lahko privede do alkoholizma ali samomora. Profesorji o tem le neradi govorijo, a na vsaki večji univerzi si skoraj vsako leto eden od študentov vzame življenje, ker ni našel zadovoljivega odgovora na vprašanje: "Kaj sem jaz?" Večina študentov pa seveda ne gre v takšne skrajnosti. Poiščejo odgovor, ki mogoče tudi ni pravilen, a se jim zdi dovolj dober.

Kakšni so ti odgovori? Po mojih izkušnjah se večina študentov zadovolji z enim od dveh. Nekaj jih odkrije, da organizirana oblika vere izpolnjuje njihove potrebe po smislu življenja, ostali pa se zadovoljijo z odgovorom, ki se mi zdi precej čuden. Razvijejo poseben način razmišljanja, ki jim omogoča, da pozabijo na to vprašanje in se zaposlijo z drugimi vprašanji, na katera ni tako težko odgovoriti, ki pa jim bodo morda prinesla slavo in bogastvo - ali, če že ne slave, vsaj ekonomsko varnost, pa tudi ustrezen položaj zobca v kolesju civilizacije. Na to lahko gledamo kot na samodisciplino za preživetje, bolj natančno pa lahko poimenujemo: *nadomestno razmišljanje*. Lahko je učinkovito za lajšanje strahu, za mnoge pa je to ključ do uspeha v življenju.

Večina se jih približno v drugem letniku študija odloči, da se bodo udobno prilagodili nizu prepričanj, verovanj ali neverovanj ter postali nedovzetni za ostale stvari, o katerih so razmišljali. Včasih lahko naletimo tudi na študenta višjih letnikov, ki je še dovzeten in nepristranski, njegov učitelj pa ima občutek, da je ta študent zamudil že vse priložnosti za normalno življenje in ne bo nikoli uspešen, ker svoje pozornosti ne usmerja na delo, ki ga bo moral opravljati, da bo zaslužil za svoj vsakdanji kruh.

KO INDOKTRINACIJI SPODLETI

Proces dozorevanja pojasnjuje geslo iz šestdesetih let: "Ne zaupaj nikomur, ki je

star več kot 30 let." Mislim, da se je to nezaupanje zmotilo za deset let. Moje izkušnje so, da razen redkih izjem ni nihče, ki je starejši od dvajset let, sposoben razmišljati o novi ideji, ki bi morda lahko porušila njegov ali njen sistem vrednosti. V tej starosti smo sami sebe, ob pomoči družbe, že povsem indoktrinirali. Vsake toliko časa se ta mehanizem socializacije mladih poruši, kot se je v času vojne v Vietnamu. Veliko mladih mož je ugotovilo, da so odgovori, ki so jih poznali na vprašanje o smislu življenja, le slaba tolažba za občutke pred odhodom na bojišče. Rezultat tega je bil množičen upor v Ameriki, ki se je ob koncu vojne izjalovil. Sistemu pranja možganov, ki mu pravimo tudi izobraževanje, pri posameznikih pogosto spodleti. Eden takšnih primerov je skupina mladih ljudi, ki so se pridružili Cerkvi združenja (Unification Church), ki jo vodi častiti duhovnik Moon. Na vogalih ulic beračijo za denar (*ker je taka seveda božja volja*) in lažejo ljudem o tem, za kaj bodo denar porabili. Včasih obupani starši najamejo ugrabitelje, ki njihove otroke zadržijo v "ujetništvu" toliko časa, da jih reprogramirajo na način razmišljanja, ki je sprejemljiv v ameriškem kulturnem okolju. Dogajanje bi lahko imenovali kar bitko nasprotujočih si pralcev možganov.

ZAKAJ JE VEROVANJE SVETO ?

V naši (ameriški) družbi je govoriti o pranju možganov mladim ljudem tabu. Razen posredno sploh ne priznamo, da se le-to dogaja. Rečeno nam je bilo, da ne smemo ljudi nikoli spraševati o svetih in nedotakljivih stvareh, v katere verujejo. Niso nam sicer povedali zakaj, razen, da to baje ni vljudno. Pravi razlog tiči v tem, da se odrasli skrivajo za nenapisanim pravilom: "Ne sprašuj me o mojih iluzijah in jaz te ne bom o tvojih." Vse nas skrbi, da bi se s tem vprašanjem kdo razkril konflikt, dvom ali prazen prostor v tem, v kar verjamemo in verujemo.

Ta strah se izraža tudi v naslednjem pravilu izobraževanja v predmetih, ki imajo emocionalno vsebino: nikoli ne postavi študentu neodgovorljivega vprašanja, ker ga boš spravil v zadrego in izgubil njegovo pozornost.

Če želimo nekomu ponuditi novo idejo, je s pedagoškega stališča dobro, da jo ponudimo kot sodoben nadomestek za neko staro idejo, ki so jo nekoč že sprejeli. Če bi tako predavali na oddelku naše univerze, ki mu študentje pravijo: oddelek za revolucijo, in bi želeli podpirati marksizem, ki je brezbožna vera, nezdružljiva s starejšimi verami, kot sta judovstvo ali krščanstvo, morate svoje ideje zaviti v paket, na katerem piše: "znanstveno" in ga predstaviti študentom v času, ko morda dvomijo o veri, o kateri so jih učili starši. Na tak način je moč krščanstvo nadomestiti z marksizmom. Nasprotno pa dober pedagog ne bo nikoli vzbudil bojazni in študentom rekel: "Opravičujem se zaradi svojega neznanja. Vem, da je marksistična teorija o človeku napačna. Vem tudi, da je judovsko-krščanski koncept človeka nepopoln. Ne vem, kakšen je pravi smisel našega življenja, a bi vam ga rad pomagal iskati." Če bi to rekli, vas študentje sploh ne bi več poslušali, tako vsaj mislijo tisti, ki so zadolženi za izobraževanje.

ZAKAJ NISO POSKUSILI Z ZNANOSTJO?

Tvegati bom in vas spravil nekoliko v zadrego. Nočem prezreti vprašanja: "Kaj sem jaz?" Tudi jaz še nisem našel odgovora. Toda verjamem, da poznam pot, da ga poiščem in vabim vas, da se mi na tej poti pridružite.

Priporočam vam znanstveno metodo.

Mogoče se boste vprašali: "Če je možno, da lahko znanost odgovori na to vprašanje, zakaj ni tega še nihče poskusil?" To se še ni zgodilo iz povsem preprostega in absurdnega razloga.

Psihologi so si v preteklih sto letih pridrževali vse pravice do znanstvenega raziskovanja človekove psihe, pa se z njo do pred kratkim sploh niso hoteli ukvarjati. Šele pred dvajsetimi leti so dovolili uporabo izrazov kot so: **razum, duh in duševni** v uglednih znanstvenih revijah. Pred tem so govorili o

V neki shemi evolucije smo morda prva generacija Homo sapiensov, v kateri je velikemu številu ljudi uspelo zbrati dovolj samozavedanja, da se lahko vprašajo: "Kaj sem jaz?" Vas lahko na pot k iskanju odgovora pospremim s skromnim predlogom, ki se tiče izobraževanja?

Odrasčanje je proces, ki se razteza približno od 14. do 20. leta. V srednjih šolah in prvih dveh letnikih univerze bi morda veljalo preoblikovati učni načrt tako, da bi bil usmerjen k naravi človeka.

Katja

Copyright in ostale pizdarije: Lex

stimulusu in dovzetnosti, operacionalizmu, urjenju in fiziologiji, prepo-vedano pa je bilo omenjati **razum, intuicijo, inspiracijo, svobodno voljo** in ostale pojme, ki bi imeli karkoli skupnega z zavestjo, duhom ali razumom in sicer do te mere, da so uredniki takšne rokopise redno zavračali. Pred kratkim je bil ta tabu končno uspešno premagan in ljudje mnogih profilov so se začeli ukvarjati z eksperimentalnim proučevanjem mističnih stanj zavesti, biološkega feed-backa, sanj, samoopredelitve in še mnogih drugih neraziskanih področij človekovega duha.

Vendar še vedno ni čisto sprejeto raziskovanja najvažnejšega duševnega fenomena: nečutnega zaznavanja in psihokinetike. Tisti, ki se bodo želeli s tem ukvarjati, bodo naleteli na boljši sprejem na oddelkih za psihologijo manjših fakultet kot pa na velikih univerzah.

MOJ SKROMNI PREDLOG ZA IZOBRAŽEVANJE

Človekovo samozavedanje že od začetka njegove zgodovine stalno narašča. V zadnjih 200 letih se je razširilo na vse ravni družbe.

Ali ne delamo tako tudi zdaj? Ne, poučujejo vas odrasli učitelji zaprtega duha, ki se seveda tega svojega stanja ne zavedajo. Nekateri vas učijo tehnik, ki vam bodo pomagale pri služenju denarja za ljubi kruhek in pri učinkovitem mišljenju. Drugi vam spet želijo pomagati omejiti vašega duha, se pravi prilagoditi se prevladujočim kulturnim vrednostim družbe. Le malo učiteljev je, ki vam bodo povedali tudi, da se premalo ali skoraj nič ne zmenimo za naše poreklo, smisel in usodo. **Kar vas naučijo o naravi človeka, je v najboljšem primeru površno, po navadi pa napačno.**

Predlagam novo hierarhijo študija z imenom: osvobajajoče vede. Čisto na vrhu bi naj bil dvojni študij zavesti: njeno razumevanje skozi znanosti in praksa, ki bi jo spoznali skozi humanistične vede.

Namesto, da odrastete in dozorete s tem, da si pač izberete nek poljuben smisel življenja, se boste naučili kako ostati za vedno mlad v iskanju odgovora na vprašanje: "Kaj sem jaz?" Ko si boste prizadevali odgovoriti na to vprašanje, boste morda želeli postati parapsiholog in iskati znanstveno podlago za razumevanje odnosa med duhom in razumom.

R. A. McConnell

WHO za koga?

Opazovalci se sprašujejo, zakaj si WHO še kar privoščijo sedež v Ženevi, enem najdražjih mest na svetu, in plače, ki se za mednarodne uslužbenke prično pri kakšnih 180.000 neobdavčenih markah letno. Zakaj si za priboljšek dovolijo še evropsko pisarno v Københavnu? Premožne evropske države lahko same skrbijo za svoje zdravstvo, zaprtje te pisarn pa bi kar za dve tretjini povečalo afriški proračun Svetovne zdravstvene organizacije, ki bi se itak morala prenesti bližje nerazvitemu svetu, ki pomoč WHO najbolj potrebuje.

Brez reforme se lahko na WHO ponovi UNESCOva izkušnja z resnim zmanjšanjem pritoka

sredstev iz največje pipe, kajti ameriški senat godrnja nad notranjimi boji in brezcilnostjo, ki mučijo mednarodno zdravstvo. Ameriški parlamentarci so v začetku jeseni poslali WHO in njenemu spornemu generalnemu direktorju Hirošiju Nakajimi jasno sporočilo, da so reforme pogoj za nadaljnjo podporo.

ZDA so se umaknile iz UNESCO leta '84, z obtožbo, da je postal forum za protizahodno propagando in da zapravlja denar. Naslednjega leta sta odšla še Britanija in Singapur. Proračun UNESCO se je tedaj zmanjšal za 30 %, a intelektualna izguba je organizacijo še bolj prizadela od denarne.

PISMO BRALCA BRALCU PISMO

SINDIKALNI LIST
TRSTENJAKOVA 9
p.p. 22 Ptuj
tel./fax: 062 776-421
62250 Ptuj

SPOROČILO CIVILNI INICIATIVI!

Uredništvo Sindikalnega lista, ki ga izdajajo Neodvisni Sindikati Slovenije sporoča CIVILNI INICIATIVI, da je pripravljeno izdati v omenjenem listu vaše drugo sporočilo v kolikor ste pripravili kritične stroške tiska, ki znašajo cca 2000,00 DEM v tolaški protivrednosti, ki jih lahko nakažete na Ž.R. NSS 52400-678-85429 s pripisom sponzoriranje Sindikalnega lista. V primeru, da ste zainteresirani, da vaša nadaljna sporočila objavljamo, nam za vsako pošljite denarna sredstva v enaki višini, na zgoraj navedeni Ž.R..

Uredništvo se je odločilo objaviti vaše gradivo ne toliko zaradi vsebine, temveč zaradi pregona avtorjev. Dobili smo občutek, da se je ponovno pojavilo obdobje svinčenih let, ko so preganjali avtorje takšnih ali

drugačnih pamfletov. V kolikor bi se oblast tako zanimala za divje privatizacije, maso brezposelnih

in druge sedanje težave in jih vsaj ustrezno poskušala reševati, to čtivo ne bi skoraj nikogar zanimalo. Tako je bilo to pisanje za posameznike katerih se tiče, bolj pomembno kot ostali dogodki, to pa vsekakor povzroči zanimanje širše javnosti. Drugi razlog za objavo, ne glede na resničnost pisanja, je ta, da so material dobili v roke vsi politiki in ljudje na pozicijah, le javnost ne. Očitno se v Sloveniji gremo slepe miške, ki jo tudi tokrat in kot zmeraj do sedaj igrala javnost. Različni pisci ji poskušajo, brez da bi ona vedela za vsebino, sugerirati svoje misli in si jo podrediti in usmeriti za njihove željene cilje. Manipulacija se izvršuje tako, da javnost ne sme vedeti zakaj se gre, vendar se pri tem mora odločiti na osnovi sugestij. Čas je, da najširši javnosti snamemo obvezo iz oči in da izve kaj se dogaja neresničnega ali resničnega v zakulisju. Saj smo rekli, da bo demokracija zanjo. Zato ima vso pravico izvedeti, zakaj se gre v sporočilih.

UREDNIŠKI ODBOR
RASTKO PLOHL

Splav s tableto

Ameriški nacionalna akademija znanosti je priporočila Uradu za hrano in zdravila, naj kar na osnovi evropskih podatkov odobri francosko "abortus tableto" mifepriston (RU486). Eksperti so prepričani, da je tableta učinkovita in varna, podpira jo tudi predsednik Clinton, ki je takoj po prevzemu oblasti nakazal spremembo uradnega odnosa do tablete, ko je s predsedniškim odlokom naročil raziskave o njeni rabi.

S. R.

VABIVA VAS NA SLOVESNO PODELITEV PREŠERNOVIH NAGRAD ŠTUDENTOM UNIVERZE V LJUBLJANI PRIREDITEV BO V PONEDELJEK, 7. FEBRUARJA 1994 OB 11 URI V ZBORNIČNI DVORANI UNIVERZE

PREDSEDNIK ODBORA
PROF. DR. MATJAZ KMECL

REKTOR
AKAD. PROF. DR. MIHA TIŠLER

Nekaj dobrohotnih pripomb h kolegu Arturju Šternu, intervjuvancu ("altruistu") iz prejšnje številke.

Najprej o vprašljivi absurdnosti altruizma do nič: za popolno nasprotje altruizma do najbližjih bi si lahko opazovalec izbral altruizem

do npr. entropije. "Nič" - praznina, tišina, tema, mraz - je prav koristna stvar. Niti življenje ne bi bilo mogoče brez njega. Taoist pravi, da daje praznina smisel loncu in hiši, bolj pesniško bi lahko rekli, da samo ponoči lahko vidiš zvezde. Nekaj altruizma do nič bi lahko našli v - recimo - altruizmu do puščave, kjer bi se altruist upiral namakanju in spremembi v polja. Stolejte nazaj bi tak altruizem najbrž veljal za norost. Entropija, ki je najbolj splošni protiigravec življenja, se zdi najprimernejše dno lestvice, ki se začne z lastnimi otroki.

Potem o altruizmu vegetarijancev do živali in mesojedcev do rastlin. Slab model. Čim več ljudi je svinjino, tem več prašičev je na svetu. Spoštovanje do življenja živali ni isto kot biološki altruizem. Če bi bila midva s kolegom Šternom prašiča, bi verjetno podvomila v smisel svojega življenja v hlevu in ne bi želela potomcev, ki bi morali deliti najino življenje. Najini geni, kjer je mama evolucija mnogo generacij navijala za nekritično navdušenje do preživetja, pa morda ne bi delili najinega mnenja. Njim je pomembno, da gredo naprej. In končno o altruizmu in sebičnem genu: pajek, ki se da pojesti svoji družici, je storil smiselno smrt (vsaj s stališča svojih genov), če bo tako njegovo genetsko doto nosilo po

svetu več malih pajkov. S stališča njegove genetske dediščine je njegova smrt obžalovanja vredna, če bi prehrabena vrednost njegovega trupla ni tako dramatična in bi imel več potomcev, če bi srečno ušel in še kdaj osemenjeval.

Če je torej pripravljenost, da se daš ljubici pojesti, gensko kodirana, bo mama narava sama poskrbela, kateri gen bo dolgoročno preživel: tisti, ki privede do večjega števila malih pajkov, ki potem sami poskrbijo za nove male pajke. Človeške primerjave so bolj sporne za pisca, ki se ne bi rad zameril dragim bralkam; zanimivo pa je morda pomisliti, kako razna erotiko prezirajoča verstva skrbijo za bodočo večjo agnostičnost svojih ljudstev, ko duhovni umirajo brez otrok in se njihovi gnostični geni izgubljajo iz poola.

Tistega o spolnosti in altruizmu nisem dobro razumel. Gotovo pa je, da je seks s kondomom ali tabletko altruistično dejanje do tekmujočih osebkov iz iste vrste (species) in malce tudi do osebkov iz drugih taksonov, ki bi radi obdržali kaj svojega prostora po soncem. Seks brez kondoma je bil še pol stoletja nazaj altruističen do nabornega uradnika in nacionalnih voditeljev. Peace, brother. Čestitke za magisterij.

SAMO R.

Janez, xxxxxxxx xxx, hoče samopotrditev!

(psihološko - politični thriller v nadaljevanjih)

Janezka so v mladosti veliko topli. Toplota so ga doma, v šoli, na igrišču, toplo ga je tako ožje kot širše sorodstvo.

Mikastili so ga skratka vedno, povsod in vsi, vsi razen prijateljev, ki jih ni imel, kakor jih še danes nima. O, celo Marsovečki so nekoč pristali na gmajni, le toliko, da so pretepli Janezka.

Pa se je našel geto tudi zanj. V pribežališču Transgalaktičnega križa ga je našel mentor. Kovali so in maščevalni bes jim ni dal spanca. Po skoraj dveh desetletjih intenzivnega onostranstva so z medocednim nasmehom ter priskutno prijaznostjo udarili. Napadali so kot podgane in topli vse, razen tistih, ki bi se jim lahko

uprli. Janez se je v vsej skupini najbolj izkazal. "Njegov fanatizem je neomajen, ambicija bolesto trdovratna in privrženost dokončna," se je pridušal Janezov mentor svojemu "Očetu" in želel sam postati "Oče" s tem, ko bi Janez postal mentor. "Veliko novih pretepenih pritepenčkov je..."

Tako je na makro nivoju

operacija Fenix prešla v svojo sekundarno fazo, v enem od takrat še irelevantnih segmentov pa bo na terenu, pri operaciji Mesija, vidnejši akter - kdo drug kot Janez. Prav nič ni daleč trenutek, ko bo čreda glomazna in situacija pogoltna, da drzni Janez s svojimi oprodami in neizbežnimi zaledjem spet pride "solit pamet!"

Pojasnilo: Vse temelji na karseda avtentičnih izjavah poznavalcev.

Ne zamudite naslednje še bolj razburljive epizode: "Z mečem in ognjem!"

Iz vsebine:
Vrata so odprta,
putke sredi vrta,
šic, šic hitro jih naženi,
vrata pa zakleni!
KRISTJAN

Zakaj ljubim Sarajevo

Sarajevo sem vzljubil šele v vojni. Včeraj je bilo mnogo laži; domačini in tuji so lepo govorili o mestu, a besedam ni treba verjeti. Samo politični begunci so govorili o temnem vilajetu, o železni pesti oblasti, ki je stiskala sarajevsko kotlino, iz katere se megla ne dviga. Pa so večino med njimi pregnale bolj lastne drobnosebične ambicije, da so zapuščali mesto, ki ni moglo ustreči njihovim nepotrpežljivim željam, ali pa jim niso bile dovolj plače v uradniških in drugih kabinetih. Bili so taki, ki so bežali z razlogom; označeni z bolečino ti niso več govorili o Sarajevu.

Tukaj se o včerajšnjem Sarajevu skoraj ne govori več. Nikomur ni do spominov, in malokdo povezuje vojno trpljenje s preteklostjo. Nekje pri začetku vojne je v telefonskem pogovoru za poslušalce "Studia 99" Johnny Štulić rekel, da je takšno vojno moralo doživeti mesto, v katerem so se ena vrata v UNISOVI poslovni zgradbi odpirala iranskim kupcem orožja, druga pa zapirala za odhajajočo iraško delegacijo, ki je prišla po istih opravkih. Lepo je povedal. S svojo današnjo muko se mesto tudi odkuplja za Unisova dlanja z orožjem za vse vojskujoče se strani sveta. Da je bilo Sarajevo center jugoslovanskega socialističnega sprenevedanja, misli tudi nekdanji frontman ljubljanskih Pankrtov Pero Lovšin, ki je v pogovoru za Nedjeljno Dalmacijo aprila 93 rekel, da ni v Sarajevu nikoli doživel nič normalnega in da je morbidno, da ljudje v Sarajevu niso nikoli smučali. "Največ so prepevali - Druže Tito, mi ti se kunemo," pravi.

Tudi jaz zato včeraj nisem imel rad Sarajeva, in naj povem, zakaj je sedaj drugače. Zato, ker me mesto v ničemer ne spominja na vojno, vsaj na vojno, kot si jo predstavljam ne. Le vrsto ponižanj vidim. Vse slabosti mesta so nenadoma na očeh. Ko pa vidiš človeka, ki so mu razkrili vse slabosti, si zaželiš, da bi ga objel.

Tako sarajevski moški niso odšli v vojno. Če niso pobegnili, so ostali tam, kjer si jih vedno našel. Vojna je prišla k njim. To bega vojno sliko v naši podzavesti, sliko, kjer se moški poslovi od žene in gre branit domovino. po drugi strani so mnoge ženske odpotovale v tujino, kjer granate ne padajo. Vrh te obrnjene vojne slike so tisoči zahtev za ločitev, ki so v zadnjih mesecih prišli v Sarajevo. V miru bi bil to socialni fenomen, sedaj je vojna anekdota. Ne mislim na reakcije zapuščenih moških, ki so najverjetneje pri vsakem posebej različne. Jutri bo to snov za književnost. Sedaj nihče ne misli nanje. (Razmišljam o zahtevah, ki so jih poslale ženske, katerih moške so ranjeni ali ubiti.)

Taboriščne tragike mesta se ne da rekonstruirati brez mnogih primerov te obrnjene perspektive. Vojaki, ki se vračajo s fronte - kot so se včeraj iz služb - prižigajo kasetarje, poslušajo svoje kasete, zvečer gredo v svoje kavarne..., počno vse, da ohranijo svoje dnevne rituale. Edina razlika v njihovem življenju je, da je namesto miru

sedaj vojna. V vojni simulirajo mir. Še nočno življenje je - kljub vsemu prelitemu parfumu - le simulacija nočnega življenja. V sarajevskih kletih delajo kavarne in diskoteke; vse je tako kot včeraj, a še v najboljšem razpoloženju se rob zavesti v kletni diskoteki spominja, da je zunaj vojna, in da te ta vojna stalno prepričuje, da ni življenje nobena zajeblancija in da nismo na svetu le zato, da bi uživali.

O DOMOVINA, VČASIH SI KOT BOLEZEN

"Kako naj človek sovraži deželo, ali jo ljubi? ... Ne razumem tega trika. Poznam ljudi, poznam mesta, kmetije, hribe in reke in skale, vem, kako padajo jeseni ob sončnem zahodu žarki na rob nekega polja v hribih; a kakšen smisel ima dajati vsemu temu mejo, dati ime in nehati ljubiti, ko ime več ne velja? Kaj je ljubezen do svoje domovine? Je to sovraštvo do tega, kar ni domovina? Potem to ni dobra stvar. Je to preprosto samoljubje? To je dobra stvar, a človek ne bi smel delati iz nje vrline ali poklica..."

Ursula K. LeGuin,
Leva roka teme, 1969

Priznam, da me žalosti ta sarajevski napor, da bi dosegli distanco do lastne resničnosti, tudi to stalno distanciranje od svojih smrtnih sovražnikov, pri čemer se resnično zlo potiska v ozadje. Ljudje v mestu seveda iščejo krivce za vse, kar se jim dogaja - od Slobodana Miloševića do švercerjev, ki prodajajo kilogram sladkorja za 15 mark - a ne gredo dalje od svoje indignacije. Morda gre za mojo lastno projekcijo, spoznanje, da ni boljše utehe od misli, da smo sami izbrali svojo nesrečo. To vrsto teleologije prepoznavam v Sarajevu, a prav mi daje ena samcata stvar - in ta tekst pišem zaradi tega stavka: *Sarajevo je veličastno mesto, ker se vanj lani ni vselil fašizem*. Vem, da je to skromna uteha in da je edina obramba pred zlom odgovor z isto količino zla.

P.S.: Nemenoma sem se oprl na mneje dveh rokerjev o včerajšnjem Sarajevu. Ker sta to človeka, ki ne pristajata na vojni kič, in ne čutita obveze, da bi simulirala sočutje. Opozarjata pa na nekaj zelo pomembnega - kakšno bi bilo Sarajevo, če se ideologija zduplira. Ljudje občutljivih ušes slišijo, kako se nekatere plati ideološke hibernacije iz socialističnega časa v vojni obnavljajo. Tako je npr. glasba na sarajevskih in srbijanskih radijskih postajah ista. Taki se mrščijo od strahu, da se bo tudi jutri - preko glasbe, kulture in jezika - dalje širil vpliv včerajšnje - jugoslovanske, torej srbijanske ideologije. To drži, a nevarna je tudi izključljivost teh novih bosanskih ideologov, ki bi radi čez noč ustvarili novega človeka. (Ki pa se ne more odvaditi pesmi Tome Zdravkovića v kavarni). Obstaja torej nevarnost, da bi se ti novi ideologi sprevrgli v komisarje socialistične vrste. Ne zato, ker so bili to včeraj, nasprotno, včeraj so bili v sporu s to izključljivostjo, in preganjani. A Benjamin pravi, da fašizem sestavlja fašizem in antifašizem. Tudi seme socializma ni nikjer našlo tako plodnih tal kot v njegovih nasprotnikih.

SEMEZDIN MEHMEDINOVIĆ,
"DANI", SARAJEVO
PREVEDEL SAMO R.

TRŽNA EKONOMIJA

Tržni ekonomiji se da na dolgo in široko razpravljati, pa tudi kakšen doktorat napisati. Vendar je tržišče v teoriji samo skupina enačb in formul, v praksi pa si ga je treba narediti in obdržati.

TRGU BIVŠE JUGOSLAVIJE SMO SE ODREKLI

Trg smo si že naredili. Državlani bivše Jugoslavije so z veseljem kupovali slovenske izdelke. Zanje so bili pojem kakovosti. Tako je bilo MEBLO sinonim za pohištvo, RADENSKA ime vseh mineralnih vod, GORENJE pojem za gospodinjske aparate, ISKRA za elektroniko, ZLATOROG za kozmetiko, MURA za obleke, PEKO za čevlje, da o ELANU in še kakšni drugi blagovni znamki niti ne govorimo. Res je, da smo to tržišče osvojili zaradi političnih razlogov (kot da je sploh važno, kako si osvojil tržišče), ki so se spremenili. Vendar so blagovne znamke ostale v zavesti ljudi, ki so jih pripravljene še naprej kupovati. Poznamo tudi distribucijske sisteme, ljudi in lokalni način poslovanja. Praktično je vse pripravljeno za prodajo.

V imenu neke meni po pravici povedano zelo čudne teorije o manjvrednih vzhodnih tržiščih (trg je trg, če se na njem ne spleča prodajati, ni trg) in večvrednih zahodnih tržiščih, ki jo širijo predvsem na zahodu usposobljeni strokovnjaki, smo se trgu bivše Jugoslavije odrekli in pričeli iskati nova tržišča, na katerih bodo slovenski izdelki hit desetletja.

Ker v ex-Jugi še vedno živijo ljudje, ki imajo nenazadnje kaj malo skupnega z vsemi neumnostmi, ki so se zgodile, in ker ljudje rabijo pohištvo, kozmetiko, avtomobile in še kaj, bodo tja pač prodajali drugi. No, mogoče tudi Slovenci, vendar bomo tja zopet startali iz začetka. In tržni delež bomo izgubili v korist tistih, ki nas od tega trga odvrčajo. Nekega dne se bodo spomnili, da je treba embargo odpraviti, mi bomo prikimali in adijo zaslužek. Da bi bili Slovenci tisti, ki bi prvi predlagali odpravo embarga? Ne, zato pa res nimamo korajže!

SVOJ TRG SMO ODPRLI

Tržnega gospodarstva smo se pričeli učiti iz učbenika za prvi razred osnovne šole. V njem je vse lepo in prav, vsi so poštene in vsi hočejo samo dobro. In kdo ne bi užival v taki idili, le kdo je ne bi posnemal. Seveda, Slovenija je majhen trg, zato ne more delovati. Odprimo ga in postanimo del svetovnega trga.

Odpiranja lastnega tržišča si ne želi nobena država, vendar so vse v to primorane zaradi lastne želje, da pridejo na druga tržišča. Tisoči uradnikov raznih vladnih in nadvladnih organizacij se ves čas dogovarja o odprtih tržiščih in sprejemajo dogovore, ki naj bi olajšali pretok blaga. Vsi z eno samo željo, ki pa je zaradi olikanosti nihče ne izreče na glas: radi bi čimveč prodali (in čimmanj kupili, saj imajo sami vsega dovolj).

V trenutku, ko po dolgotrajnih pogajanjih predstavnik neke države podpiše sporazum o odpiranju lastnega tržišča z znižanjem carine in odpravo nekaterih omejitev, ima ta ista država že pripravljene nove ovire za preprečevanje vdora tujega blaga. Stimulira svoje proizvajalce, uvoženo blago uvrsti v druge davčne razrede, zahteva recipročno prodajo svojih izdelkov, sproži medijsko kampanjo o kvaliteti domačih izdelkov oziroma neprimernosti tujih, sprejme druge standarde ter oteži (podaljša) in podraži stopke za pridobivanje atestov.

V Sloveniji na to nismo bili pripravljeni. Tržišče smo preprosto odprli in tuji ponudniki so svoje blago brez posebnih stroškov in truda pripeljali na naše police. Domače distributerje, preprodajalce in druge trgovce, željne za naše razmere velikega zaslužka (sicer pa ne vem kako velikega denarja) so prepričali, da delajo za v Evropi najnižje marže (to je baje konkurenčnost), z

lastnim financiranjem (veste, slovenskim bankam ne moremo zaupati) in na lasten rizik (veste, vojna je blizu). Koliko Slovencev se je v resnici pogajalo s tujimi ponudniki, tako da so omenili na primer zasičenost trga, velike stroške distribucije, stroške odpovedi pogodb z obstoječimi (pa četudi namišljenimi) partnerji, stroške prilagoditve na slovenske standarde in pridobitev ustreznih dovoljenj za prodajo? Zelo malo!

In potem se čudimo, da so naša podjetja nekonkurenčna, da imamo vse manj dela, ter da postajamo narod trgovčičev. Kaj drugega na domačem dvorišču res ne moremo biti, trgovci pa bomo postali šele, ko bomo obvladali prodajo na druga tržišča.

NA DRUGA TRŽIŠČA NAS NE SPUSTIJO

Če že mi ne znamo, znajo drugi. Pot na tuje trge je težka. Meje so sicer res odprte, toda takoj za njimi željnega prodajalca čaka cel kup težav. Najprej je treba najti distributerja, ki pa za posel praviloma ni zainteresiran. Le zakaj bi se ukvarjal z nami, če pa ne bo zaslužil nič več kot dosedaj. Okej, spustimo ceno. Stane pa seveda tudi promocija izdelka in financiranje zaloga. Ja, za to bomo poskrbeli sami. Važno je, da se prodaja. Problemi so tudi s standardi. No, to je samo manjše zvišanje zagonskih stroškov. Prijaviti je treba patente. Drago, ni problema! Plačati je treba še posebne davke na embalažo, ki bo po uporabi onesnažila okolje. Problematična je tudi blagovna znamka. Bolje je, če se blago prodaja pod eno izmed znanih domačih znamk. S pogodbo se lahko brez posebnih težav uredi vprašanje odškodnine. In tako dalje vse do konca, ko prodajalec ugotovi, da je blago pravzaprav prodal pod realno ceno. Razmišljanje, da je to pač cena prodora na trg, je na žalost napačno. To je cena, ki jo plačujejo idioti. In kdor misli, da je za vstop na nemško tržišče treba plačati samo carino, je tudi res idiot.

Zato ne vem, ali naj se razveselim ali ne, ko se v medijih pojavi novica, da je našemu podjetju uspel prodor na tako imenovana zahtevna tržišča. Prvič je takih prodorov vse premalo, da bi lahko govorili o normalnem stanju, drugič pa je vsak tak prodor lahko tudi finančna polomija.

IN PREOSTANE NAM SAMO ŠE MLATENJE PRAZNE SLAME

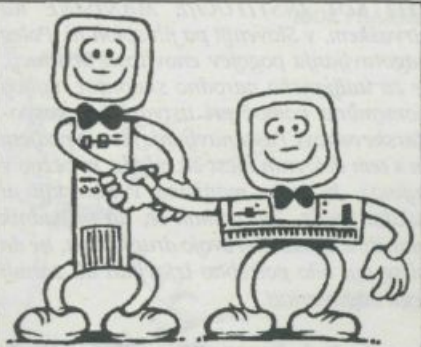
In strokovno razglabljanje o vzrokih vse slabšega poslovanja domačega gospodarstva. Ena, bolj domača, verzija pa je lahko tudi naslednja:

Gospodarski in politični vrh s pomanjkanjem lastnih idej in predvsem identitete predstavlja zanesljivo garancijo, da veliki met Sloveniji ne bo uspel. V odnosu do tujcev igra podrejeno vlogo učenca, ki je zelo vesel vsake učiteljeve pohvale. Učitelji pa hvalijo, da je kaj, samo da ne bi učenci pogruntali, da morajo biti pravzaprav boljši od učiteljev.

Domače naloge delajo doma. In vanje smo vključeni vsi in vse. Sanacija bančnega sistema, demokratično tržno gospodarstvo, prenova gospodarstva, odpiranje tržišč in vključevanje v nekakšne gospodarske tokove so samo nekateri izmed značilnih naslovov nalog. Saj ni treba, da so narejene z odliko in tudi kakšno packo tu ali tam učitelj oprost. Važno je, da učenci napredujejo in da so učitelji z njimi vse bolj zadovoljni.

In ko se vrnejo domov na počitnice, včasih prinesejo s seboj izrezek kakšnega tujega časopisa, v katerem so jih še posebej pohvalili. Ja, domača javnost vsega tega ne razume, zato jih tudi ne hvali. A bodo že zdržali, saj vedo, da so na pravi poti. In dalje razlagajo v tujini pridobljene modrosti, zabeljene z dolgoletnimi izkušnjami centralnoplanskega gospodarstva.

ALJOŠA VODOPIVEC

GAMBIT
Zaupanja vredni

ITALIJANSKA NARODNOSTNA SKUPNOST V SLOVENIJI (I. DEL)

"Če se Slovenija in Hrvaška ne sporazumeta o enovitosti manjšine, bo ta v kratkem asimilirana!"

Avtotoni prebivalci Slovenije so Slovenci. To je logična in nesporna trditev. Nacionalne osamosvojitve in z njimi nacionalne evforije, so na prostoru druge Jugoslavije pripeljale celo do uresničitve nacističnega gesla EN NAROD, ENA DRŽAVA, EN VODJA.

USTAVA JE ZAKON

V Sloveniji na srečo ni tako. Čeprav bi si mnogi to želeli. Avtotoni prebivalci Slovenije so Italijani, Madžari, Slovenci. Posebne pravice in položaj pa ima romska skupnost. Uradni jezik v Sloveniji je slovenščina. Na območjih občin, kjer živita italijanska ali madžarska narodna skupnost, je uradni jezik tudi italijanščina ali madžarščina. Država na svojem ozemlju varuje človekove pravice in temeljne svoboščine. Varuje in zagotavlja posebne pravice avtohtonih narodnih skupnosti. Na ta način skrbi za ohranjanje naravnega bogastva in kulturne dediščine ter ustvarja možnosti za skladen civilizacijski in kulturni razvoj republike Slovenije (RS). Te lepe besede so tudi zapisane v ustavi RS. RS je naslednica Osimskih sporazumov, s katerimi je prevzela tudi obveznosti do zaščite italijanske narodne skupnosti v RS.

Posebne pravice avtohtonih skupnosti, ki jih določa ustava RS so:

- pravica do svobodne uporabe materinega jezika; na narodnostno mešanih območjih sta italijanski oz. madžarski jezik enakopravna uradna jezika;
- ustanavljanje organizacij za ohranjanje narodne identitete (centri za zgodovinske raziskave, gledališča ...);
- razvijanje gospodarskih, kulturnih, raziskovalnih, informativnih in založniških dejavnosti;
- pravica do vzgoje in izobraževanja v lastnem jeziku in pravica do oblikovanja in razvijanja te dejavnosti;
- svobodna uporaba narodnih simbolov;
- pravica do zastopnosti v organih lokalne samouprave in državnem zboru;
- pravica do stikov z matičnim narodom in državo.

Pravice obeh narodnih skupnosti ter njunih pripadnikov so zagotovljene ne glede na število pripadnikov teh skupnosti.

LOKALNA SAMOUPRAVA

Z veljavno zakonodajo je pokrita večina zadev, ki se nanašajo na uresničevanje pravic manjšinskih skupnosti, odprta pa ostajajo vprašanja, ki se nanašajo na organiziranost samoupravnih narodnih skupnosti in njihove vloge. Z oblikovanjem

Zakona o lokalni samoupravi se bo relikt prejšnjega sistema, SIS za prosveto in kulturo italijanske in madžarske narodnosti (dosedanji nosilec organizirane dejavnosti, tudi v obliki četrtega zbora občinskih skupnosti), prelevil v samoupravno narodno skupnost. Pravkar se v parlamentarni obravnavi nahaja zakon o SAMOUPRAVNIH NARODNIH SKUPNOSTIH, ki naj bi bil sprejet februarja letos. Ključne točke obstoječe in predlagane slovenske manjšinske zakonodaje so:

obstaja zajamčena zastopnost manjšin v predstavniških telesih in lokalni samoupravi, izvoljena neodvisno od političnih strank; manjšina ima v vprašanjih, ki se tičejo zgolj nje, pravico do soglasja (veto); manjšinske pravice niso stisnjene v globalni zakon, posamezni področni zakoni veliko podrobneje urejajo nekatere sklope manjšinskih pravic, ki bi bile v globalnem zakonu urejene le okvirno; predlagani zakon bo še posebej omogočil manjšini, da bo sama oblikovala svoje interese (možnosti olajšav pri gospodarskih projektih manjšinskih zavodov, kot pogoj za dosego družbeno-ekonomske enakopravnosti narodnih skupnosti v RS, več kot en predstavnik skupnosti v občinskih svetih na dvojezičnih območjih, ustanovitev komisije za narodnostna vprašanja...).

MANJŠINSKE PERSPEKTIVE

Širina in raven teh pravic sta precej različni, saj trdnih obvezujočih mednarodnopravnih dokumentov še ne poznamo. Tako na

verskim ali jezikovnim manjšinam, določa pravico do oblikovanja lastnih organizacij in daje pravico do sodelovanja pri zadevah, ki se tičejo manjšine, na vseh ravneh. Ena temeljnih priznanih pravic narodnih manjšin je pravica do oblikovanja lastnih oblik organiziranja, lahko rečemo, da gre za splošno pravico, ki se v demokratičnih državah tudi uresničuje. Že pri določitvi pristojnosti tovrstnih organizacij pa se pojavljajo med posameznimi državami razlike, predvsem zaradi različne notranje zakonodaje. Tako se postavlja vprašanje načina organiziranosti manjšine in zagotovitve njene participacije vsaj pri političnih odločitvah, ki zadevajo zgolj njo samo. Drugi problem, ki se pojavlja pri reševanju manjšinskega vprašanja, pa je splošna polarizacija med nacionalnim in univerzalnim, ki se dogaja v evropskem prostoru. Univerzalizacija po eni strani pritiska na manjšine, po

drugi pa krepi lastne domače nacionalizme, ki za trenutek ali samo na videz celo postanejo politični zavezniki z manjšinsko skupnostjo, obenem pa ravno zaradi občutka lastne ogroženosti še bolj pritiskajo na manjšino. Prav zadnji zadržki, da bi se uredil položaj avtohtonih manjšin v celotnem evropskem prostoru, to nedvomno potrjujejo. To manjšine vse bolj sili, da iščejo lastne rešitve političnega delovanja zunaj ustaljenih političnih struktur držav, v katerih bivajo, kar se kaže med drugim tudi v ustanavljanju lastnih manjšinskih političnih strank.

KRUTA REALNOST

Vendar v realnosti vse le ni tako lepo kot na papirju. Zadnje volitve v skupnosti Italijanov v treh občinah dvojezičnega območja (Koper, Izola in Piran), so pokazale, da je pripadnikov italijanske manjšine v Sloveniji nekaj manj kot 3000. Največji problem je prinesla nova meja med Slovenijo in Hrvaško, ki je umetno ločila manjšino (na Hrvaškem se govori o približno 25.000 pripadnikov italijanske skupnosti). Zaradi tega je manjšini onemogočeno enovito delovanje in uresničevanje njenih temeljnih pravic. Na hrvaški strani delujejo štiri temeljne institucije: UNIJA ITALIJANOV (politični zbor vseh italijanskih skupnosti v Sloveniji in na Hrvaškem), EDIT (založništvo in pisani mediji), CENTER ZA ZGODOVINSKE RAZISKAVE in ITALIJANSKO NARODNO GLEDALIŠČE. Problem so tudi delovna dovoljenja za nekatere učitelje, ki iz Hrvaške prihajajo na delo v Slovenijo, prav tako so tudi nekateri učenci prikrajšani za pouk na srednjih šolah v Sloveniji.

Italija je v celoti financirala obnovo italijanske skupnosti Antonio Gramsci v Kopru.

DIREKTNA PRIČEVANJA

Roberto Battelli, poslanec italijanske narodne skupnosti: "Italijanska narodna skupnost primarno zahteva, da se Slovenija in Hrvaška dogovorita za rešitev problema skupnih institucij manjšine. To bi se lahko uredilo, ne da bi bila pri tem kršena suverenost ene ali druge države. Zaradi zagotavljanja življenja manjšine nasploh in zaradi lažjega delovanja se morata državi dogovoriti za določene rešitve. Kar sploh ni nemogoče. Če pa to nikakor ne bo možno, bo obvezno sprejemati rešitve v nizu meddržavnih sporazumov, ki urejajo odnose med sosednjimi državami v duhu dobrih sosedskih odnosov. Meje zmeraj povzročajo težave. Italijanska manjšina je do sedaj že predlagala memorandum o reševanju problema enovitosti manjšine, ki pa ga Slovenija ni podpisala - Hrvaška ga je, a ga ne spoštuje. Pred tem je slovenski parlament sprejel sklep o sklenitvi sporazuma o enovitosti manjšine s Hrvaško, že decembra 1990. V Uniji Italijanov, skupščini manjšine, ki ni institucionalizirana, manjšina iz obeh strani meje sodeluje in formulira svoje zahteve, ampak ta organ ni legitimni sogovornik z državama. Pravna praznina vlada tudi na področju statusa skupnih manjšinskih institucij, ki jih danes NE MOREMO OZNAČITI KOT INSTITUCIJE MANJŠINE na Hrvaškem, v Sloveniji pa jih sploh ni. Poleg zagotavljanja pogojev enovitosti institucij, je za italijansko narodno skupnost najbolj pomembna pomoč pri ustvarjanju gospodarske osnove (ustanavljanje javnih podjetij in s tem delovnih mest za mlade, ki bežijo v tujino), ki je ta manjšina v Sloveniji ni nikdar imela. Zavzemam se, da pripadnik manjšine lahko živi svojo drugačnost, ne da bi se mu bilo potrebno izjavljati ali zaradi tega zagovarjati."

Aurelio Juri, župan občine Koper: "Če bi podal nekakšen barometer sožitja med italijansko manjšino in večinskim prebivalstvom, lahko ugotovim, da je klima sožitja v občini Koper zadovoljiva. To pa mogoče tudi zato, ker je Koper eno najbolj narodnostno mešanih področij v Sloveniji"

"KOZA NOSTRA" 8

splošno velja, da je raven manjšinske zaščite izraz demokratičnosti neke države, strpnost do pripadnikov manjšine pa kazalec civilizacijske naravnosti njenih prebivalcev. Podobno velja za možnost, da ima manjšina lastno politično zastopstvo. Lani sprejeta Deklaracija OZN o pravicah oseb, ki pripadajo narodnim ali etničnim,

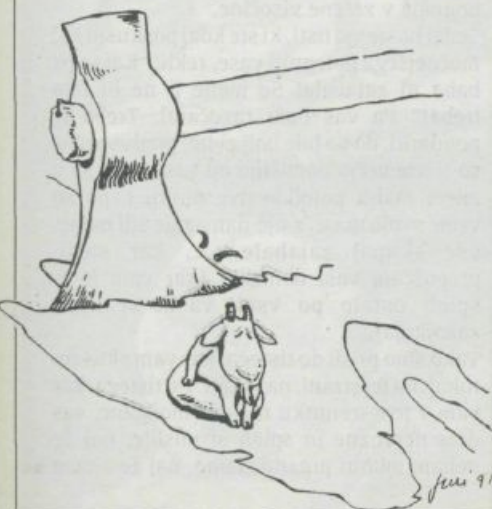

Na okrogli mizi zbrani moške razpravljajo o manjšinskih problemih - udeleženi so predstavniki italijanske in slovenske manjšinske skupnosti.

» (24 odstotkov Neslovencev, od tega trije odstotki pripadnikov italijanske skupnosti). Vendar je zadnje čase opazna rast nacionalizma tudi pri nas. Konkretno se to kaže predvsem kot mazaštvo dvojezičnih napisov, pojavljajo se protitalijanski graffiti, posamezna pisma v medijih, ki izražajo netoleranco do manjšine. Na nek način se zrcali protislovensko stanje, ki smo mu že od nekdaj priče v Trstu. Pojavljajo se tudi kršenja občinskega statuta o dvojezičnosti. Tudi na sodiščih nekateri sodniki ne upoštevajo zakona o pravici do izvršitve postopka v italijanskem jeziku. Priče smo postopnemu padcu vrednot tolerance in sožitja. Potrebno je ohraniti nivo kulture, predvsem pri mladih, ki iščejo idole na politični desnici. Obritoglavcev na obali še ni, mogoče se skrivajo pod dolгими lasmi, toda zaznana je porast nasilja. Pogled na drugo stran meje kaže pozitivni trend, razlog je v politični klofuti, ki jo je dobila skrajna desnica na zadnjih volitvah. Pričakovati je dobrososedsko sodelovanje. Če bi primerjal obe manjšini, slovensko v Italiji in italijansko v Sloveniji, lahko rečem, da je italijanska manjšina formalno bolj zaščiten, a po drugi strani nemočna, ker nima gospodarske baze. Do sedaj so obstajali le sramežljivi poskusi ustanovitve manjšinskih podjetij-zavodov. Pri bolj konkretnih poslih, tu mislim predvsem na projekt B.I.C., pa je slovenski politični vrh vse skupaj zadušil. Mislim, da bi projekt preseljen v Ljubljano že deloval."

Robert Škrli, novinar Primorskih novic: "RS jemlje kot edinega sogovornika manjšine Samoupravno skupnost italijanske narodnosti. Na drugi strani italijanska manjšina vztraja pri enovitosti v celi Istri in tu je legitimni predstavnik manjšine Unija Italijanov. Tako je dejstvo, da se priznava samo en del manjšine v posamezni državi neživljenjsko. Na ta način se onemogoča celovitost manjšine. Obe državi (SLO+CRO) morata nujno sprejeti celovitost. Registracija Unije v Sloveniji (česar v preteklosti sama manjšina ni hotela zaradi ohranjanja enotnosti), je prvi korak k postopni rešitvi. Odpira se tudi vprašanje istrske regije, ki naj bi omogočila vzpostavitev regije s posebnim statutom (po vzoru obstoječih EUROREGIJ). To je predlog na ravni razprave oz. zakona o lokalni samoupravi, kjer pa pokrajine sploh niso prišle do izraza. Predlog o regiji s posebnim statutom prihaja predvsem iz IDS (ISTRSKA DEMOKRATIČNA STRANKA), ki v Sloveniji ne deluje na parlamentarni ravni. Vendar tako Slovenija, kot tudi Hrvaška tukaj vidita nekakšno grožnjo za novonastale državne tvorbe. Italijanska skupnost se boji javno nastopiti s podobnimi argumenti, ker ji nekatere desne stranke na obeh straneh že itak lepijo secesionistične težnje. Število pripadnikov italijanske skupnosti v Sloveniji je že biološki problem. Tako maloštevilna skupnost ni zmožna niti fizične reprodukcije, zato ne more preživeti ločite od baze (postavlja število 15.000 italijanskih potomcev na Hrvaškem). Manjšina nima več ekonomske baze - ni več ribičev, kmetov. Potenciranje problema v prihodnosti, bi privedlo do tega, da bo Slovenija morala zagotoviti vse pripadajoče institucije za 3000 ljudi (londonski sporazum o manjšinah). To kaže na očiten absurd. Menim, da je zato nujno zagotoviti finančno in pravno enovitost italijanske manjšine."

IGOR PRASSEL

Zakaj Kranjčani tolikokrat ustavljajo na avtocestah? Sprešujejo za pot.

Država - legalni morilec 3.

ŽIVLJENJE V PRIPORU (NE) TEČE DALJE...

PRVI KORAKI

Kako je nekdo shodil v priporu - Vsa razkošja v arestu - Zakaj ljudje v arestu postanejo tabletomani - Samomori v arestu.

28.8. Danes zjutraj sem prvič dobil hrano. Dva dni že nisem nič jedel. Pa saj ne morem jesti. Slabo mi je. Ob 10. uri je prišel paznik: "Sprehod!" Pridružil sem se skupini pripornikov. Po večkratnem odklepanju in zaklepanju vrat smo se znašli na dvorišču. Bolje atrijsu. Z vseh strani je obdan z zidovi zaporov in sodišča. Zidovi segajo v višino 10 metrov in več. Tukaj ni nikoli sonca. Mogoče samo kakšno uro na dan, pa ša to povsem na sredini dvorišča. Spoznal sem še druge pripornike. Dva paznika nas nista izpustila izpred oči. Vseeno mi je uspelo izvedeti nekaj osnovnih stvari o tukajšnjem življenju. Po uri in petnajstih minutah smo morali nazaj v celice. Menda so sprehodi dolgi dve uri. Trenutno je v arestu gužva. To je tudi razlog za omejitve edinega izhoda iz celice v 24. urah...

M.J., osumljen poskusa umora, opisuje svoje prve vtise v preiskovalnem priporu. Da, z ljudmi, ki se znajdejo iz katerikoli razlogov na oni strani zidov pravosodja, počnejo kar je pač v določenem trenutku bolj ugodno in pripravno, ni skrivnost. Drugače tudi ni mogoče razumeti kršitve ene izmed osnovnih pravic pripornikov: omejevanja sprehodov, zanje po hrani in vodi verjetno najpomembnejše stvari.

Zakon o kazenskem postopku, 202. člen
Pripornikom se mora vsak dan zagotoviti najmanj dve uri gibanja na prostem...

Zdi se, da v zaporu za sto ljudi ni težav, dokler število ni preseženo. Problem nastane v trenutku, ko tja prispe stoprvi varovanec, a le za varovance, uprava zaporov si zaradi tega ne bel glave: "Bodo pač krajši sprehodi, manjši obroki hrane..."

PRVI OBISK

2. 9. Po šestih dneh je prišla sredo. Danes so obiski. Po zaslišanju pri preiskovalnem sodniku se ni nič zgodilo. Samo čakam. Nimam svežega perila. Umivam se samo na pipi v celici. Sam sebi že grem na živce. Smrdim verjetno kot svinja. Včeraj sem dobil cimra. Ima nekaj heroinom. Ne vem, kako bom shajal z njim. Mogoče mi pa ne bo treba ...

V sosednji celici si je ponoči nekdo prerezal žile, pa še na strik se je dal. Ful so pazniki "laukali." Detalje sem izvedel kasneje po telefonu.

Okoli 11. ure so se odprla vrata. Mislim sem, da je sprehod. Je tudi bil. Pa obisk tudi. Torej: sprehod ali obisk? Smešno. Paznik, ki me je prevzel v celici, me je predal drugemu pazniku, ta mi je nataknil lisice, spotoma sva pobrala pa še tretjega. Počutil sem se kot lokomotiva, ki vleče kar dva paznika. Prišli, prisopihali smo do pisarne preiskovalnega sodnika.

V pisarni so bili mama, sodnik in zapisničarica. To je bila končna postaja naše železničarske kompozicije. Bilo je grozno. Mamu mi je povedala, da je lahko samo ona prišla. Zvedel sem, da so preiskali stanovanje, avto in stanovanje staršev. Mami sem naročil, naj mi pošlje odvetnika. Več se nisva pogovarjala. Konec obiska. Mislim, da nisem bil z mamo niti tri minute, že sem bil na poti

proti celici. Lisic, torej tudi mojih dveh vagonov, se nisem znebil niti pred mamo...

ČLOVEKU JE PREKIPELO

V naslednjih dveh mesecih se z našim pripornikom ni dogajalo nič omembe vrednega. Zapiski v dnevniku izgledajo nekako takole: "Danes nič novega. Čakam." Po približno dveh tednih v priporu se je prvič srečal s psihiatrom. Potožil mu je, da ne more spati. Brez težav je dobil močno uspavalno. Po tednu dni je bila doza preslaba. Ponovno psihiater in močnejša doza. Ve, da je to sranje, a zdi se mu, da je s tabletami nekoliko lažje, vsaj nekaj dni.

Nov

zapis:

"Pizdari-ja! Totalna pizdari-ja! Odvetnika ni bilo. Pra-sec! Zopet me je nategnil. Danes so mi podaljšali pripor. Še za en mesec. Priporni razlog: ponovitvena nevarnost. Popolnoma enak sklep o odreditvi pripora kot pred mesecem. Preiskava pa še vedno teče. Čakam. Danes sem bil pri psihiatru. Tablete mi ne pomagajo več. Rekel sem mu za močnejšo dozo, pa mi je odvrnil, da imam že sedaj konjsko dozo. Vsaka tableta več bi pomenila hospitalizacijo. To pa ne gre, moram razumeti, da sem v zaporu. Prekleti konj hudičev! Konjska doza je za konje, ne pa za ljudi. To je psihiater! No, zunaj verjetno živi normalno srečno družinsko življenje. Totalna pizdari-ja! Samo čakam naj in čakam... Tu bom popizdil, če že nisem."

"DOST MAM!"

Naš junak je po šestih mesecih prenehal pisati dnevnik. V tem času je v dnevniku vse polno zapisov, ki odsevajo notranjo stisko, nemoč, obup. Večkrat je gladovno stavkal. Na sodišču se ni nič premaknilo. Preden je minilo šest mesecev pripora, je prejel obtožnico. Vse v zakonskih rokih. Sodnik, ki bi naj razpisal obravnavo, je obtožnico zavrgel kot neutemeljeno. Ponovno so pridobili čas, za sestavo nove. Obtožnica je bila vložena, sicer nesmiselna, a to je po veljavni zakonodaji dovolj, da nekdo ostane v priporu za vedno. Takšen občutek je imel tudi M. J.

Danes je šest mesecev. Dobil sem nov sklep o priporu. Obtožnica je sodišče zavrnilo. Novo lahko sestavljajo tudi tisoč let. Ta čas pa naj čakam.

Odvetnik pride enkrat mesečno in pokasira. Naredil ni ničesar. Tablete mi ne primejo več. Shujšal sem za 27 kilogramov. Pred pol leta sem imel 85, včeraj, pri zdravniku pa 58 kilogramov.

Pošto dobivam 2 krat tedensko. 5-8 pisem hkrati. Ja, ja, cenzura. Pisma pa tudi preprosto izginejo. Ni jih. Nihče nima pojma. Prasci!

Tip, ki je z menoj, je totalno odštekan. Z njim moram živeti 24 ur na dan. Niti pogovarjati se ne morem več.

Včeraj je bil obhod sodnikov. Naj bi 1 krat mesečno nekdo od sodnikov prišel malo na sprehod. Naj bi. No, včeraj je bil tu sam presvetli vodja sodišča. Vprašal sem ga, kaj je z novo obtožnico, kdaj se bo zadeva končala. Točno tole mi je rekel: "Naj vas ne skrbi. Ko boste na Dobu, se vam bo tole štelu zraven." Pizda zmešana! Sem že obsojen, a kaj? Kar na hodniku, med vrati celice. Tožilstvo bi bilo potrebno ukiniti, sodstvo prevzema tudi njegovo vlogo. Ja, verjetno res ne morem več nič dobrega pričakovati. Tudi volje nimam več.

Odvetnik mi je rekel, da se pripravlja neka svinjarija, zakonsko pokrita seveda. Verjetno je to.

Prekleti prasci! Ha, Slovenija! Pravična, samostojna. Nič več krivic, mleko, med... Prekleti pametni prasci, samozadostni. Na drugi strani pa seveda totalni idioti. Ja, koga pa zanima, da je policija, pravosodje in tožilstvo eno in isto sranje. Koga? Nikogar, dokler se ne sreča z njimi. Ljudje imajo pač druge, bolj pomembne skrbi.

Nekako lažje mi je. Še dobro, da so vsi papirji na varnem. Sranje je, da tipov ni mogoče za ničesar prijeti. Kot jegulje so. Vedno vse v okvirih zakonskih določil. Malo kdo včasih zabluži, pa kaj. Kdor dela greši. No, to ni več moj problem. Nisem kriv. Vsi se strinjajo, da ni nobenih dokazov. Vse sloni na izpovedi nekkih prič. Očitno je to dovolj, da so me zapečatili. Mogoče bo moj primer kakorkoli, komurkoli pomagal. Upam, jaz ne morem več.

Na tem mestu se konča njegov zapis v dnevniku. Hotel se je obesiti, a je bil vsaj enkrat njegov cimer na pravem mestu. Poslali so ga v psihiatrično bolnišnico - zaprti oddelek. Ko se je vrnil v "svojo" celico, se je zadeva nadaljevala...

Ustava Republike Slovenije

20. člen (odreditev in trajanje pripora)

Pripor sme trajati samo toliko časa, dokler so za to dani zakonski razlogi, vendar največ tri mesece od dneva odvzema prostosti. Vrhovno sodišče sme pripor podaljšati še za nadaljnje tri mesece. Če po izteku teh rokov obtožnica ni vložena, se obdolženec izpusti.

21. člen (varstvo človekove osebnosti in dostojanstva)

Prepovedano je vsakršno nasilje nad osebami, ki jim je prostost kakorkoli omejena, ter vsakršno izsiljevanje priznanj in izjav.

27. člen (domneva nedolžnosti)

Kdor je obdolžen kaznivega ravnanja, velja za nedolžnega, dokler njegova krivda ni ugotovljena s pravnomočno sodbo.

Ko si v priporu, si nedolžen, ko ti omeji svobodo gibanja, misli, si nedolžen, nedolžen si, pa čeprav se lahko le 2 krat na teden umiješ. Časopisni naslovi "Sodil si je sam," prejudicirajo nedolžnega. Policija, sodišče, tožilstvo, odvetniki - država, vedo, da si nedolžen, da veljaš za nedolžnega. Dokler te ne umorijo...

BOJANA

Elektronske komunikacijske mreže:
ADRIANET

Komunikacije po balkansko

I. del

Na računalniškem omrežju AdriaNet se dogajajo čudne reči. Orwelovo leto 1984 očitno kmalu ne bo več samo znanstvena fantastika.

AdriaNet je računalniško omrežje na področju bivše Jugoslavije. Ustanovljeno je bilo v Sloveniji, kjer je tudi najbolj razširjeno. Njegov cilj je, da postane vsak ki ima osebni računalnik in modem. Modem je naprava, ki omogoča povezavo osebnega računalnika s telefonskim omrežjem in preko tega tudi z ostalimi računalniki, ki so opremljeni z modemom. Stvar deluje nekako tako kot fax naprava, le da se prenašajo datoteke ali posamezni ASCII znaki, ki jih računalnik, ki mu jih pošiljate lahko shrani ali poljubno obdeluje, pri fax napravi pa se prenešeni podatki lahko natisnejo samo na list papirja. Že omenjena možnost komuniciranja med dvema računalnika izgleda takole: z modemom pokličete nek oddaljeni računalnik in po vzpostavitvi zveze se lahko začne prenos podatkov; datotek, ukazov, ali pa kar interaktivni pogovor med dvema uporabnikoma osebnih računalnikov. To pa je tudi osnovna ideja BBS-a (Bulletin Board System), ki je računalnik z enim ali več modemi in nekaj programske opreme, ki čaka na klic drugega računalnika. Ta drugi računalnik je lahko tudi BBS (v tem primeru dobimo mrežo BBS-ov, ki si med sabo v določenih časovnih zaporedjih izmenjujejo podatke) ali pa navaden uporabnik. Ta uporabnik lahko z BBS-om počne marsikaj; preko njega si lahko dopisuje z ostalimi uporabniki, prenaša datoteke, igra igrice, skratka, na voljo ima nešteto možnosti. Ker pa seveda

upravitelj sistema - SysOp (System Operator) ne more dovoliti vsem uporabnikom izvajanja vseh ukazov, posebno tistih, nujno potrebnih za nemoteno delo sistema, mora znati BBS uporabnike razlikovati. Zato je vsak BBS narejen tako, da se mora uporabnik nanj prijaviti; vpisati mora svoje ime, priimek in geslo, in če je le-to pravilno, lahko dela z BBS-om, v nasprotnem primeru pa ga BBS odklopi.

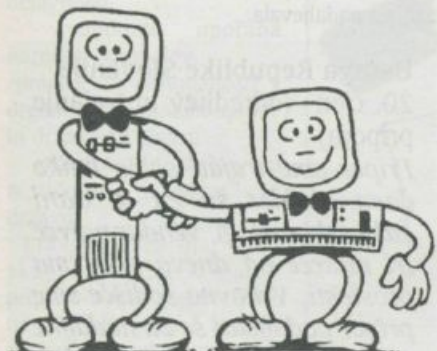
Do tu je vse lepo in prav, zatakne pa se pri zbiranju ostalih podatkov. Ob prvi prijavi mora namreč vsak uporabnik poleg svojega imena, priimka ter gesla vpisati še cel kup podatkov: kraj svojega stalnega prebivališča, svojo telefonsko številko doma in v službi (če je zaposlen), kje je zaposlen, kakšen je njegov poklicni status, kaj ga zanima, pa še podatke o svojem osebnem računalniku in še cel kup drugih potrebnih in nepotrebnih reči. Na BBS-ih so torej zbrani podatki, ob katerih bi si obilnili prste vsaki tajni agent, kaj šele navaden smrtnik. Vsi ti podatki so seveda dostopni vsakemu SysOp-u in njegovim pomočnikom (ki so, mimogrede povedano, največkrat študentje ali dijaki), do njih pa se z malo tipkanja lahko dokopljete vsak malce bolj računalniško podkovan najstnik. Zaščitite podatkov torej ni. Poleg tega ni znan niti namen njihovega zbiranja, da so prejemniki statistični obdelavi, pač precej prozoren izgovor! Da pa bi vse te silne zbirke namenjene razlikovanju uporabnikov, je tudi malce za lase privlečeno. To pa je seveda že v nasprotju z Ustavom Republike Slovenije, ki v svojem 38. členu pravi takole:

38. ČLEN (VARSTVO OSEBNIH PODATKOV)

Zagotovljeno je varstvo osebnih podatkov. Prepovedana je uporaba osebnih podatkov v nasprotju z namenom njihovega zbiranja. Zbiranje, obdelovanje, namen uporabe, nadzor in varstvo tajnosti osebnih podatkov določa zakon. Vsakdo ima pravico seznaniti se z zbranimi osebnimi podatki, ki se nanašajo nanj, in pravico do sodnega varstva ob njihovi zlorabi.

Zakon o varstvu osebnih podatkov pa v svojem 6. členu členu pravi, da je zbiranje osebnih podatkov možno samo na podlagi zakona ali s pisnim privolenjem posameznika, na katerega se podatki nanašajo. V 11. členu so tudi določeni pravni, organizacijski in logično tehnični postopki in ukrepi, ki omogočajo zavarovanje osebnih podatkov. V primeru, da upravljalec zbirke vzpostavi in vodi zbirko podatkov ne da bi imel pisne privolitve posameznika ali posameznikov ali brez podlage v zakonu, se kaznuje z denarno kaznijo od 20.000 SIT do 50.000 SIT. Nadzora nad zbiranjem očitno ni, namen zbiranja tudi ni jasen, oziroma uporabnik z njim ni seznanjen, prav tako pa je pomanjkljivo tudi varstvo teh podatkov. Ostane vam torej samo še pravica do sodnega varstva. Prihodnjič si bomo pogledali, kako deluje sistem elektronske pošte in prenašanja sporočil, in kako upravitelj mreže AdriaNet kršijo tajnost uporabnikove zasebne pošte.

MATEJ KOVAČIČ

GAMBIT Trade, Ljubljana, ☎ 061-13-11-318
inženiring, prodaja, servis in svetovanje
MONITOR, Jesenice, ☎ 04-861-331
prodaja, svetovanje, distribucija TATUNG in PHILIPS
ESAOP, Nova Gorica, ☎ 065-27-760
računalniki GAMBIT in poslovna programska oprema v 1200 podgljeh
SAGA, Nova Gorica, ☎ 065-32-322
zastopstvo GAMBIT inženiring, prodaja, servis
INTEC, Trebnje, ☎ 089-44-548
prodaja in servis
PIRAMIDA, Zagorje, ☎ 0601-64-722
prodaja birotehnične opreme, potrošni material

GRAFIČNI PROGRAM
BASIC, Ljubljana, ☎ 061-314-069
računalniški inženiring, AUTOCAD in vse za AUTOCAD
CORTEC, Ljubljana, ☎ 061-223-464
računalniki GAMBIT, zastopstvo Number Nine
GAMBIT GRAF, Ljubljana, ☎ 061-13-12-040
grafične postaje GAMBIT in programska oprema za CAD in DTP

RAČUNALNIŠKO IZOBRAŽEVANJE
RIC, Savska 3, Ljubljana, ☎ 061-13-15-356

GAMBIT
Res pravi računalniki

UVOD IN POVOD, ALI O ČEM BOSTE BRALI

Pozdravljeni, dragi moji! Skupaj se podajamo v povsem novo avanturo! Avanturo, o kateri bodo govorile še generacije! Popotovali bomo po pokrajini slovenske in tuje etno-kulture. Seveda boste najprej rekli: "Kaj vraga to pomeni, kaj hoče ta tip?". Pa smo tu. V tem uvodu bom skušal pojasniti in vas vpeljati v branja, ki se bodo v naslednjih številkah pojavljala na tej strani.

Že sam naslov vam namigne, s kakšno temo se bomo ukvarjali. Govorili bomo o glasbi (etno-jazz, razni piščalkarji, guslarji in kar je še podobnega), o razstavah, ki se v naši ljubi domovini dogajajo dokaj pogosto (pa skoraj nihče ne ve, ne kje ne kdaj), o predavanjih, ki so tudi kar pogosta, in seveda o novih knjigah, ki se dotikajo tega področja. Vse to v rubriki: ETNOCENE!

Brali pa boste lahko tudi o etnofarmakologiji, torej o zadevi, ki se ukvarja z ljudsko variantno tripanja (!). Ste pogledali, kaj?! Jasno!

Pokukali bomo v ljudsko zakladnico čarovništva. S čim so si pomagali do vizij naši domači vrtači? Vsekakor ne z marihuano (ker je pač v dobi čarovništva na Slovenskem šeni bilo), temveč s zelenjavo, ki je pogajala na domačih tleh. O tem, kako so to počeli v tistem davnem času: 1. Kdaj so jo iskali 2. Kje so jo iskali 3. Kako so jo uporabljali 4. Kaj so potem videli 5. In kako so se na koncu počutili, če pa boste želeli potkusiti še vi, je to čisto vaša stvar in mi nimamo nič s tem (op.ur.!!). Zvarko in zavbe naših in njihovih babic, ki so letale na metlah in strašile poštene, dobromislce, ponižne in bogaboječ kristjane. Vse tja daleč do strašnega, zgodovinskega in nam vsem tako draga preseljevanja narodov (ko je vsa ta banda na metlah privršala iz daljnih Zakarapatov v naše, pod belimi Alpami ležeče kraje).

Govora bo o obredih, ki so jih izvajali pred in po poletu, o njihovem simboličnem pomenu (saj obred lahko razumemo samo tako in ni drugče), ki se menda skriva v podzvesti (ni vrage, da se ne skriva tudi v naši) in o katerem je Jung imel toliko pisati (od tega je menda kar dobro živeti / op.avtorja/). Ja, dragi. Vpletli bomo vse možno (Indijance južne Amerike, Afriko, kjer copništvo uspeva danes ravno tako kot pred tisoči leti), kar nam lahko karkoli osvetli etnosceno.

Seveda bomo povabili na intervjuje, razgovore in pogovore, kramljanja in kar je še podobnega, raznorazne strokovnjake, ki se profesionalno ukvarjajo s pričujočimi temami. Povabili pa bomo na razgovor tudi one "strokovnjake", ki zadeve že sedaj prakticirajo (in ne šele po branju teh tekstov). Svoje mnenje o teh zadevah bomo imeli možnost izraziti tudi tradicionalni (sic) medicinci in profesionalni dušeskrbniki. Obeta se vam torej prijetno in izčrpo branje, ob katerem boste podoživljali vse tisto, kar so počele vaše babice. O vsem tem pa rubrika: NORE GOBE!

Vsekakor pa ste vsi tisti, ki bi želeli kakor koli pripomoči k pisanosti in živahnosti Etnostrani, toplo in prisrčno povabljeni k sodelovanju. Lahko nam svoje prispevke pošljete na TRIBUNO, ali pa se celo, če vam čas in volja dopuščata, priglasite, zglasite in naglasite tukaj osebno, tako da se lahko dogovorimo za vse-nadaljnje sodelovanje.

VAŠ VDANI ETNOMANN

Kako petim nigrom prepričati posilstvo belke? Vržeš jim žogo za košarko.

NORE GOBE

Coprnice so na kranjskem znane kot stara babšeta, ki letijo na metlah, na nosu pa jim raste velika bradavica s kakšno kocino in lahko te zacoprajo, recimo v žabo ali prašiča, če jim nisi ravno pogodu. Zbirajo se na Slivnici in na Kleku, tam prireajo orgije, ki jim predseduje njihov šef osebno, torej sam Hudčič in nekatere se z njim celo sparijo. Do kakšnih nezaželenih posledic te paritve seveda ne pride, saj zoper to poznajo babšeta učinkovita sredstva.

Seveda pa coprnice niso bivalne le v naših krajih, bilo jih je povno vsepovsod po Evropi. Leta 1484 je imela cerkev tega letanja in zbiranja in parjenja vse po vprek dovolj in papež Inocenc VIII. je v svoji poslanici opozoril svoje vernike nekako takole: "Z bridko žalostjo prizadeti slišimo, da se v deželah severne Nemčije ... mnoge osebe obeh spolov predajajo hudici in uporabljajo njegove čarovnije, zaklinjanje in zle reke ter druga bogu nevščna sredstva, sejejo po deželi vsakovrstno zlo: Otroka pokončajo že v materinem telesu, pa tudi potomstvo živine, uničijo letino, mučijo na razne načine moške in ženske, moške zavirajo v izvajanju spolnega dejanja, ženske pa v spočetju...". Dominikanci (lat. Domini canes - Gospodovi psi) izdelajo metode, s katerimi odkrivajo ta gnusna babšeta in jih seveda tudi kaznujejo. Navadno jih sežgejo na grmadi. Prav je tako. "Naj baba gori, če že pije kri!" Preden pa so jih skurili, so jih seveda še malo raztegnili na natezalnici, tako, da so prej priznale, s kakšnimi nečednostmi se ukvarjale. To je bilo precej neprijetno in boleče, toda saj so si zaslužile še vse kaj hujšega. S kurjenjem pa so njihovo ubogo, grešno dušo rešili vsaj najhujšega - večnega ognja v peklui! Ni kaj, tle gospodje so bili pravi altruisti. Sicer pa so v tem času po Evropi jezдили štirje apokaliptični jezdec, ki jih tako nazorno upodobi D.rer in predstavljajo kugo, vojsko, lakoto in smrt. Si lahko mislite, kako je izgledala Evropa, ko se poleg vsega tega prikažejo še leteče babe, in kakšno srečo imamo, da jih danes ni več, vsaj ne v kakšnem številu. Srečamo lahko le tu in tam kakšno, seveda če imamo to srečo. Pa še te, ki naj bi bile, so le bolj zaradi oživiljanja starih tradicij. To pa je v naših krajih posebej zaželeno, saj vemo, kaj so počeli s tradicijo zadnjih štirideset let!

Bodí dovolj o obči zgodovini in raje pogledimo v zeliščno zakladnico teh gosp. Kaj neki so uporabljale, da so lahko letale? Neka naravna danost to seveda ni mogla biti, saj bi potem nosili to mi vsi v svoji DNA, metla sama pa tudi ne, torej! Predno pa pogledamo, kaj jim je pripomoglo k zračnim višavam, se še malo pomudimo pri metli. Zakaj ravno metla? Vsekakor zato, ker je najbolj pri roki, tudi v oči je najmanj vpadljiva (razen v zraku), pa tudi babšeta so vedela, kako jo vrteti, saj so vsak dan pometala ljubi jim dom. Torej, metla, ki jo baba zajaha. Pa to nekako ni dovolj, da bi se poglala v zračne visočine.

Sedaj boste vsi tisti, ki ste kdaj poskusili kaj močnejšega potegniti vase, rekli: "Kaj se pa baba ni zapušila! Še metle ji ne bi bilo treba!" Pa vas bom razočaral. Treba je poudariti, da so bile bolj zvite, predvsem pa so imele večjo domišljijo od vas. Babe so v enem mahu potokle dve muhi. Lepo so vzele svojo mast, z njo namazale šil metle, vse skupaj zajahale, ... kar sledi, prepuščam vaši domišljiji (kar vam jo je sploh ostalo po vseh vaših seansah zakajanja).

Tako smo prišli do tistega, kar vam skušam tukaj, na tej strani, nakazati. Do tistega, kar vam v tem trenutku razjeda možgane, vas dela nervozne in sploh si mislite, naj že neham mlati prazno slamo, naj že zinem ➤➤

O COPRNICAH

TISTIH NA METLAH IN ONIH BREZ NJIH, PREDVSEM PA O NJIHOVIH ŽAUBAH

➤ recept! Vendar je tudi pri takšnih rečeh potrebnih nekaj besed uvoda (kakor tudi pri ženski, od katere bi nekaj radi in ji seveda najprej napletete vse tisto o "zvezdicah in rožicah" in ne kot v zelo pretekli zgodovini "s kolom po glaw"!).

Seveda vse to, da se bomo bolje razumeli. Torej ta cvet žena je uporabljal razne pripravke z različno namembnostjo, različnimi učinki, vendar s podobnim ciljem. Izginiti od tul in vse te "zvarke" so si pripravljale striktno iz tu rastočih zeli (ne pa tako kot nekateri izmed vas, ko to kramo vlačite v naše kraje iz daljnih in tujih nam dežel). Vse to so nabrale, natrgale in izkople v domačih gozdovih in travnikih. Imele so oči na pravem mestu in tudi znanje o zelih jim ni bilo tuje. Ker knjig (kot jih poznamo danes) o teh zadevah še ni bilo, se je znanje prenašalo ustno in bilo ga je obilo. Verjetno so si starejše gosp. našle

mlajše, ki so jih učile večšin in spretnosti, ki so temu poklicu lastne (o kakšni "šoli" pa ne bi mogel govoriti). Doma, v svojih kuhinjah, ki so bile v tistih časih še brez

treba povprašati njih. Te predstavnice temnih sil so si torej namazale štile od metel, si jih vtiaknile med noge (preko sluznice v spolovilu ta sredstva najlaže prodrijo do možgan, drugo takšno mesto pa je danka) in odfrčale skozi dimnik na srečanje s svojim šefom.

V raznih obrednikih (ki vam jih bom predstavil kdaj pozneje) pa se pojavlja tudi rdeča mušnica (Amanita muscaria) kot sredstvo pri čarovniških izvajanjih. Rdeča mušnica je pravi fenomen med gobami, saj vsebuje kar tri strupe, muskazon, muscimol in ibotensko kislino, ki ima tudi narkotični učinek. Po uživanju nastopi najprej vzburjenje, kateremu sledijo razne halucinacije in globoko spanje, za katerega so značilne razširjene zenice. V čarovništvu je rdeča mušnica predvsem sredstvo za vzpostavljanje "kontakta z onostranstvom", ki nam lahko ponudi zanimive informacije o prihodnosti in preteklosti. Za prvič mislim, da sem vam natresel dovolj informacij, ki vam bodo tako ali drugače koristile. Če je kdo slučajno pomislil, da bom postregel s kakšnim konkretnim receptom, bo moral počakati na drugo priliko, ko bom pisal o obredih, saj je to dvoje nerazdružljivo povezano. Da pa bi vam trosil podatke o dolžini kuhanja in cmarjenja in o natančno odmerjenih količinah, mi zdajle to ni ravno dano, saj bo potreben tudi prevod kakšnega izmed coprniških del. To so delikatne zadeve in lotiti se jih je potrebno previdno. Malo več tega, malo manj onega in že ne letimo več nad oblaki, ampak se svremo v peklui! Torej previdnost, opreznost in seveda zmernost, ki je Bogu povšeč.

Naslednjič pa se bomo poglabili v posamezne zvarke: njih sestavo, pripravo in seveda uporabnost samo. Vzeli jih bomo pod drobnogled, tako sestavo posamezne rastline, kot tudi njen učinek; sam zase in tudi v kombinaciji z drugimi rastlinicami, katerih učinki so prav neverjetni.

Ne bom posebej poudarjal, da se tukaj na Tribuni distanciramo in ne nosimo nobene odgovornosti za kakršnokoli vaše noro početje in kruto, prezgodnjo smrt, v zvezi s prejšnjimi!

ETNOMANN

ETNOCENE

IVAN STOPAR

KRANJSKE NOŠE

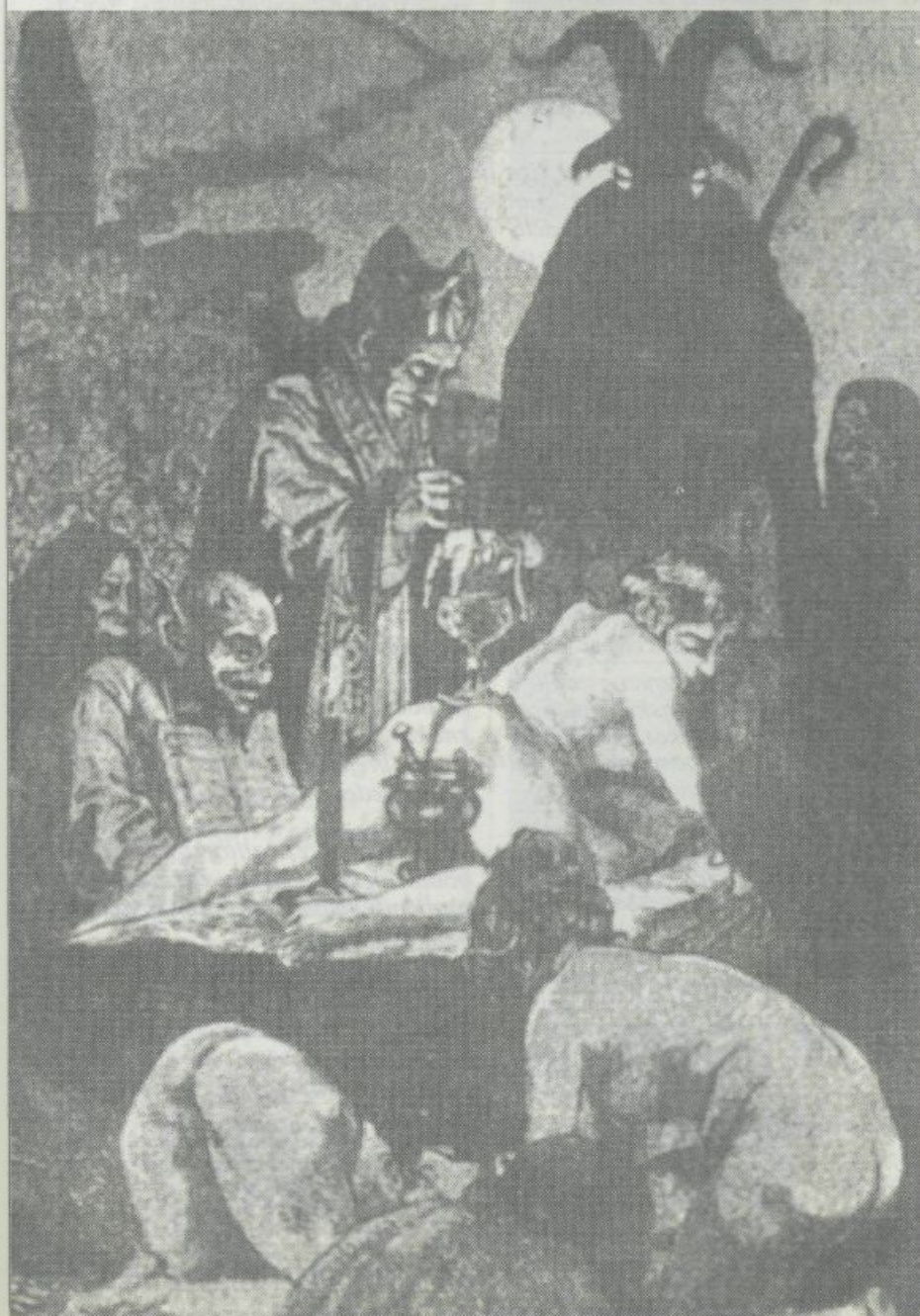
ARTERIKA 1993

Knjiga je izšla s posvetilom: "Ob 150. obletnici izdaje kranjskih (slovenskih) noš v Goldensteinovih upodobitvah in ob 850. obletnici prve uporabe imena mesta Ljubljane"

Trojezična izdaja, v kateri nas avtor opozori, da se zanimanje za narodne noše ni začelo šele v 19. stoletju, temveč že mnogo prej, v 15. stoletju, ko je ljudska noša vpeljana v pastoralno narativni program freskovnih kompozicij. V baroku se pojavi sistematičnejše zanimanje in J. V. Valvasor nam v svoji drugi knjigi "Slave" predstavi nekatere izmed njih, v svoji šesti knjigi pa "za baročno razvlečenim naslovom" (cit.) kranjske deželne noše ponazorji z bakrorezi in podrobnimi opisi. Avtor knjige posebno poudari povednost Valvasorjevih opisov. V nadaljevanju nam predstavi še nekaj še nekatere slovenske znameniteže, ki so se ukvarjali z narodnimi nošami in o njih tudi pisali (Steinberg, Hacquet, Runk). Nato sledi zgodovinski pregled slikarstva, ki upodablja narodne noše.

Avtor knjige pa nam posebej predstavi Emila Korytko, ki je bil neposreden pobudnik nastanka Goldsteinove serije upodobitev. Poda nam Korytkov življenjepis, predstavi njegovo strast za južnimi Slovani, ter nam seveda pove vse o njegovih znanjih in takratni ljubljani (Kastelic, Crobath, Prešeren). Iz pisma staršem (1838) katerega izvlečki so tudi objavljeni, vzemo za njegovo zbiranje gradiva o narodnih nošah, ki naj bi imelo že 30 podob odtisnjenih, pa so žal izgubljene. Korytko umre leta 1839 v njegovi zapuščini, v sredo Slovenskega naroda, pa najdemo album z naslovom: Slowianskýzna T. i. Slowener. Album, ki je vezan v polusnje vsebuje 70 oštevilčenih polkartonov, na katerih so nalepljeni akvareli z narodnimi nošami. Nesporno je, da je večino akvarelov s kranjskimi nošami naslikal Goldensten, ostali pa so delo neznanega avtorja.

Pred nami je faksimilirana izdaja Goldensteinovih upodobitev, katere originali so izšli v Carnioliji, besedila ob njih pa so delo publicista in pesnika Leopolda Kordescha. Bil je urednik in tudi lastnik časopisa CARNIOLIA, kjer objavlja svoje literarne in kulturološke članke, kamor so uvrščene tudi Goldensteinove upodobitve. Knjiga, kateri je priložena tudi posebna mapa s faksimilami, nam ne predstavlja le narodnih noš, temveč nam podaja tudi zgodovinski pregled zanimanja zanje in že v svoji zasnovi ni namenjena le domačemu bralcu, temveč tudi vsem tistim, ki slučajno ali pa tudi ne, zaidejo v Ljubljano, saj je spremni tekst pisan tudi v Angleščini in Nemščini.

Kaj je tisoč policajev na dnu Bohinjskega jezera? Dober začetek.

TOTALNA REVOLUCIJA

Na poti do intervjuja se mi je v glavi vrtela Totalna revolucija, prav posebej pogosto pa so možgani sampljali vrstice "Janez kurbin sin za kva?" in "totalna revolucija za njega ni rešitev..." (Pankrti, Totalna revolucija, LP Dolgcajt). Pogovarjal naj bi se o pismu, vendar me je trenutno zanimalo predvsem, ali mladi katoliški študentje poznajo stare pankse?

T.: Poznaš Pankrte?

Janez: Tako, ...slišal sem za njih.

T.: V komadu Totalna revolucija Pankrti kličejo "...totalna revolucija za njega ni rešitev...", v pismu, ki ga je ZKS razposiljala naokrog, pa kličejo po spremembah v stavku "veliko je še stvari, ki kličejo po spremembah, zato so fronte odprte in dela veliko." Kličejo po družbenih spremembah, katere so te družbene spremembe?

Janez: Naj najprej povem, zakaj smo pismo napisali. Naše izhodišče je, da pripravljamo mladega človeka oziroma študenta v zrelo osebnost, se pravi, da nudimo vse tiste aktivnosti, študijske ali obštedijske, ob katerih se lahko izoblikuje v to osebnost. Potem, ko dobi to znanje, v skupinah ali prek različnih predavanj, deluje, je vključen v neko občestvo, to so naše skupine, ki jih imamo. Ko je kot tak pripravljen, ga vzpodbujamo, da deluje na različnih področjih. Najsi bo to delovanje kot odgovor - en oče, mati, starš, odgovoren v svoji družini, v svoji krajevni skupnosti, odgovoren v svojem poklicu in če mu tako paše tudi v družbenih dejavnostih oziroma se lahko ukvarja tudi s politiko.

Nekateri naši člani so bili že lansko leto poslanci v ŠOU in so nas tudi letos prišli prositi, če jih lahko podpremo. Odločili smo se, da napišemo pismo našim članom in jih opozorimo, da je dolžnost sodelovati na teh volitvah in, če se jim zdi primerno, podpreti člane, ki jih mi predlagamo.

T.: Kdo vse je dobil pismo?

Janez: Tole pismo smo poslali članom ZKS. Trenutno jih je približno 265, od teh so se trije ali štirje aktivno pripravljali na volitve.

T.: Kaj je bil kriterij pri odločitvi sveta ZKS, da tem ljudem kot kandidatom pomaga na študentskih volitvah?

Janez: Ti fantje, naši člani, so prišli k nam in rekli, da čutijo, da lahko nekaj naredijo še v študentski organizaciji in da so okoli sebe zbrali še nekatere druge fante in punce, ki so verni in da bodo poskušali stvari v študentski organizaciji peljat naprej. Se pravi, aktualne stvari, kot ureditev statusa ŠOU, sprememba nekaterih stvari,

JANEZ ZAVAŠNIK, PREDSEDNIK SVETA ZDRUŽENJA KATOLIŠKIH ŠTUDENTOV MILITANTNO, LAIČNO, SMEŠNO

Sploh nič neobičajnega ni, da se poskuša pred volitvami vplivati na volivce, čeprav so v igri samo študentske volitve. Načini so prepuščeni domišljiji agitatorjev, ki v opravljanju svoje obrti verjetno ne bi odstopili niti od zvijanja rok za hrbtom volivcev. al takšnega primera še nismo odkrili. Nasilja in povolilne krvi željno občinstvo se bo moralo zadovoljiti pač samo s pismom, ki ga je Združenja katoliških študentov pred študentskimi volitvami pošiljala naokrog in v katerem je pojasnjevala, koga je po dolžnosti potrebno voliti. Govori predsednik sveta ZKS Janez Zavašnik, študent tretjega letnika elektrotehnike in avtor pisma.

ki so bile v Zakonu o visokem šolstvu, Zakonu o dohodnini. Da bodo poskušali urejati stvari v organizaciji v skladu z načeli, ki jih imamo tudi mi kot organizacija.

MILITANTNO

T.: Jezik, ki ga pismo uporablja, je zelo militanten, npr. "fronte so odprte". Postaviti fronte pomeni izkopati jarke na dveh straneh in vzpostaviti odnos sovražnosti, kar pa ne gre skupaj s krščansko etiko. Kakšen je tvoj komentar?

Janez: Treba je razumeti, da je bilo pismo pisano pred volitvami, se pravi, da poskuša ljudi z bolj pesniškim jezikom vzpodbuditi na volitve in jim prikazati kakšne je situacija, ter da je dela veliko. Stavka ne bi jemal v takšni luči, ampak predvsem v tej, da ljudi z neko primerjo vzpodbudi k odzivu.

T.: V petem odstavku pisma omenjate nekoga, ki bi ustrežal položaju na drugi strani fronte, to so "koristolovci, ki živijo zgolj od zraka in od praznega nič". Dejansko se frontne strani identificirajo v stavku "zato odpori proti sedanjemu študentski vladi (druga številka Tribu-

ne), zaradi uveljavljanja novih pogledov in rešitev". Študentska vlada je lahko ena linija fronte, Tribuna pa druga. Kako je razumeti ta stavek?

Janez: (...kar dolg meditativen razmislek) Običaj in pa navada zunaj je, da je v študentskem parlamentu več skupin, ki nastopajo z različnimi listinami, naj so to nazorske ali interesne organizacije ali politični podmladki. Ve se, eni spadajo v en tabor, drugi padajo v drug tabor. Razlike me njimi so, skupine se tako identificirajo in tako nastopajo. V navedenem stavku je to eksplicitno povedano, mišljeno pa je predvsem, da obstaja več skupin študentov, ki so zaradi svojih interesov različne. V tem obdobju je bilo res kar nekaj napisanega v Tribuni o študentski vladi, da se ta konflikt ali to razliko izpostavi.

T.: Lahko razlike med študentskimi skupinami opredeliš svetovnonazorsko ali politično?

Janez: Mi smo Združenje katoliških študentov, zato poskušamo predstavljati katoliški del. Ostale skupne pa se niso nikamor opredelile, so bile samo imena.

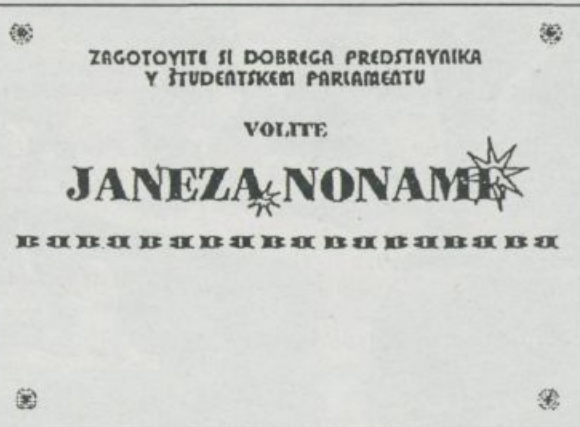
T.: Se ZKS šteje za podmladek katere od strank?

Janez: Ne, mi smo laiška katoliška organizacija.

T.: Verjetno ste bližje krščanski demokraciji kot komurkoli drugemu na politični lestvici?

Janez: Ne, mi smo sploh apolitični. Prej sem povedal, da vzgajamo človeka. Ko sam presodi, da se želi vključiti v politično življenje, je njegova osebna odločitev, h kateri politični stranki bo šel.

T.: Zazdelo se mi je, da sem ob odgovoru v tvojem glasu zaznal malo povišan ton. Te vprašanja o političnih diskurzih izzirajo ali spravljajo v slabo voljo?

Janez: Ne, me ne. Samo, bile so govorice, da smo mi isto kot Mladi krščanski demokrati, mi pa to nikakor nečemo biti. MKD namreč spadajo v skupino, kjer so ostali politični podmladki. Mi to ne želimo biti, mi smo študentska laiška organizacija.

LAIČNO

T.: Mogoče gre temu, da ste laična organizacija, pripisati del pisma, ki se glasi "kandidati na teh plakatih so zaupanja vredni, zato jim zaupaj tudi ti". Vsaj zame, kot volilca, to ni dovolj.

Janez: V nadaljevanju odstavka piše, da bodo kandidati poskušali prodreti do vsakega posameznika, za kar pa zmeraj ni bilo časa in se vsa stvar na drugačen način verjetno ni dalo narediti.

T.: Se zmeraj se mi ne zdi dovolj prepričljivo, zveni kot sveta beseda velikega brata. Se ti ne zdi da je jeziki, ki ga uporabljate v pismu, preveč ohlapen, sploh, ker je govora o politiki?

Janez: Mogoče smo res bili malo nespretni pri pisanju tega pisma, vendar predvidevamo, da so tudi člani razmišljali o tem, ko so poskušali priti do kandidatov na listah in jih bolj temeljito izprašati. V pismu, ki obsega eno stran, je težko povedati, za kaj se kandidat zavzema.

TAJNO

T.: Ohlapnosti pa ni zaznati odstavek višje, ko razlagate, kako na volitvah identificirati ljudi na volilnih listah, ki se zdijo ZKS primerni. Prepoznavanje je potekalo preko tajnih grafičnih znakov, kajti študentje, ki tega pisma nismo prejeli, za pomen teh znakov nismo vedeli. V maniri prostozidarske lože.

Se ti zdi prepoznavanje "naših" političnih kandidatov na podlagi tajnih grafičnih znakov in ne s predvolilnimi obljubami primerno?

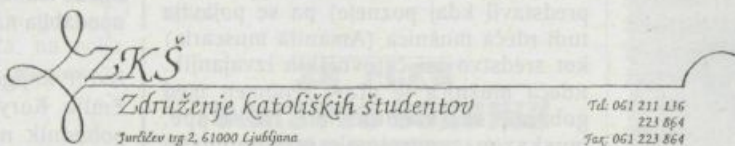
Janez: Naj pojasnim. Teh plakatov nismo tiskali mi, temveč fantje, ki so se na volitve pripravljali. To niso plakati ZKS. Nismo vedeli, kakšni so plakati, odločitev o podobi je bila lastna odločitev fantov, ki so to počeli.

T.: Kdo so ti fantje?

Janez: Trije ali štirje člani ZKS in še nekateri poslanci v lanskem ŠOU.

T.: Imena?

Janez: K meni so prišli Tomaž Mikuš, Jure

ZIVO! Spet je tu novo šolsko leto. Pričakovanja so zelo raznovrstna, saj so povezana z najrazličnejšimi interesi. Prvo je tu šola in študij, kasneje v drugem planu pa pride na vrsto tudi vse drugo. Vsek si skuša po svoje organizirati svoje obveznosti. Nekateri se bolj posvetijo športu spet drugi kulturi.

Veliko je še stvari, ki kličejo po spremembah, zato so fronte odprte in dela veliko. Tudi tebi se ponuja možnost, da vložiš svoj del energije v spremembo po katerih kliče današnji čas. To lahko storiš na več načinov. Eden je ta, da se sam vključiš v družbeno dogajanje in skušaš po svoje vplivati na dogajanje okoli sebe. Mi te pa prosimo, da podpreš s svojo odločitvijo tudi vse nas, ki smo v neki meri že vključeni v ta prizadevanja. To lahko povsem konkretno storiš na oktobrskih volitvah v študentski parlament (najvišji organ ŠOU). Volitve bodo zadnje sredo in četrtek v mesecu oktobru (27. in 28. oktobra).

Naše kandidate boš prepoznal po samostojnih plakatih - izjemoma bosta na večjih fakultetah po dva skupaj (ni skupnih list), pri čemer ima vsak izmed plakatov eno skupno značilnost. Ta je, da se bo nekje v plakatu pojavila vrstica v kateri se bo večkrat ponovil nek znak. To bo ena izmed črk ali pa eden izmed geometrijskih likov. V pomoč ti prilagamo osnutke plakatov, ki jih boš lahko prepoznal tudi na fakulteti.

Kandidati na teh plakatih so zaupanja vredni zato jim zaupaj tudi ti. Vsem tem kandidatom boš pomagal tudi sam, če boš poprosil svoje kolege na fakulteti, ali pa če boš poklical svoje prijatelje na drugih fakultetah s tem, da jih boš opozoril na tukaj prikazano prošnjo in jih vzpodbudil k taki odločitvi. Sami kandidati bodo poizkušali priti sicer tudi do tebe osebno, vendar je vprašanje koliko jim bo to uspelo storiti pri vsej tej množici ljudi, na katere se lahko obrnejo. Naši kandidati bodo prepoznani tudi po tem, da bodo delili letake, ki bodo v bistvu kopija večjih plakatov (A3, A4).

Koristolovcev, ki živijo zgolj od zraka in praznega ničja je danes veliko, storiš pa smrtni greh, ko jim poveš, da so stvari tudi drugačne kot jih vidijo oni in da je vendarle vedno potrebno nekaj pokazati, da se potem od tistega lahko živi. Zato odpori proti sedanjemu ŠV (druga številka Tribune), zaradi uveljavljanja novih pogledov in rešitev. Tudi to naj ti bo pred očmi, saj se boš s svojo morebitno pasivnostjo postavil na stran tistih, ki ti ne bodo prinesli nič novega, razen še več anarhije in kaosa.

Na koncu ti želimo veliko uspeha pri tvojem študiju ter se hkrati veselim tvoje pripravljenosti, da na svoj način prispevaš k uspehu na volitvah. To slednje bo tudi tebi in še marsikomu v družbi prineslo koristi. Kot kristjani pa vendarle vedno delamo predvsem za druge, mar ne.

Učenje je odkrivanje tistega, kar že veš. Delovanje pa je prikazovanje, da to veš.

Janez Zavašnik
predsednik sveta ZKS

■ T: Zdi se mi spodrseljaj ZKS, da pristane na takšno dvomljivo početje.

■ *T: Misliš grafično?*

Janez: Enotno grafično podobo. Ne da znak pomeni neko vsebino, temveč enotno grafično podobo, volilne obljube pa je imel vsak kandidat svoje.

■ T: Zdi se mi smešno, kar si pravkar povedal, kajti v pismu piše, "da bo naše kandidate prepoznal po lastnih plakatih (...), pri čemer ima vsak izmed plakatov eno skupno značilnost. Ta je, da se bo nekje v plakatu pojavila vrstica, v kateri se bo večkrat ponovil nek znak. (...) V pomoč ti prilagamo osnutke plakatov, ki jih boš lahko prepoznal tudi na fakulteti."

Janez: No, tako. Tudi ostali kandidati, ki so bili na naši fakulteti, so imeli določene obljube. In ena od možnosti razlikovanja njihovih in naših plakatov so bili ti znaki.

■ **T:** ZKS je svoje ime zastavilo za te poslanca in jim nudilo neke vrste "servis", zato so ji do neke mere tudi odgovorni. Kaj vaši kandidati počnejo danes? Se je kdo od njih javil na ZKS in referiral, kaj počne ali se poskušal usklajevati z ostalimi poslanci?

Janez: Servis je bil samo ta, da smo članom poslali pisma, na katerih jih obveščamo, da bodo volitve in jim hkrati na nekakšen način sporočili, da mi podpiramo določene kandidate. Toliko, kar se tiče servisa. Servisa v narekovajih. Člani smo vsaj do neke mere obveščeni, kaj se dogaja, kajti tudi Združenje je do neke mere vpleteno v dogajanje. Trenutno je takšen primer Zakon o skupnosti študentov, kjer je ZKS povabljen k sodelovanju. Glede fantov pa smo bili dogovorjeni, da v začetku drugega semestra, se pravi nekako na polovici, preverimo, kakšna je situacija. Gre pa vsekakor tudi za zaupanje, saj smo videli, kako ti fantje delajo in kako se obnašajo tukaj, v Združenju.

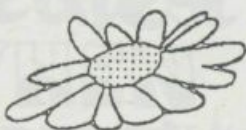
■ T: Zadnje vprašanje odgovori ali pa ne. Kolikokrat dnevno moliš?

Janez: (...spet dolg premor). Redno molim zjutraj in zvečer. Večkrat dnevno se zberem in pregledam, kaj sem tega dne storil in če je to v skladu z mojim krščanskim življenjem in mojim pogledi ali pa bo potrebno kakšne stvari spremeniti.

BORUT OSONKAR

STUDENTSKE VOLITVE 93/94

Prava oseba za
ŠTUDENSKI PARLAMENT
MATEJA ČERNE

Študentske bone za prehrano, o katerih se je že veliko pisalo, še več pa govorilo, je mogoče kupiti na Kersnikovi 4 (dve prodajni mesti) in v IV. bloku študentskega naselja v Rožni dolini. Vrste, v katerih se nanje čaka so podobne tistim pred beograjskimi trgovinami. Nekaj čakajočih na Kersnikovi smo zmotili in vprašali, kako jim je všeč izgubljeni čas v vrstah, kdo je po njihovem mnenju kriv za obstoječe stanje in kako bi se dalo do bonov na elegantnejši, hitrejši način?

NACE NOVAK

prodajnega mesta. Recimo za Bežigradom ali na Gerbičevi. Idealno pa bi bilo, če bi se bone dobilo v vseh študentskih domovih.

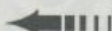
večina študentov zainteresiranih za bone in zato je čakanje potrebno.

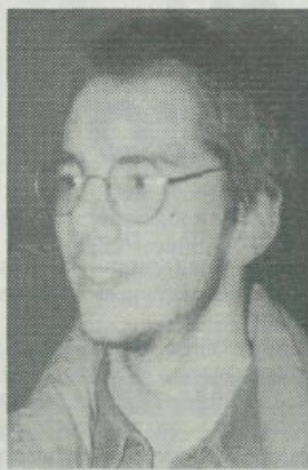
Mislim, da imajo za to dovolj zaposlenih. Sploh pa bi lahko bone prodajali tudi na drugih info točkah in po fakultetah.

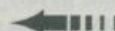
FOTTO: MOISTHER

IGOR VIDUŠNIK, FAKULTETA
ZA ELEKTROTEHNIKO IN
RAČUNALNIŠTVO: Tu, na
Kersnikovi je kljub dvema
prodajnim mestoma vedno
gneča. V Rožni ni take vrste. Bolj
kot samo čakanje na bone me
moti njihova cena. Predragi so.
Kolikor sem informiran,
študentska vlada na tem
področju ni dovolj aktivna. Pred
volitvami so obljubljali, da bodo
bone ponovno pocenili, da jih bo
mogoče dobiti 25 na mesec,...
zdaj pa nič. Ne vem, s koliko
prostori razpolagajo. Če jih imajo
dovolj, ne vidim razloga zakaj ne
bi odprli vsaj še enega

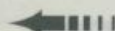
je premalo, zato taka prenasitenost, zato so vrste. Morali bi odpreti nova. Tudi kje drugje. Dve na Kersnikovi in eno v Rožni, to je premalo.

JON NOVAK, FAKULTETA ZA NARAVOSLOVJE IN TEHNOLOGIJO: Sam ne grem nikoli v vrsto, ker to je živa tuga. Če srečam koga znanega, s katerim se da pogovarjati, potem še nekako gre, drugače je pa res too much. Prodajnih mest

tudi ne bi škodilo, pa na različnih koncih, ker se mi zdi, da je vse skupaj preveč skoncentrirano na Kersnikovi.

MARJANA ŽNIDARŠIČ, VISOKA ŠOLA ZA ZDRAVSTVO: Kadar imam dovolj časa, mi ni težko stati v vrsti, če pa ni časa, je malo hudo. Bone kupim enkrat mesečno. Po mojem so vrste posledica slabe organiziranosti prodajnih mest. Zaposleni bi se morali včasih bolj potruditi, da bi vse skupaj hitreje

bolj slabo stoji. Prodajna mesta bi morali odpreti na vseh Fakultetah in mislim, da je to naloga študentske vlade.

GREGOR ŠUC, FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE: Stati v vrsti se mi zdi ponižujoče. Lahko bi odprli še kakšno okence. So pa boni kot taki ena zelo pozitivna stvar, ker nas večina študentov z denarjem

Kajti kultura učenjakov je neizogibno tuja: *mednarodna je in pokriva preteklost, sedanost in prihodnost*. Verjamem, da prav ta tujost, ta humanizem, ustvarja univerzo; ne stopnja študija, poudarek na teoriji, karkoli temu podobnega.

Paul Goodman, *The Community of Scholars*

Učitelj, ki najbolj ceni intelektualno svobodo, je avtoritativcu tudi najbolj priskuten. Višji ko je njegov standard odgovornosti, manj spoštovanja čutijo do njega.

R. M. MacIver,
Academic Freedom in Our Times, 1955

*Ste slišali o malem zamorčku z drisko?
Mislil je, da se topi.*

Tramvaj

študentski informator

TUDI ŠTUDENTJE SE BOMO ŠLI PRIVATIZACIJO

Študentska vlada se aktivno vključuje v privatizacijski proces. O resnosti njene namere govori tudi ustanovljeni projekt v mesecu novembru na temo certifikati z naslovom **"Kako najboljše naložiti certifikate"** v katerega želi vključiti tudi okrog 20000 ljubljanskih dijakov preko ŠOU dijaške sekcije in Urada za mladino.

Projekt je postavljen v več fazah, od katerih se nekatere že uresničujejo. Anketa je v fazi obdelave podatkov, a po neuradnih podatkih sodeč je projekt pozitivno sprejelo okrog 86 % vseh anketiranih.

Za mesec februar se pripravljajo predavanja, ki jih bodo izvajale posamezne borznoposredniške

hiše in Agencija za privatizacijo. Dogajanje okrog certifikatov pa bosta popestrili aktivnosti v mesecu marcu.

Okrogla miza je predvidena za začetek meseca. Na okroglo mizo bodo vabljeni g. Tone ROP, Agencija za privatizacijo, Agencija za sprejem vrednostnih papirjev na borzo, ...

Finale celotne zgodbe pa predstavlja **Mini finančni sejem informacij** - dva dneva, na katerem se bodo predstavila podjetja, ki se bodo lastnila z javnim odkupom kakor tudi upravljalke družbe, ki bodo prav tako ponudile atraktivne možnosti vnovčevanja certifikatov.

Mogoče samo še pripis, da bodo vse aktivnosti, organizirane za dijake in študente, popolnoma zastoj in še več, ker bodo le-ti imeli možnost vložiti svoj certifikat v podjetja in upravljalke družbe oz. njihove sklade. Iz tega je mogoče potegniti sklep, da so k sodelovanju povabljeni najboljša slovenska podjetja pa tudi banke in borznoposredniške hiše. O kakovosti teh podjetij pričajo njihovi poslovni rezultati, objavljeni v medijih javnega obveščanja.

ROBERT SEREC

MEDNARODNA PISARNA

POSTANITE AKTIVNI

Mednarodna pisarna (ali Enota za mednarodno sodelovanje) je predvsem možnost, da študent dobi temeljne informacije in se v okviru lastnih interesov poveže s študenti v tujini.

Njen namen je nuditi pomoč in pogoje za delo mednarodnim strokovnim študentskim zvezam, torej vsem študentom, ki so pripravljeni kaj narediti iz sebe. Teh zvez je 18 (AISEC, AEGEE, IAESTE...) in organizirajo različne dejavnosti, vezane na njihovo področje dela. Najbolj značilne so mednarodne izmenjave - prekse in staži, ki trajajo do enega leta.

Letos so pripravili šestintrideset projektov, v katerih bo predvidoma prišlo do izmenjave tri tisoč študentov. Prav tukaj pa se pojavljajo največji problemi, ki so povezani z bivanjem tujcev pri nas, saj na ravni države ta vprašanja niso sistemsko rešena (nap. zdravstveno zavarovanje, subvencionirana prehrana, razni popusti...) Zato si MP prizadeva, da bi ta vprašanja čimprej rešili na ustreznih ministrstvih.

Zveze organizirajo različne različne kongrese - tako bo letos

pri nas kongres veterinarjev in agronomov; seminarje, campe, tabore. Dogajanja je veliko in na različnih nivojih, večina le-tega poteka v okviru zvez, MP pa je koordinator, ki te dejavnosti usmerja. Po osamosvojitvi Slovenije leta 91 je MP postala polnopravna članica v mednarodnih študentskih reprezentativnih organizacijah, ki so študentske politične organizacije. V njih MP s študentsko ministrico za zunanje zadeve Darjo Valič zastopa in predstavlja interese slovenskih študentov.

Tako so slovenski študenti povezani z ostalimi nacionalnimi in mednarodnimi študentskimi organizacijami, ki nudijo informacije Evropske skupnosti na področju univerze, meduniverzitetnih mobilnosti, o sodelovanju med študentskimi unijami...

Delo MP je zraven zagotavljanja osnovnih pogojev slovenskim zvezam in povezovanju s tujimi študentskimi zvezami in organizacijami tudi servisno-informativna dejavnost. Letos bodo s finančno pomočjo evropskega programa TEMPUS izdali dva priročnika. Eden bo namenjen našim študentom, ki jih zanima študij v tujini.

DAJE SE NA ZNANJE...

K4

Ponedeljek:

1.2.1994 ob 22.00 do 2.00: OD K4 DO VEČNOSTI: experience of hip - hop & jazz

V Klubu K4 se da ob prešernih funky hip - hop ritmih tudi udobno posedati. D.J. ja Zec in Basta

Torek: 22.00 do 2.00: JIM BEAM SCENA

1.2.1994 ob 22.00: NO SAFETY (koncert)

Novojorški odžaganci, band za fane Zorna, Sharpa in Curlew. V sodelovanju s ŠKUC Art Rockom.

D.J. Maja Vauda

8.2.1994 ob 22.00: ASGARD (koncert)

Hrvaški etno new age Vesne Gorše (alt saksofon) in Dražena Franolića (ud). Orientalski podtoni.

15.2.1994 ob 22.00: PUSTNI ŽUR - PROST VSTOP ZA ORTO MAŠKARE.

D.J.: Joc in Zec.

Sreda: 22.00 do 2.00: CESTA 66

rockerski maraton med 1950 in 1996

D.J. ja: Joc in Musa

Četrtek 22.00 do 3.00: ŠTUDENSKI RITM & ŽUR

zelene zamorklje, dugme čevapčiči in irsko pivo ter D.J. Igor

Petek: 22.00 do 4.00: RED BULL ENERGY PARTY

med stroji, meglo, energijo Red Bulla in rock and rollom, D.J. Aldo

11.2.1994 ob 22.00: GARY CLAIL 6 ON - U SOUND (koncert)

londonski techno rave

Sobota: 21.00 - 4.00: SUNLESS SATURDAY

MTV Sonce noče zaiti D.J. ja: Roman in Kolija

CANKARJEV DOM

FILM

2. 2. 1994 ob 20.00

ZLOMLJENI CVETOVI legendarnega režiserja Davida H. Griffitha, ZDA, 1919

(nemi film: Lillian Gish, orkestrska glasbena spremljava v živo z dirigentom Carlom Davisom)

Linhartova dvorana

KONCERTI

9.2.1994 ob 21.00

JAZZ 94 :Alberto Moreira in Flora Purim

Gallusova dvorana

14.2.1994 ob 19.30

ORGELSKI KONCERT, Petr Eben, Praga

Besedilo J.A.Komenskega bo bral Boris Kralj

Gallusova dvorana

15.2.1994 ob 19.00

Petr Eben - AVTORSKI VEČER

Gallusova dvorana

16.2.1994 ob 19.30

MLADI MLADIM - Metka Kotnik - saksofon

Urška Čepulič - klavir

Kosovelova dvorana

RAZSTAVE

do 20.2.1994: Primož Predalič in Bojan Velikonja

FOTOGRAFSKI MULTIMEDIALNI PROJEKT

Mala galerija CD

do 6.2.1994

NOVE HIŠE V AVSTRIJI

arhitekturna fotografija Margherite Spiluttini

Sprejemna dvorana

IGRE

14.,15.2.1994 ob 20.00

Kunst - Štromajer: LA LA SLINA (Zgodba spiralastega rajanja)

režija I. Štromajer; igra Petra Golc; dramaturgija Damjana Kunst

Štihova dvorana

SNG v Marinboru

1.,2.,3.,4.,7.2.1994

M. Vezovišek: JERMANOVO SEME

1.2.1994

Koncert Vlada Kreslina: NAJLEPŠA LETA NAŠEGA ŽIVLJENJA

4.,5.,6.2.1994

CARMEN

8.,9.2.1994

A.Dumas: TRIJE MUŠKETIRJI

11.,16.2.1994

Aishil: ORESTEIA

14.,15.,16.2.1994

Plesni teater Aldea: LIFT (NOSILNOST 5 OSEB)

KAJ PONUJAJO ŠTUDENTSKI MINISTRI DANES...

■ UROŠ SLAMIČ

(*minister za socialo in zdravstveno varstvo*) meni, da je dolgoročni razvoj prehranjevalne politike v osnovi dobro zastavljen in da bodo spremembe potrebne le okrog sistema manipuliranja bonov. Z modernizacijo naj bi se proces izdajanja bonov skrajšal in vrst tudi ne bi bilo več. Ponuja večjo kapaciteto študentskih prebivališč z izgradnjo novega študentskega bloka v Rožni dolini, oz. prenovitev kakšne stare ustanove. Tudi za štipendije bo poskrbel in sicer z ustanovitvijo posebnega sklada za kreditno štipendiranje, ki naj bi postala oblika štipendiranja tistih, ki ne morejo dobiti republiških štipendij. Meni, da je potrebno na novo okvalificirati motivacijsko lestvico, oz. dodatek k osnovni štipendiji, ki se določa z doseženim uspehom štipendista. Študentom invalidom bo omogočil najboljše pogoje za študij, študentskim družinam pa boljše razmere.

■ SIMON ZORE

(*minister za izobraževanje*) se bo z vsemi svojimi silami potrudil, da bo Zakon o skupnosti študentov po sprejetju v državnem zboru vključeval vse študentske interese. Izboljšal bo obšolsko izobraževanje in ga še bolj razširil ter ohranjal dobre stike z univerzo in študentskim prorektorjem g. Žgajnarjem, s katerim bosta reševala probleme, ki se bodo pojavljali.

■ OTON LAHAJNAR

(*minister za finance*) obljublja, da bo nadzoroval dosledno spoštovanje pravilnikov o finančnem načrtu in delovanju ŠV ter njene administracije in službah ŠOU-a. Uvedel bo sankcije v primeru nespoštovanja proračuna. za izvedljivost tega pa bo potreben pritisk na direktorja ŠOU-a. Namenil bo tudi del sredstev za nakup novih prostorov na Kersnikovi 6.

■ DARJA VALIČ

(*ministrica za mednarodno sodelovanje*) ponuja ponuja pester izmenjalni program študentov, povezave s klubi slovenskih študentov na tujem in ureditev problemov tujcev, ki študirajo pri nas. V letu 1994 so skupni projekti za tuje študente, kot bo izdelava priročnikov o študiju in študentskem življenju v Sloveniji. Poleg tega pa tudi izdelavo brošur o tujih štipendijah za naše študente (dve sta že izšli). Obljublja tudi predavanja, okrogle mize, delavnice, ...skratka izobraževanje.

■ ANDREJ VOJE

(*minister za šport*) ne bo ukinil športne vzgoje pač pa jo bo izboljšal, saj je ta pomembna za zdrav in pravilen telesni razvoj. Izboljšal in popestril bo interesne športne dejavnosti, obljublja pester izbor tekmoval, tudi mednarodnih. Obljublja pester izbor športno izobraževalnih dejavnosti, športno turistiko in boljše mednarodno športno sodelovanje, predvsem z avstrijskimi študenti. Obljublja tudi nove športne prostore in gradnjo nove športne dvorane za študente ter sodelovanje s fakulteto za šport pri gradnji plavalnega bazena.

■ JANEZ KOTAR

(*minister za založništvo in medije*) ima v planu obdelavo RŠ, kjer naj bi se objavljalo več študentskih zadev, poleg tega pa bi jim z gradnjo bloka XIV v študentskem naselju Rožna dolina omogočil boljše delovne pogoje. ŠKZ-ju obljublja propad, če ne bo spremenil svojega poslovanja. S Tribuno pa pravi da je velik problem, vendar je ni smotno ponovno ukinjati. Meni, da mora izboljšati kvaliteto člankov, kar tudi bo in s tem povezano prodajo, kar delno že je. Zagotavljamo, da bomo potrdili naš upravičen obstoj!

■ JURE ČIŽMAN

(*minister za kulturo*) bo zaživel ŠOU GALERIJO (bivšo kapelico). Predlaga, da bi se študentski kulturni festival izvedel okrog prvega oktobra, ker takrat ni izpitov in je primeren čas predstavitve ŠOU-a brucem. Povečati tudi namerava obisk kluba K4 s spremembo programa (prodorni glasbeni gostje...).

AGENCIJSKE DEZINFORMACIJE

STILNO ZAZNAMOVANE VAJE V SLOGU

Za začetek se opravičujem, ker res ne vem, kdo bere tako duhamorne blesarije, kot so to agencijske novice. Poskusil bom predstaviti banalnosti, ki se dogajajo znanim ljudem; in bizarnosti, ki se pripetijo sleherniku, na bralcu prijazen način. Nič pa ne obljubim.

PRVIČ: "Tudi temeljno nezaupanje v vlado, kot razmeroma kratkotrajno in krhko politično telo, pri tem ni zanemarljivo, opozarja avtor Delovega uvodnika in dodaja..." Ne se hecat! Kakšna čreva! Pa to se ne da brati razen po službeni dolžnosti. Ne vem točno, "kaj je pesnik s tem hotel reči", zdi se mi pa, da je mislil tole: "Vlade nihče več ne jemlje resno, najbrž bo šla kmalu k vragu; pri tem naj vsak sam presodi, kaj je zanemarljivega."

DRUGIČ: "Ekvadorski veleposlanik na sedežu združenih narodov Jose Ayala Lasso bo postal prvi Visoki komisar ZN za človekove pravice" To pa je novica, pa koga to sploh briga. Poba bo imel dobro penzijo. Kar se pa človekovih pravic tiče... raztegljiv pojem. V Peruju to najbrž pomeni, da te policaj ne sme prisiliti, da sredi prometnega trga požreš lasten drek. V Iranu to morda pomeni, da te ne sme posiliti več kot deset paznikov na dan, če ti je v javnosti izpod feredže ušel pramen las in si se znašla v zaporu (vsak las je nož v srce islamskega mučenca). Zame, ki nič ne štekam, pa je temeljna človekova pravica to, da mu ni treba ubogati.

TRETIČ: "Bolivijska policija je aretirala enega izmed najmočnejših bolivijskih prekupčevalcev z mamili Isaaca

Chavarriaja." Mogoče sem ime napisal narobe, je tako zmazan faks. Pa saj tipa najbrž tako ali tako ne poznate (znanec iz sosednje ulice?). Torej - velika izguba za nas, ki nam je droga edina stvar v življenju. Pripetljaj bo gotovo vplival na ceno ljubljanske trave. Predstavniki republike Slovenije so že kontaktirali Amnesty International; predsednik Kučan pa je poslal protestno noto v Zlati trikotnik.

ČETRTIČ: "Davi navsezgodaj zvečer je odjeknila močna eksplozija na vogalu Čopove in Aškerčeve. Težje ranjenih ni bilo, ker so vsi trije občani na licu mesta podlegli pod rešilec. Odgovornost (nikakor ne krivde) za bombni napad je prevzela teroristična organizacija 25. december. Komunala je reagirala bliskovito in adekvatno. Zaradi nerazvite infrastrukture ne moremo posredovati podrobnosti (Kosovo 81)." Tega ne bom komentiral, ker sem se vse skupaj sam izmislil

PETIČ: "Delavci RSNZja so po uspešni, dobro koordinirani akciji zasegli ves heroin, ki se te dni prodaja v Sloveniji." Taj film ti ne buš videl.

"Slovenski krščanski demokrati so v svojem današnjem sporočilu za javnost zapisali, da pozdravljajo prizadevanja Sveta za zdravje Republike Slovenije, Odbora za izvajanje nacionalnega programa preprečevanja zlorabe drog v Sloveniji." Moja stara mama pozdravlja prizadevanja rahlo mislečih ljudi, ki živijo v bolni Republiki Sloveniji in si trudijo preprečiti zlorabo oblasti.

AGENT ORANGE

FOYO: M. C. ASHTRAY
FERIELI AL PA NE

NEVERGREEN
THE
Greatest Shits of
MYHEN DREXON
RETRIBUTION RECORDS
WE DET YOU'RE BAD!

Zakaj je več kontracepcijskih sredstev za ženske kot za moške?
Ker je več možnosti, da zanosi ženska kot moški.

Tramvaj

DAJE SE NA ZNANJE...

GLEDALIŠCA

SNG V LJUBLJANI

1., 4., 12., 14., 15. 2. 1994 ob 19.30
W. Shakespeare: KRALJ HENRIK IV.
2., 10. 2. 1994 ob 19.30
H. Ibsen: ROMERSHOLM
3. 2., 9. 2. 1994 ob 18.00 in 20.30
D. Jovanovič: ANTIGONA
5. 2. 1994 ob 19.30 in 11. 2. 1994 ob 18.00
G. Feydeau: DAMA IZ MAXIMA

MGL

1., 2., 5., 9., 10., 11., 14., 15. 2. 1994 ob 19.30
A. Miller: SMRT TRGOVSKEGA POTNIKA
3., 7. 2. 1994 ob 19.30
L. Jagodic, M. Pokorn, B. Tadel: KLINIKA TIVOLI D.O.O.
4. 2. 1994 ob 19.30
E. Flisar: KAJ PA LEONARDO?
12. 2. 1994 OB 19.30
M. Comoletti: PRIDI GOLA NA VEČERJO

MALA SCENA MGL

1., 14. 2. 1994 ob 17.30
G. Barylli: MEDENI MESEC

KUD FRANCE PREŠEREN

1.2.1994 ob 21.00
Otvoritev razstave Marje Pahor - GRAFIKA YE... (RAZSTAVA BO ODPRTA DO 19.2.1994)
2., 3., 4.2.1994 ob 20.30
Pesniški festival TRNOVSKI TERCETI (Aleš Debeljak, Tomaž Šalamun, Niko Grafenauer, Uroš Zupan, Milan Dekleva, Dane Zajc, Kajetan Kovič, Jure Potokar in Boris A. Novak)
5.2.1994 ob 17.00
Lutkovno gledališče Fru - Fru: TOBIJA
12.2.1994 ob 17.00
PUSTOVANJE ZA OTROKE
9., 10., 11.2.1994 ob 21.00
Podjetje za proizvodnjo fikcije - ŽENSKA V RDEČEM

GM

SLOVENIJE

ODER 93 - 94
T o m a ž
Petrač -
klavir

Spored: Mozart, Srebotnjak, Debussy
Tomaž Petrač, rojen 1969, izhaja iz znane mariborske glasbeniške družine. S sedmimi leti se je začel učiti klavir pri Miri Cvetkovi na glasbeni šoli v Mariboru. Srednjo glasbeno šolo je obiskoval pri Jelki Suhadolnikovi v Ljubljani in 1990 diplomiral pri Dubrovki Tomšič - Srebotnjakovi na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Sedaj je na specializaciji pri svetovno znanem pianistu Rudolfu Buchbinderju v Baslu. Veliko nastopa kot solist in kot komorni glasbenik, koncertiral je v Nemčiji, Švici, Belgiji, na Hrvaškem in v Sloveniji. Na različnih tekmovanjih je prejemal prve in druge nagrade, leta 1989 je prejel Prešernovo nagrado Univerze v Ljubljani.
Ljubljana, Velika dvorana Slovenske filharmonije: 9.2.1994 ob 19.30
Velenje, Glasbena šola Frana Koruna Koželjskega: 12.2.1994 ob 10.30
Dobrovo, Graščina Dobrovo: 14.2.1994 ob 11.30
Nova Gorica, Center za glasbeno vzgojo: 14.2.1994 ob 15.00
Murska Sobota, Grajska dvorana: 16.2.1994 ob 18.00
Jesenice, Glasbena šola: 17.2.1994 ob 18.00

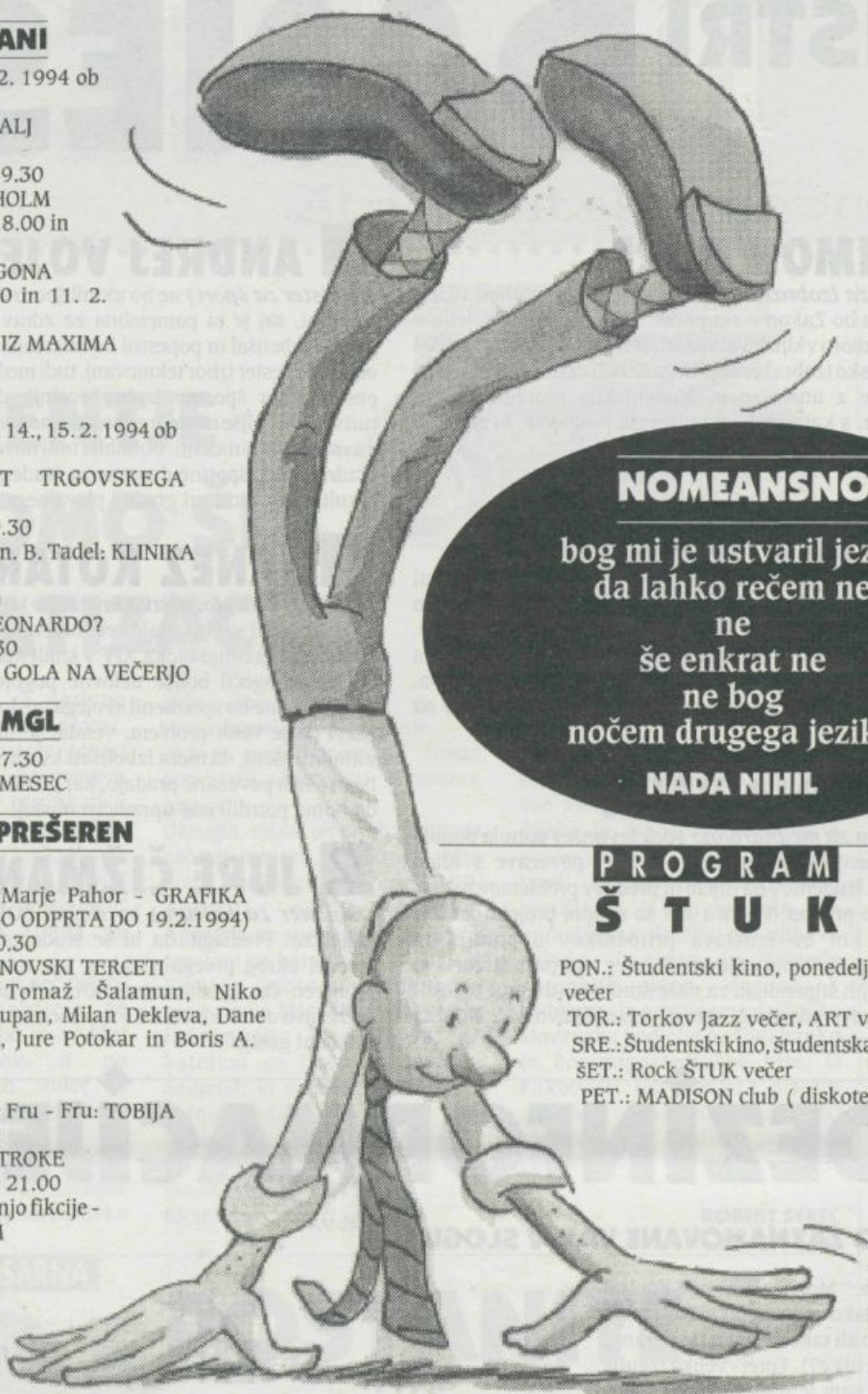
ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

3., 4., 5., 6., 7., 10., 11.2.1994 (različni termini)
A. Lindgren - V. Arhar - Štih: PIKA NOGA VIČKA
12.2.1994 ob 16.00
D. Totheroh - A. Jelen: UKRADENI PRINC IN IZGUBLJENA PRINCESKA

GALERIJE

Narodna galerija:
Stalna zbirka starejše slovenske umetnosti
Mestna galerija: 4.2. do 26.2.1994: Zimski salon;
A. Trobentar, O. Rimele, V. Aleksič
Moderna galerija: 1.2. do 13.3.1994: Oho; 3.2. do 20.3.1994: J. Beuys; 28.1. do 27.2.1994: P. Cabreis
Equrna: 15.1. do 28.2.1994: R. Benedik
17.1. do 15.2.1994: V. Pogačar
Škuc: 1.2.1994: M. Golob in R. Lozar

PESMICI

NOMEANSNO

bog mi je ustvaril jezik
da lahko rečem ne
ne
še enkrat ne
ne bog
nočem drugega jezika
NADA NIHIL

PROGRAM

Š T U K

PON.: Študentski kino, ponedeljkov Blues večer
TOR.: Torkov Jazz večer, ART video KINO
SRE.: Študentski kino, študentska diskoteka
ŠET.: Rock ŠTUK večer
PET.: MADISON club (diskoteka)

UNIVERZA V LJUBLJANI

Univerza v Ljubljani je bila ustanovljena leta 1919, vendar pa segajo začetki univerzitetnega izobraževanja v Ljubljani v konec 16. stoletja. Kljub relativni mladosti pa jo lahko glede nadsežke v znanosti uvrstimo med priznane evropske Univerze.

Ma ljubljanski Univerzi študira okrog 24.000 študentov na 13 fakultetah, 3 akademijah in 6 višjih šolah (vse od tehnike in naravoslovja do umetnosti, družboslovja, pedagogike, teologije in filozofije ter športa in medicine). V sklopu Univerze pa sodita tudi Centralna tehniška knjižnica in Narodna in univerzitetna knjižnica.

Univerza v Ljubljani se od leta 1992 aktivno vključuje v mednarodne izmenjalne programe ES. Trenutno je vključena v 45 t.i. skupnih evropskih projektov TEMPUS, kateri omogočajo poleg študentske raziskovalne dejavnosti tudi študentsko mednarodno mobilnost.

TUJI ŠTUDENTJE V LJUBLJANI

Na ljubljanski Univerzi študira tudi okoli 300 tujih študentov. Največ jih je iz sosednjih držav Italije in Avstrije ter Grčije in Afrike. Študirajo na različnih fakultetah predvsem tehniko, arhitekturo, humanistične vede in pedagogiko.

Povprečna šolnina za dodiplomski študij znaša od 1500 do 2000 ameriških dolarjev, za podiplomski študij pa od 2500 do 3000 ameriških dolarjev. Univerza v Ljubljani organizira na Filozofski fakulteti enoletne tečaje slovenščine za tuje študente. Vsako leto poleti se, prav tako na Filozofski fakulteti, odvijajo šole slovenskega jezika za tujce in potomce slovenskih izseljencev.

Za študente, ki se odločajo za študij v Sloveniji pa razpisujeta štipendije Ministrstvo za šolstvo in šport ter Ministrstvo za znanost in tehnologijo RS.

DISPUTACIJA

Neki predzorni hinavski mladoletnik ki praviloma masturbira z besedami sem z užitek rekem fuck off no in potem je v remix zvezi verjeti prišlo do disputacije ONA: Vi moški ste nemogoči... samo za sex se vam gre...ne zanima vas ženska kot subjekt KB: Se strinjam, toda ni zmeraj tako lahko je tudi obratno jest sm enkrat hodu s total zafrustrirano žensko hladna je bila kot polarni led jest sem bil njen objekt bila je totalno pasivna. Večkrat je še slatati nisem smel no včasih se je pustila rajcat do orgazma mene pa je samo roka bolela pa še prstov ji nisem smel vtaknit v piciko samo klitoris bluzenje po treh mesecih tako na suho, brez sexa, točneje fukanja sem z užitek rekem fuck off ONA: Zelo, zelo netolerantno, tipični moški šovinist... KB: Po treh mesecih je pa to že too much delovala je antipatično, mnogo preveč narcistično... narcizem je tisti, ki ločuje in libido tisti, ki združuje ONA: Zgrešen pristop KB: Če je punca resna, gre v posteljo ONA: Ja ampak to ni več prijateljstvo KB: Ravno to je patriarhalno, abstraktni moralistični formalizem jebenti, pa sej nismo Kantovci ne moreš nekoga apriori naučit plavat po zraku mora pač v vodo, to je travmatski hard core ONA: Za ženske je to drugače. Najprej prijateljstvo pol pa partnerstvo za sex... KB: To je zgrešeno, čisti moralistični formalizem ženske znajo moške nategniti tako na suho Če bo resna, bo tudi za sex, sicer pa te lahko vleče za nos 3 do 5 mesecev, če bo resna, bo šla po enem mesecu v posteljo... v nasprotnem primeru pa lahko sklepaj, da te zajeblava ONA: Ne, tako pa ne gre, najprej prijateljstvo... KB: OK, ne splača se biti moški šovinist, pravilno... ampak govorim o spolnem antagonizmu samo ne mi bluziti, da je seksualnost spontana ONA: Seveda, to pride samo od sebe KB: Spet poslušam platonistično + metafizično bluzenje ONA: Pa kaj kompliciraš, kakšna metafizika neki KB: Govorim o spolnem antagonizmu, travmatski hard core če je seksualnost res spontana, zakaj potem ne greš z menoj v posteljo ONA: Kaaji, ma ni šans KB: Potem pa ne bluzi o spontanosti, brez transfernih, sugestibilnih in drugih pogojev nikoli ni erotike same po sebi, to je zažluzeni zatirani romantizem kot da bi poleg "konkretnih ljubezni" ex-istirala "platonistična ljubezen" nasploh Sogovornica se je debate naveličala in odšla na pir ...res anti-kurčeva perspektiva obžalovanja vredno, da je subjekt seksualno bitje...

BRANE KONCIJA

Zadeva se da zihr povedat v dveh stavkih
Dule

PROGRAM

ŠTUDENTSKEGA KINA:

24. 1. HOWARD S END
26. 1. MAP OF A HUMAN HEART
31. 1. TINA
2. 2. UNLAWFUL POLICEMAN
7. 2. RISING SUN
9. 2. DAVE

ŠTUDENSKA ORGANIZACIJA UNIVERZE V LJUBLJANI

Predstavitev

Študentska Organizacija Univerze v Ljubljani (ŠOU) je stanovska organizacija študentov ljubljanske Univerze. Leta 1946 je bila ustanovljena predhodnica Študentske organizacije, leta 1974 preoblikovana v Univerzitetno konferenco (UK) Zveze Socialistične Mladine Slovenije, v sedanjo obliko organiziranosti pa se je preoblikovala leta 1990.

Financiranje ŠOU

ŠOU pridobi 85% sredstev iz lastnih dejavnosti (*Študentski servis, založniške dejavnosti in razne prireditve, koncerti*), iz prihodkov od nepremičnin in sponzorstev raznih podjetij, ostalih 15% sredstev pa pridobi iz državnega proračuna kot namenska sredstva in dotacije za razne projekte. **Izjema je projekt "Študentski boni", ki se v celoti financira iz proračuna RS. Ti denarji omogočajo ŠOU veliko samostojnost delovanja.** Letni razrez finančnih sredstev na predlog študentskega ministra za finance odobri Študentski parlament.

Mednarodna dejavnost

ŠOU Ljubljana se povezuje s ŠOU Maribor v SSU (Slovenian Students Union), ki je član ESIB (the National Unions of Students of Europe) in ESF (European Students Forum), hkrati pa sodeluje tudi z IUS (International Union of Students) in drugimi mednarodnimi organizacijami.

V mednarodni pisarni ŠOU (MP) je združenih 17 mednarodnih študentskih organizacij (AISEC, IAESTE, SloMSIC, IAAS, ELASA, IVSA, EPSA, IFMMS, EESTEC, ELISA, EASA, IACES, AEGEE, BEST, SNSU, IADS, IFSA), katerim ŠOU nudi finančno in materialno pomoč pri njihovem rednem delovanju in organiziranju projektov.

Pod MP ŠOU poteka vsako leto kar nekaj skupnih akcij: recepcijska ekipa - skupen projekt vseh organizacij, ki se ukvarjajo z izmenjavo študentov. Deluje vsako leto, že 20 let, v poletnih mesecih, ko poteka izmenjava praktikantov, in skrbi za nastanitev tujih študentov. Organizira vsakodnevne športne, kulturne in druge aktivnosti, skrbi za njihovo spoznavanje Slovenije, za družabno življenje in zabavo. Enkrat na teden poteka informacijski sestanek, kjer se praktikantje seznanijo s programom, popoldanske aktivnosti so vsak dan, čez vikend pa si privoščijo daljše izlete. Vsako leto izhaja tudi recepcijski časopis "Swinging Moonlight". Izide enkrat tedensko, vsebuje pa informacije o programu in izletih ter sestavke receptorjev in tujih praktikantov.

ŠTUDENTSKI SERVIS, BORŠNIKOV TRG 2

ZAPOSLOTITVE

Na študentskem servisu so ves čas na voljo različna dela. Fantje morajo na priložnostna dela čakati v prostorih ŠS, ker večino del oddajamo sproti. Dekleta pa lahko dobijo delo kadarkoli. Pri iskanju dela ima vedno pomembnejšo vlogo znanje, saj je npr. za delo v administraciji zaželeno poznavanje dela z računalnikom (Wordstar, Word) ali in vsaj pasivno znanje nemščine ali angleščine. Dekleta s takšnimi znanji lahko dobijo dobro plačano delo za dalj časa! Obenem si pridobijo tudi prepotrebne delovne izkušnje.

Pogosto imajo prednost dekleta iz Ekonomske fakultete oz. ustreznimi znanji iz knjigovodstva, računovodstva, zunanje-trgovinskega poslovanja,... Pogosto potrebujemo tudi prevajalke, hostese, anketarje,... Za fante pride v poštev delo z računalnikom (programiranje, risanje, oblikovanje...), različne montaže, risanje,...

ŽELIŠ VNOVČITI SVOJE ZNANJE?!

Za dela, ki zahtevajo določeno znanje (uporaba računalnika, poučevanja, prevajanje, programiranje, projektiranje, risanje, delo v računovodstvu,...) kličemo študente tudi na dom. Ustrezne študente iščemo na podlagi naše banke podatkov. Zato je pomembno, da pri vpisu oz. pri podaljšanju veljavnosti študentske izkaznice izpolnite vprašalnik, na osnovi katerega dobimo potrebne podatke o znanju in sposobnostih študentov. Več boste vpisali, več možnosti imate, da dobite zanimivo delo!!! Minutke, ki jih boste izgubili z izpolnjevanjem vprašalnika, vam bodo lahko bogato poplačane!

Spet se pojavlja povečano povpraševanje po komercialistih oz. "lepše rečeno", prodajalcih tisoč in enega artikla, popisovalcih podjetij za potrebe raznih poslovnih imenikov...

Za fante je ves čas na voljo standardna ponudba del, ki običajno trajajo le nekaj ur ali nekaj dni: prenosil, selitve, montaže, delo v skladišču, proizvodnji,...

Za dekleta so ves čas na voljo dela v administraciji, čiščenja, delo v kuhinji, prodaja (tržnica, Levisš, prodaja cvetja,...), strežba v lokalih in internih bifejih...

AKTUALNO

Trnutno iščemo študente s poznavanjem grafičnih urejevalnikov (Corel, Page Maker, Photo shop), za programiranje v Cobolu... Izmed preprostejših del trenutno v Tosami Domžale iščejo več študentov za delo v proizvodnji.

NOV DELOVNI ČAS ŠTUDENTSKEGA SERVISA OD 1. 1. 1994:

Uradne ure:

pon. - pet. od 7.00 do 14.00

pon. in sredo od 14.30 do 17.00

Dežurstvo: tor. in čet. od 14.30 do 16.00

V času dežurstva ne vpisujemo novih članov in ne podaljšujemo članskih izkaznic!

POSREDOVALNICA SOB

V letu 1993 (september - december) je bilo oddanih okoli 200 stanovanjskih enot, kar pomeni, da je streho nad glavo vsaj začasno dobilo preko 300 študentov! Stanodajalci sedaj že poznajo študentsko poslovalnico za sobe, tako da dobivamo nove ponudbe skoraj vsakodnevno.

Posredovalnica ima trenutno na voljo okoli 30 stanovanjskih enot, med katerimi prevladujejo enoposteljne in dvoposteljne sobe s souporabo kopalnice.

Informacije: 125-40-62

POSLOVANJE ŠTUDENTSKEGA SERVISA V LETU 1993

V preteklem letu se je povečalo število članov študentskega servisa za 7,45% v primerjavi z letom 1992, kar pomeni, da je bilo vpisanih 17.113 študentov. Od teh je delalo prek ŠS 17.404 članov ali 17,6% več kot leto poprej. Za poslovanje je bilo potrebno izdati 111.565 napotnic in 82.616 računov. S ŠS je začelo v preteklem letu sodelovati več kot 2000 novih poslovnih partnerjev.

DENARNA POMOČ

V letu 1993 so dodelili študentom 364 denarnih pomoči oz. za 16,29% več kot v letu 1992.

Trenutno višina posojila, ki ga lahko koristijo študenti člani študentskega servisa je 7.950 SIT.

POSREDOVALNICA SOB

V okviru študentskega servisa že od leta 1992 deluje tudi posredovalnica sob, ki brezplačno posreduje med najemodajalci in študenti.

Od avgusta leta 1993 je dobilo sobo preko 300 študentov, kar je za 150% več kot v preteklem šolskem letu, ko je dobilo ležišče prek Posredovalnice 120 študentov.

ŠTUDENTSKA PREHRANA - BONI

V lanskem letu smo prodali 2.775.728 bonov za študentska kosila, kar je za 102,8% več kot v letu 1992.

TRABAJO PARA TODOS !

LJUBLJANSKA ŠTUDENTSKA VLADA

PREDSEDNIK VLADE : Mitja Štular
MINISTER ZA FINANCE : Oton Lahajnar
MINISTER ZA INFORMIRANJE : Janez Kotar
MINISTER ZA ŠOLSTVO : Simon Zore
MINISTER ZA SOCIALO : Uroš Slamič
MINISTER ZA MEDNARODNO SODELOVANJE : Darja Valič
MINISTER ZA KULTURO : Jure šišman
MINISTER ZA ŠPORT : Andrej Voje

MARIBORSKA ŠTUDENTSKA VLADA

PREDSEDNIK VLADE : Primož Juhart
MINISTER ZA FINANCE : Alenka Obrul
MINISTER ZA INFORMIRANJE : Igor Jurišič
MINISTER ZA ŠOLSTVO : Roman Gradišek
MINISTER ZA SOCIALO : Simon Žunič
MINISTER ZA MEDNARODNO SODELOVANJE : Aleksander Polutnik
MINISTER ZA KULTURO : Bojan Guček
MINISTER ZA ŠPORT : Matjaž Ozim
MINISTER ZA SODELOVANJE S FOV KRANJ : Drago Žura
TAJNIK VLADE : Andrej Narat

POTOVANJA IZLETI

SI ŽELITE POTOVATI ALI PA MORDA RAZMIŠLJATE O ABSOLVENTSKEM IZLETU ?

- 1.GARDALAND - BENETKE
3 dnevni izlet, cena 180 DEM na osebo pri najmanj 45 potnikih.
- 2.GARDALAND
2 dnevni izlet, cena 98 DEM na osebo pri najmanj 45 potnikih.
- 3.GARDALAND
1 dnevni izlet, cena 33 DEM na osebo pri najmanj 45 potnikih.
- 4.DUNAJ - BRATISLAVA - BUDIMPEŠTA
4 dnevni izlet, cena 253 DEM na osebo.
5. ŠPANJA
8 dnevni izlet, cena 310 DEM na osebo v hotelih ** oz. 330 DEM v hotelih ***
6. ŠPANJA
(april, avgust, september) 5 dni, avtobus - letalo 390 DEM na osebo.
- 7.LJUBLJANA - KARLOVY VARY - PLZEN - KARLSTEIN - PRAGA - DUNAJ - LJUBLJANA
5 dni, CENA 330 DEM na osebo.
- 8.BENETKE - RICCIONE - SAN MARINO - VERONA - GARDSKO JEZERO - GARDALAND
5 dni,cena 280 DEM na osebo pri najmanj 45 potnikih.
- 9.BUDIMPEŠTA
5 dni,cena 334 DEM na osebo.
- 10.FRANCIJA
7 dni, cena 500 DEM.
11. FIRENCE - RIM - RICCIONE - SAN MARINO - BENETKE
7 DNI, cena 430 DEM na osebo pri najmanj 45 potnikih
12. TURŠIJA (Z LETALOM)
7 dni, hotel Alanka *** (ob obali), cena 649 DEM (v maju,jun.,okt.)
cena 520 DEM (v jul.,aug.,sept.)
hotel RESIDENCE AMPHORA, cena 520 DEM + doplačilo za 7 polpenzionov 90 DEM
13. GRŠIJA
ITALIJA & GRŠIJA
7 dni, cena 570 DEM (ladja - avtobus)

ZA VSE NADALJNE INFORMACIJE SE OBRNITE NA EMONA GLOBTOUR LJUBLJANA, ŠTEFANOVA 13/ A, TEL.: 061/ 217 474, 216 790

TINA

info:

METELKOVA

Gala dvorana:

Sreda, 2.2.1994 20.00 BALKAN ŽUR (tokrat zares!)

Petek, 4.2.1994 20.00 koncert:
MATCHLESS GIFT
THE NAME

Sobota, 5.2.1994 20.00 koncert:
MOTUS
THE BLITZKRIEG

Channel Zero (bivši Art klub):

četrtek, 10.2.1994 21.00 koncert:
CUT

KOPER MKC

7.2. brezplačen koncert za doktorja Figfiga
8.2. od poldneva do zadnjega vlaka (19.45) velika vrtna veselica (zadišala bo prasica)
14.2.1994 CUT

ILIRSKA BISTRICA MKNŽ

4.2.1994 23.00 LET 3
11.2.1994 23.00 CUT

ČRNOMELJ MKK BELE KRAJINE

5.2.1994 23.00 ALL CAPONE

HUM

3.2.1994 Koncert GODFATHERS ODPADE!!!

PROMOCIJSKI KONCERTI 2•2•2•7

4.2. klub BBC TRST
11.2. 20.00 Bežigradska gimnazija LJUBLJANA
12.2. DOBRAVLJE

Februarja izide pri Vinilmaniji tudi kaseta benda 2•2•2•7, ki bo enako kot CD nosila naslov Stripcore.

ŠKUC - ROPOT

KONCERTI:

1. 2. 1994 NO SAFETY, v K4
9. 2. 1994 PARADISE LOST, v Menzi študentskega naselja
27. 2.1994 NIRVANA, v Hali Tivoli

SLOVENSKI ŠOLSKI MUZEJ PLEČNIKOV TRG 1

Do 15.2. razstava SREČNA AFRIKA
1.2.otvoritev razstave natečaja NAJ IGRAČA, podelitev nagrad ta najizvirnejše igrače

Predavanja z diapozitivi:
Ibrahim Nouhoum: EKOLOŠKI PROBLEMI V AFRIKI
spoudarkom na Sahelu
Zdenka Žebre
NAVADE IN OBIČAJI LJUDSTVA AKANT

DRUŠTVO ALTRA

Odbor za novosti v duševnem zdravju
PSIHO-SOCIALNA IN PRAVNA POMOČ:

vsak ponedeljek 17.00 -19.00

Društvena 35 tel: (061) 45 37

11

vsako sredo 17.00-19.00

Pregljev trg 15 tel: (061)

14 06 706

MARIBOR:

RESTAVRACIJA: cena, ki jo
plača študent: ekonomska
cena bona:

Gostišče Emavs	60	340
Halo pizza	70	360
Študent. domovi	50	340
Gostilna Škorec	100	370
Hotel Slavija	130	400
TF	50	320
EPF	50	320
PF	50	320
VKŠ	50	330
TGP Pohorje*	110	380
Kitajska restavracija	90	370
Lačni noj	130	400
Top njam	90	360
Postajna restavracija	60	340
Okrepč. Stephenson	110	370
Gostišče Korotan	80	350
Ježek	80	340

* V TGP Pohorje so vključene naslednje restavracije: URBAN, MAJOLIKA, CENTER, MARIBORSKI DVOR, IZLETNIK, ZILA, ŠTAJERC, JELŠA, PRI TRGU, NOVI SVET (v pritličju).

Pozor! Zaradi denacionalizacije je kavarna ASTORIA izključena iz TGP Pohorje. Od 1. decembra dalje se boste v njej lahko prehranjevali z boni TOP NJAM!

Boni lahko kupite na Gosposvetski cesti 83, od ponedeljka do četrтка med 9.00 in 14.00 uro.

PRODAJNA MESTA FUTR BONOV

KERSNIKOVA 4
MED TEDNON, RAZEN PETKA OD 8.00 DO 19.00
V PETEK OD 8.00 DO 14.00
TEL: 318 454

ROŽNA DOLINA

BLOK 4
VSAK DAN OD 8.00 DO 12.30
TEL: 271 473

CENIK KOSIL**ZA LJUBLJANSKE ŠTUDENTE**

1. ART KLUB	200	500
2. AAA - FER	110	313
3. AGROBAR	110	330
4. AM TRADE	115	360
5. BTF DOMŽ.	135	320
6. ŠRNUŠE	225	500
7. DAIRY QUEEN	120	320
8. DAJ - DAM	105	385
9. DERI	100	300
10. DIJ. DOM. BEŽ.	100	300
11. DIJ. DOM. I.C.	45	245
12. DIJ. DOM. NM	100	300
13. DIJ. DOM. POLJANE	60	260
14. DIJ. DOM. VIŠ	60	280
15. FIGOVEC	230	490
16. INTER EVROP	95	330
17. GOSTINSTVO ŠUŠNI	130	360
18. HALLO PIZZA	185	440
19. STROJNA, LITOSTROJ	100	300
20. KATRCA	175	440
21. KORA BAR	175	440
22. INTERMARKET	130	350
23. KLASJE	115	335
24. LJUBLJANA	110	370
25. MAXIMARKET	180	450
26. NOVI MARN	130	350
27. PAPINO-dost. na dom	245	470
28. PARMA	110	310
29. PINKI-LOKVANJ	120	340
30. PINKI-PIZZERIJA-DOM 220	460	
31. PLAVA LAGUNA	185	430
32. PLEŠNIKOV HRAM	160	400
33. RESTA	115	340
34. SALEZIJANSKI ZAVOD 60	260	
35. SEMENIŠE	60	260
36. VIŠ	130	350
37. VINSKA TRTA	110	330
38. ŽEL. GOSP.	10	210

KRANJSKI ŠTUDENTSKE BONI

HALO PIZZA	50	230
ROSA	60	330
ŠIFRER	50	320
HALLO PIZZA	80	360
ŠTUDENT. DOM	50	290

ŠTUDENTSKA ORGANIZACIJA
UNIVERZE V MARIBORU razpisuje

nagradni natečaj za novo ime starega študentskega informaterja,

ki želi postati časopis vreden
študentov mariborske univerze. Na
razpis se lahko prijavi vsak, ki ima

kakršnokoli idejo o novem imenu. Vse, kar je treba storiti je, da na naslov ŠOU
MARIBOR, Gosposvetska c. 83, Maribor, pošljete svoj predlog imena in svoj
naslov. Nagrada je zelo zanimiva, saj bo nagrajenka šla na večerjo s
predsednikom vlade PRIMOŽRM JUHANTOM, nagrajenec pa z ministrico za
finance ALENKO OBRUL.

Med prispelimi predlogi bodo najboljšega izbrali člani komisije, ki jo sestavljajo:
predsednik študentske vlade Primož Juhant, minister za informiranje Igor Jurišič in
minister za kulturo Bojan Guček.

TRIBUNA

objavlja razpis projektov

NE BODITE PASIVNI NAIVNEŽI, KI NE KREIRAJO REALNOSTI

Ker želi TRIBUNA ohraniti in predvsem zvišati dotok svežih idej, razpisuje
projekte, v katerih boš lahko tudi TI pokazal svojo izvirnost in odštekanoost. Vabljeni
ste VSI, ki mislite, da se da stvari spreminjati na bolje! Torej - TRIBUNA ti omogoča
- na vrsti pa si TI, da se dokažeš! Sedaj so že razpisani različni projekti in če želiš
predstaviti svoj pogled na določeno temo, se oglasi v uredništvu. Tako boš lahko
sodeloval v naslednjih projektih:

projekt **DROGE**, kjer se bomo trudili predstaviti problem z druge strani, kot ga
običajno v ostalih medijih - saj nas droge vsakodnevno obdajajo in niso nek
oddaljen bau-bau

projek **PRAVOSODJE** - to je precej aktualna tema, saj nam ni vseeno, kako nas
organi pregona lahko izročijo v pravosodno kolesje

projekt **TERORIZEM** - vabljeni vsi dejanski in potencialni teroristi, ki imate
resen namen terorizirati okolico. Predstavili boste lahko svoj preizkušen način za
dosego cilja in poučili neuko okolico.

projekt **LITERARNA STRAN** - na teh straneh se boste lahko izživljali vsi
kvazi umetniki, ki mislite, da je vesoljno bralstvo dolžno brati vaše umetnije.

projekt **ETNO STRAN** - to je stran, ki jo vodi Etnoman in vabi k sodelovanju
vse čarovnice, mage in kar je še te sorte ljudi

projekt **RAČUNALNIŠKI MANIJAKI ...**

To se le nekaj projektov, ki te vabijo k sodelovanju. Verjetno pa nisi tak
idiot, da ne bi imel kakšne svoje ideje, zato si dolžen narediti

kakšen zanimiv intervju, anketo,
razvedrilo rubriko - lahko

horoskop, ali kakršno-
koli drugo bedarijo, ki
bi bila vredna objave v
TRIBUNI - ki bo tako
dobila še enega de-
bilnega sodelavca, ki
zna delati cajtnig in bo
fural svoj ZANIMIVI pro-
jekt.

DIMENZIJA ZVOKA

ZA VAS SE TRUDI IN UŠESA MUČI TERENS ŠTADER

R.I. - THE BEST OF INDIE ROCK MADE IN CROATIA (DANCING BEAR/101)

Kaj reči o kompilaciji z naslovom The Best Of Indie Rock Made In Croatia, na kateri se med 19 skupinami NE nahajajo KUD Idijoti, The Spoons, Messerschmitt, Overflow, Hladno Pivo, Zadruga, če naštejemo le najbolj znane. Ali sem mogoče zgrešil kompilacijo ali je kompilacija zgrešila naslov?

območju. Do sedaj je stvar zaradi svoje relativne nedosegljivosti uživala antologijsko nedotakljivi sloves. Z reizdanjem se glasbeno razmerje moči nekoliko spremeni in je očitno treba igrati na socialno, družbeno in civilno karto. Kompilacijo Še Pomnite, Punkerji? je preveč lahko kritizirati in ji iz današnjega zornega kota pripisovati glasbeno neuporabnost, željo po hitrem dobičku, določeno vsiljevanje revivala... Ne. V eri vse splošnih kompaktnih reciklaž je povsem normalno, navadno in nepretresljivo, da se reizdajo tudi punk kompilacije. Paket Aranžman je reizdan na disku, zakaj potem tudi ne Novi Punk Val, Lepo Je, 84/48?

Škuc Ropot je pošteno natisnil trideset komadov in je že znanim posnetkom dodal dve neobjavljeni skladbi, ki v celoti prav nič ne prispevata k kvaliteti in "univerzalni" vrednosti tega izdelka. Še Pomnite, Punkerji? je gotovo dobrodošla kompilacija, ampak iz nje ni treba delati kulturnega dogodka, ker to ni in zavoljo uspešne, bogate in srečne bližnje glasbene prihodnosti ne sme biti.

Agencija Škuc Ropot bi ob izdaji tega CD-ja svoji založniški dejavnosti lahko dala ime Take It Or Leave It.

FFF - FREE FOR FEVER (EPIC/SONY)

Drugi album in celo dvojni LP za furiozne funky francoze. Njihova prva plošča Blast Culture iz leta '91 je bila efektivna, dvignila je dosti prahu in bila je dosti krajša. Namreč, ravno dolžina CD-ja (75 minut za 17 komadov) albumu Free For Fever odvzema udarnost, konsistentnost in preglednost. Repertoar se sicer na koncu lepo zaokroži, toda pot je dolga. Napadani v Franciji zaradi super in mega starov, ki so jim pomagali pri prvencu (Bill Laswell, George Clinton in deli njegove P. Funk družine), obenem pa cenjeni zaradi svoje zabavnosti in pozitivnosti (lani so dobili pomembno priznanje - nagrado za najboljši francoski bend, ki je začel svojo kariero v hodnikih metroja, Bus D'Acier), so se FFF na tej plošči odločili pokazati, da so definitivno postali mladi gospodarji evropskega in celo širše svetovnega, deviško čistega funka. Pa ni ravno tako. FFF vejo, da mora biti funk neomadeževan, sproščen, naraven in zanimiv, na trenutke neresen in otročji, predvsem pa globok in hipnotično plesen. Ko se te značilnosti združijo, dobi funk kozmične razsežnosti in stopi na območje mentalnega plesa. Toda slednje je v poslednji dve deceniji uspelo le Georgeu Atomic Dog Clintonu in Sly Cool Cat Stoneu. FFF so sicer osvojili zemeljske poteze funka, toda vesolje je še zmeraj precej oddaljeno. Če FFF ne bi živeli v Parizu, marveč neke v Alabami, bi imeli več možnosti, da se vkrcajo na funky space shuttle, tako so pa preveč izbeželi.

R.I. - ŠE POMNITE, PUNKERJI? (ŠKUC ROPOT)

Škuc Ropot je na enem CD-ju ponudil izbor s tremi kompilacijami, ki pričajo o imaptu punk in post punk norije na Slovenskem, pa tudi nekoliko širšem

anonimnost in končno za veliko založbo Capitol (ki je obenem reizdala prvo) aktualna, druga plošča So Tonight That I Might See. Mazzy Star spominjajo na Velvete, toda v kitari Davida Robacka je moč slišati Hanka Williamsa. Country prizvoki že, ampak Mazzy Star so veliko bolj urbani kot Cowboy Junkies in bolj psihidelični kot Redd Kross, Verve in Smashing Pumpkins skupaj (priredba Five String Serenade Arthura Leeja ali njihov lastni grozeči kisli blues Wasted). Njihov pristop je naraven, kot je naraven Neil Young z akustično kitaro v rokah, obenem pa konceptualen, kot tisti Fuzztonesov. Mazzy Star?

Mazzy Star? To je trenutno najboljši moško ženski duo na planetu. Toda, ne verjamite jim - na videz so naivni in krotki, toda v resnici so prekleto nevarni.

ROCK VIBE - REVIIJA ZA SODOBNO ROCK GLASBO, JANUAR '93

Izgleda, da bo nova slovenska rock revija stopila v kulturni prostor skozi mala vrata, saj imajo Rock Vibe dobre možnosti, da postane prav to - prva samostojna slovenska rock revija. Več kot pol leta po prvi številki se je v trgovinah s ploščami in knjigarnah pojavila nova izdaja, ki je rezultat dela in zagnanosti ozkega kroga novogoriških glasbenih aficionadosov in obenem pričevanje o njihovi vdanosti rocku na domačih tleh. Januarska dvojna številka Rock Vibe je v primerjavi s predhodno že na prvi videz težja, močnejša in boljša. Čeprav, približno tretjino revije suvereno zaseda metal daje Rock Vibe vtis jasnejše, če ne izrazitejšje uredniške vizije kot preminuli pompozni Grom. Članki na trenutke odveč očitno nosijo osebni in nekritični pečat, ampak v biti in v celoti gledano niso dosti manj ali več objektivni/ subjektivni kot recimo na glasbenih straneh Mladine ali Dela,

s to razliko, da nekateri od slednjih znajo skozi izdelan stil pisanja bolj skriti svoj lastni okus. Natisnjen na papirju prijaznem do rok, časopis temelji predvsem na intervjujih ter recenzijah plošč, koncertov, fanzinov in video kaset, z izjemo porteta založbe Amphetamine Reptile, ter reportaže o rock protestništvu v Ptuj in Mariborju.

Skratka, Rock Vibe predstavljajo zaenkrat na svojih 62-tih straneh lahkotno in informativno branje ter puščajo za sabo vonj entuziazma in kreativnega potenciala, ki vlivata upanje v dodatni napredek.

Če mislite, da se je Corto Maltese zmotil v recenziji albuma Acid Eaters Ramonesov, ko je kot avtorja komada Out

Of Time navedel Glimmer Twinse, potem ste padli na izpitu. The Glimmer Twins je namreč producerski ali sodobnejši vzdevek Nankerja & Phelgea. Zdaj vam je vse jasno, kaj ne da?

Pa še to, obveščamo vse slovenske, mlade ali stare, "neafirmirane a obetavne" skupine, ki želijo videti svoje ime v tisku, da lahko pošljejo svoje posnetke na uredništvo Tribune z naznanilom - za Dimenzijo zvoka.

Angleška skupina Charlatans se po daljšem premoru spet vrača na sceno, tokrat z novim albumom Up to Our Hips, ki izide v sredini februarja, pred tem ga bo promoviral singl Can't get out of Bed, ki pa izide že konec tega meseca.

Prav tako angleški Renegade Soundwave bodo 24. januarja izdali nov singl, kateremu bo sledil še album.

Mike Mills iz skupine Rem, Dave Grohl iz Nirvane, Thurston Moore iz Sonic Youth in Greg Dulli iz skupine Afghan Whigs bodo za film Backbeat priredili nekaj najugodnejših posnetkov The Beatles in jih skupaj tudi izvedli. Soundtrack Backbeat te super skupine izide šele 28. marca. Za njim pa se bo v kinodvorane zapodil tudi film.

Nov singl Smashing Pumpkins iz njihovega uspešnega albuma Siamese Dreams bo balada Disarm in izide 21. februarja. Dodani mu bosta še dve neobjavljeni priredbi Landslide-Fleetwood Mac in Dancing in the Moonlight, ki jo v originalu izvajajo Thin Lizzy. Angleška skupina My Bloody Valentine, ki je od Creation Records preseljena k večji Island, je predstavila izid novega albuma na mesec april. Pred tem naj bi skupina izdala še en testni EP.

Bivši pevec rock-folkerjev The Pogues - Shaun McGowan, kateremu se je zdravstveno stanje v zadnjem času močno izboljšalo, se je na londonskem koncertu njegove bivše skupine pojavil kot gost tudi na odru in odpel nekaj komadov kot v starih časih. Odvečno je omenjati, da so se takoj razširile govorice o njegovi ponovni angažiranosti v skupini Iron Maiden, ki so ostali brez Brucea Dickinsona so že našli novega vokalista. To je Blaze Bayley in je že njihov tretji pevec.

Umrj je bobnar skupine The Byrds Michael Clark, v 49. letu starosti. Clark je sodeloval z skupino v njenem najbolj kreativnem obdobju in je z The Byrds posnel prve štiri albume.

Skupino Faith no more, ki snemajo v San Franciscu nov album, je zapustil kitarist Big Jim Martin. Razlog, nestrinjanje z novo glasbeno usmeritvijo benda.

Anarho punkerji Crass so izdali živ (Live) album You'll Ruin It for Everyone. Posnetki na tem albumu datirajo v leto 1981. Nov album Elvisa Costela in The Attractions izide predvidoma 8. marca. Naslov albuma je Brutal Youth.

The Stone Roses bodo tolikanj pričakovani in prelagan izid novega albuma deževili 29. marca. Sredi februarja pa bo izšel tudi njihov novi singl.

Nov album Therapy? Trouble gum izide 7. februarja. Prvemu singlu iz plošče Nowhere sta dodani še priredbi Judas Priest-Breaking The Law in Elvisa Presleyeva-CC Rider. Na albumu bo tudi priredba klasike Joy Division-Isolation.

Pa še nekaj koncertnih datumov: 11. februarja nastopijo v dvorani Štuka v Mariboru nemški electrocorovci, znani po priredbah Metallice-Die Krupps, ki promovirajo nov album The Final Option. 9. februarja nastopijo v menzi študentskega naselja v Ljubljani Paradise Lost s predskupino Crowbar. 3. februarja bodo na primorskem Humu koncentrirali The Godfathers. Nirvana nastopijo 27. februarja v hali Tivoli, na isti dan pa so v Dunajski Areni-Mucky Pup.

ALEKSANDER LIS

Če so vam všeč hladno senzualni, mistični in vabljivi ženski vokali, skopuški, a zato nič manj sugestivni zvok električne kitare, ki se pretaplja v ambientalnost podeželske akustike in dolgi in nepredvidljivi komadi, ki bi lahko bili glasbena podlaga za Twin Peaks; če imate radi mehko in udobnost lirčne psihedelijske, neznosno privlačnosti bluesa in globino dimenzije zvoka, potem so Mazzy Star skupina za vas.

David Roback in Hope Sandoval sta združila ustvarjalne moči, ko je pred kakšnimi tremi leti Kendra Smith med turnejo zapustila acidno slikovito Opal. Temu je sledil prvenec She Hangs Brightly, izdan za Rough Trade, pavza, beg v

BRIDKA ŠTUDENTOVA SPOZNANJA

Studentke, pa tudi kakšni študenti, se vsako leto odpravijo v nakočbela Ljubljano, da bi v našem največjem kulturnem centru, imenovanem tudi "hram kulture", recimo kar po domače CD (Compact Disk), lahko sodelovali na sprejemnem izpitu za hostese. Torej za dekleta (fanta še nisem videl), ki nam pred vhomom v dvorano delijo listke s kratkim opisom prireditve, ki smo jo prišli gledat in nam hkrati prijazno odgovarjajo in svetujejo, da se ne izgubimo v naši nevednosti (ne)poznavanja moderne arhitekture.

Vsako leto izberejo samo najboljše z znanjem jezikov, naj-komunikativnostjo, prijaznostjo, omikanostjo, za... pa se kasneje izkaže, da le niso tako dobri. Pred izpiti in na razgovoru vodja bodočo hosteso opozori, da vprašanja niso lahka, celo zelo natančno pove, česa se je potrebno naučiti, da ne bi bilo kakih problemov. Kandidati pridejo, s tremo ali pa tudi brez nje, popišejo nekaj listov papirja in nestrno čakajo rezultate. Vodja vstopi, slovesno pokliče vsakega po priimku in mu pove, da ni opravil izpita. S sadističnim glasom še enkrat poudari, da je njegov izdelek miho rečno grozen.

Toda kasneje se začne kandidat spraševati, kako se lahko na vprašanje kot je, recimo: "Čemu služi CD in kakšen kulturni pomen ima za Slovenijo?", sploh lahko odgovori drugače kot na toliko različnih načinov, kot je dela in kulture željnih kandidatov in kandidatke. Torej so odgovori lahko precej subjektivni. Kako neki se ocenjujejo? Kako so lahko tisti (imenujemo jih lahko kar srečneži in jih bom kasneje še omenil), vedeli več kot vsi ostali. Verjetno so se morali cele noči učiti, da bi zadostili zahtevam izpita. Potrudili so se, znali so, vsa čast jim pripada, boljši so.

Nekaj drobcenega sem spregledal.

V skupini je bilo precej deklet, nekaj fantov in vodja. Možnost, da bi se med seboj poznali, je majhna - vendar je. Dve dekleti je vodja poklical kar po imenu, ostale pa le po priimku. Znanci pač ali slučaj? Ne bi vedel. Toda pogled ga zlomka! Ravno ti dve in samo ti dve dekleti sta tistega sončnega dne izpit naredili. Golo naključje, kaj bi si belil glavo s tem. Omikani slovenski dekleti, rad bi ju spoznal in se od njiju naučil vpljudnosti in olike v pogovorih z gosti, ki jih bosta srečevali kot hostesi.

Vest mi ne da miru. Še premišlujem. Mogoče sta se dekleti z vodjo poznali že od prej. Seveda so se, saj sta bili že pred tem na pogovorih. Toda recimo raje, da se dekleti in vodja pred pogovorom - naj bi bil samo eden - še niso niti videli, kaj šele govorili drug z drugim. Kako je torej mogoče, da se Slovenci, katerim nam je odprtost do soljudi bolj tuja kot ne, že po najmanj dveh pogovorih, srečanjih, med seboj tikajo?! Ali naj torej pričakujemo, da bodo bodoče hostese goste in oblikovalce Slovenskega doma kulture tikale? Da nas povabijo v dvorano rekoč: "Izvolite, kar vstopite", med odmorom pa nas na vprašanje, kje je stranišče odslovijo, rekoč: "Pojdi nadstropje višje..."?! Hja, saj so me že prej videle, sedaj me lahko tikajo.

To bi prebolel, čeprav zelo težko. Res sem sicer še mlad, vendar že vsega hudega vajen. Tega, da sprejemne naredijo samo tisti, ki se med seboj tikajo, pa ne morem razumeti.

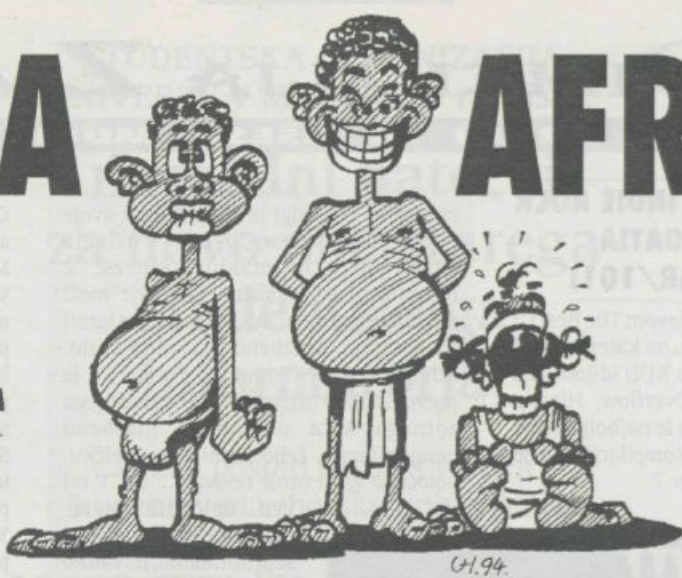
MARJAN ŠAVLI

V Ljubljani je izšla v nova revija. Imenuje se Boheme.

Ne boste verjeli, vendar ni namenjena samo bohemom, vendar tudi drugim. Obsega različne teme, od slikarstva, lestvice čajev, intervjujev, načina življenja hipijev, šminkerjev, skaterjev ter tudi nasvetov za pripravo dobrega čaja, slastnih dobrot vegetarijanske kuhinje, lepote popotovanj.

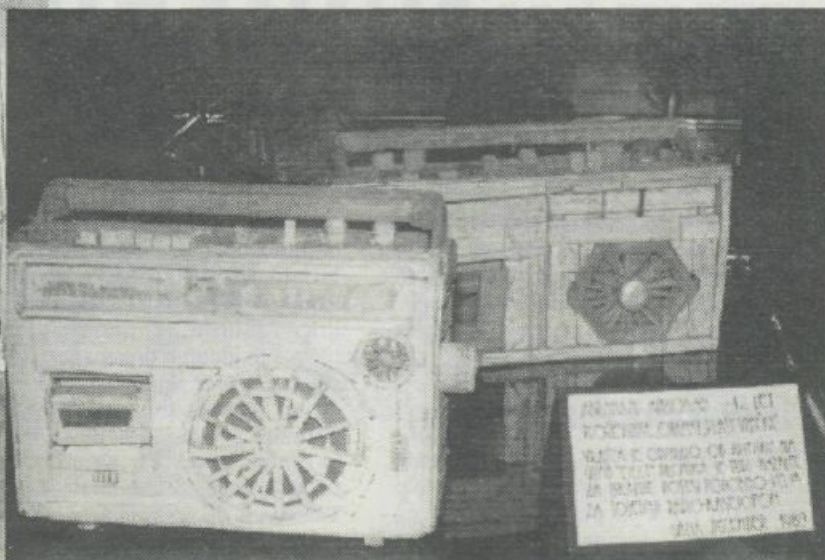
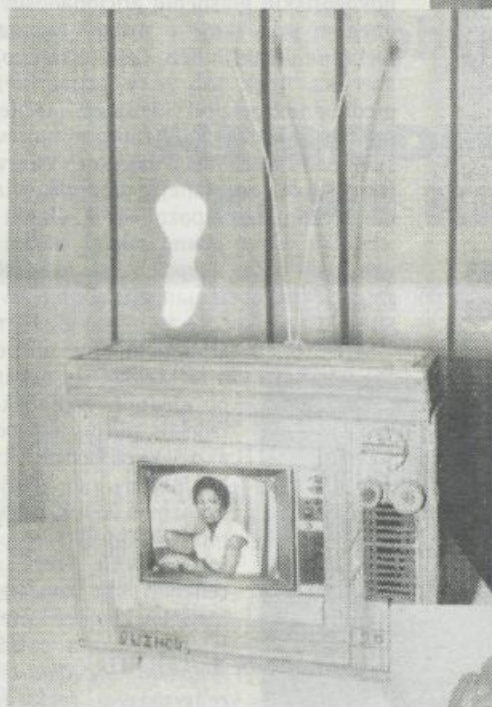
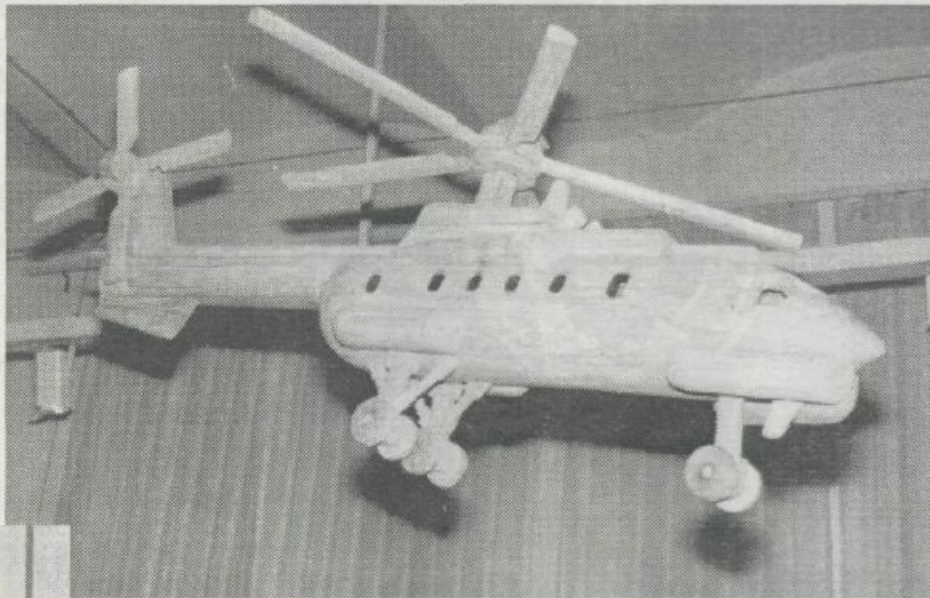
Preberite sami, če vas zanima.

SREČNA RAZSTAVE AFRIKA

V Slovenskem šolskem muzeju je na ogled zbirka igračk iz Gane in Burkine Faso, ki so jih izdelali otroci sami. Material je v osnovi les rafijeve palme, odpadna kovina (pločevinke) ali žica, dodatki pa so narejeni iz opank (kolesa), kartona, koruznih storžev... Lepila sploh ne uporabljajo. Vidi se, da so igrače izdelovali dečki, ker so tu v večini avtomobili, avtobusi, kamioni, helikopter, celo vesolsko plovilo, motorji, kolesa, televiziji in radio-kasetofona. Prave miniaturne mojstrovine. Poleg vsega tega pa so se znašle tudi kure, narejene iz plastične vrečke in žice, ki bi naj svetile (kokodakat pa ne znajo).

TINA HAUSER

Kaj je rjavo z luknjami?
Svicaški drek.

NAVEZA RAP & FILM

Say poznate tisto staro *'If you are offended by words like: SHIT, BITCH, FUCK, DICK, ASS, ... whatever, take the tape out NOW! This is NOT a pop album!'*? To pravi ICE-T na svojem (zaenkrat) zadnjem CDju, in s tem poudarja, da on pa že ne bo delal komercialnega rapa. Kakorkoli že, plošča se je, in se še vedno prodaja za med, me drugim tudi zaradi ZELO sočnega uvoda, ki ga je naredil ICE-T 'kot opozorilo tistim, ki se zaradi takih besed čutijo ogrožene'. Larifari! Nekoč sem prebral intervju s šefom Public Enemy (I like 'em best), kjer je med drugim pisalo, da so rapperji v 80. letih veljali kot tipični črnici, ki so ob spremljavi ritem mašin čimbolj ostro preklinjali, in da so zelo radi imeli sex & droge. Kot take jih tudi poznajo evropejci in mnogi so, resnici na ljubo, povečini res bili takšni.

In kako se imamo danes? S pojavom Public Enemy, Run DMC in še nekaterih ob prehodu na devetdeseta se je zdelo, da je rap začel postajati vse bolj 'nedolžen', da se je torej začel začetek konca cestne

govorice v glasbi. A to sploh ni res. Public Enemy so postali največji in najboljši politični rapperji na svetu. Njihov jezik temelji na slovničnih pravilih, vendar so še vedno ohranili posamezne prvne cestne govorce, kot je požiranje nekaterih soglasnikov in podobno. V vsem njihovih CDjih najdemo tudi besedila, v redu: preberimo si jih! (Ob glasbeni spremljavi seveda). Bolj ko sem bral njihova besedila, bolj sem ugotavljal, da so zelo jasni pri svojih zahtevah: *power to people, i don't wanna be called yo nigga, government is responsible* in podobno. V redu, mogoče zveni malo komunistično. Ampak vprašajmo se: ali so njihove zahteve po odpravi rasizma v Ameriki upravičene? Po mojem (nepripranskem) mnenju vsekakor so. In tako sem prišel do ugotovitve, da mogoče največji rapperji našega časa sploh ne uporabljajo cestnega preklinjanja, kvečjemu sem ter tja je kakšna prepovedana beseda. Čisto nekaj drugega so NWA, Niggers With Attitude. So iz Los Angelesa in so razpadli. Imeli so krasne stvari, njihov najbolj znan komad je definitivno FUCK THE POLICE, tudi precej vrten na Radiu Študent. (Za hardkorovce: Boddycount so ta komad naredili veliko pozneje kot NWA). NWA so na veliko preklinjali, zelo radi so imeli tudi sex & droge, pravi cestni rapperji stopniško višje: z nekaj političnimi gesli so večkrat razburkali tudi javnost.

Naj se lotim še ICE-Tja, veliko ljudem takooo zelooo priljubljenega filmskega igralca in rapperja v eni osebi. Filmski igralec??? Točno to! Za seboj ima že tri filme, zadnji 'Above Justice' ravnokar prihaja. New Jack City je zelo znan, tudi ljudem, ki se za rap glasbo in glasbenike sploh ne zanimajo. Na kratko. Zgodba se vrti v New Jack Cityju (zelo spominja na Big Apple), kjer je stopnja kriminala vsak dan večja, prav tako brezposelnost in oboje skupaj da cvetočo proizvodnjo droge. (Ter zaokroženo stopnjo prostitucije, ampak tega problema se ne dotikajo preveč). ICE-T, kot nekakšen policaj (popravite me, prosim, imam slab spomin), pade v mrežo preprodajalcev droge in se odloči, da jo bo raztrgal. Nekako v tistem času izdelajo novo drogo, Crack po imenu. Crack ima dve lastnosti, tipični za vse droge: po njem si namreč totalno zadet (halucinacije in vse, kar paše zraven) in zelo kmalu se ga navadiš & postaneš odvisen od njega. A je še kakšen problem za nesluteno razširjanje nove droge? Klik, Ice-T. Naprej pa ne bi, saj je film ja ameriški in naprej se zgodba že ve.

Trespäss? Ice-T in Ice Cube (ledena kubatura) lovita svoje brate po hiši strahov, ki so dobro oboroženi. To je res zelo zelo na kratko, ampak filma na žalost nisem videl in raje ne bi razpravljaj kaj več o njem. Raje se malce še spravim na 'brata' Ice Cubea, ki je ravnokar izdal svoj latest CD, ki je pričakovano tako kot vsak doslej: ZELO. Ice Cube ima čisto svoj slog, je drugače tudi eden izmed bivših NWA in vsekakor daleč najbolj samostojno produktiven od vseh njih. On se loteva predvsem orožja, pa tudi snovi za boljše (trenutno) počutje so mu precej blizu. Igral je, razen v Trespäss, doslej tudi v filmu Boyz 'N' Hood, ki opisuje fante iz sosesčine in 'igre' z njimi. Sosesčina je seveda geto, ki ni poslano z rožicami, ampak prej s trupli in orožjem. Film se iz njegovega

in bratovega otroštva preseli v

kruto realnost starosti okrog 20 let, kot velja 'use gun or die'. Blazno depresiven film, kajti na koncu fantje iz sosesčine ustrelijo... Lahko si mislite koga, to vsekakor NI Ice Cube. Sosedovi fantje pač nikoli ne počivajo. Film so tvarili samo temnopolti umetniki, in bil je nominiran za dva oskarja: za režijo in originalen scenarij. Sladkosti (vsaj nominacije) oskarja pa ni doživel film črnega režiserja Spike Leeja, ki je že nekoliko let nazaj naredil film *Less Than Zero*. Glasbo zanj so napisali, odigrali, odscratchali in odrapali Public Enemy. Spike Lee je sicer naredil že kar precej filmov, vendar jih ne poznam dovolj dobro. Črnska umetnost torej živi, in je najbrž precej bolj visoka, kot si mislimo belci. Na tem mestu sem zaobjel (dasiravno zelo površno) samo večje rapperje, ki so ob koncu 80. in začetku 90. let zaznamovali svoja dejanja s kilometri traku, tako avdio kot video. In tisti, ki se zanimajo za rap in košarko NBA, ste že gotovo opazili Shaqa, rapperja in trenutnega No. 1 v ekipi Chicago Bulls in verjetno v celi NBA. To pa je že druga tema.

LUKR

UČBENIK STABILNEGA ŽIVLJENJA

T. FLAJS & P. ŠKOBERNE
CENTER ZA DUHOVNO KULTURO VIRK, 1993

Dragi moj bralec! Pred nama je knjiga, ki naju lahko nauči stabilnosti. *Mar to pomeni, da boš s njeno pomočjo, če šepaš na levo nogo in te zanaša na desno, ali če vlečeš za seboj kakšen svoj organ, pa si ves čas v strahu, da se boš spotaknil obenj, hodil po mnogih letih strahu in notranjega nemira ponovno pokonci?* Naki! Ali pa morda, če si, kar je dandanes strašno v modi, politično aktiven v kateri od mnogoterih strank, pa te vleče v kakšno tvoji nasprotno, da boš mirne vesti preskočil? Nej, nej, nej in še enkrat nej! Zaupam ti na uho, kaj se boš naučil z malo truda, volje in predvsem želje. Povem ti, da se lahko popolnoma predrugačiš, postaneš drug človek, kar pa seveda ne pomeni, da če si po srečnem naključju belec (pa imaš samodestruktivna nagnenja), lahko postaneš tudi kaj drugega (npr. blues singer?).

Torej, dragi moj, poglejva malo po knjigi. Najprej, seveda, kot je v navadi pri Kranjcih, na konec. V zadnjem delu zadnjega dela (III. del) se, kot že naslov pove, govori o izvoru šole. Kot v skoraj vseh, tej podobnih

knjigah, je tudi tej botroval Vzhod. Pa ne samo On, temveč seveda najdemo tudi nekaj (vsaj zelo od daleč) "Ignacijanskega". Torej, govori o duhovnih vajah! To pa ni več kar tako. Te in tej podobnih zadev se je treba lotiti odgovorno. To pa od nas že zahteva določeno stabilnost. To avtorja vsekakor sta, saj, si sploh lahko predstavljaš, da bi kruljavec učil hoditi kruljavca? (Si.) In kaj je cilj duhovnih vaj? *Predvsem to, da najdeš samega sebe, da postaneš sam svoj prijatelj, si nisi odveč, se ne skrivaš po temnih kotih sam pred sabo, se losaš depresij.* Vendar ta knjiga ni učbenik duhovnih vaj. Drži pa vse naštet, saj naju "učbenik" odvadi vseh najinih pregreh, pa tudi potreb. Jasno pa je, da ni dovolj, da jo prebereva, treba je tudi kaj narediti. Rekel boš, kako! Pa sva tu. Na začetku knjige.

Knjiga se seveda začne z vsakodnevnimi frustracijami. Avtorja nama predstavita neko fiktivno družino, ki preživlja vse svoje dni tako tipično po kranjsko. Seveda s televizorjem. Pa jim zmanjka štruma. Kaj sedaj? Panika! Panika! Pa sledi še večja. Iz TV skoči, kdo drug, kot Ljudmila! Hopla, tu sem, vaša sem, hoteli ali ne. Pa jo hočejo, in tako jim prihaja - Ljudmila na obiske. Pa se pogovarja z njimi, ki so ji tako zelo všeč, pa se pogovarja in pogovarja, zraven pije malinovec (in ne pivo, po katerem se ji zvrti) in družina si je vse bolj na jasnem o sami sebi. Seveda pa se ob pogovorih dogajajo tudi čisto praktične stvari, npr. meditacije, uporaba pozitivnega mišljenja in seveda dihanje. Pravilno dihanje! Ne pa tako kot midva, ko prideva na primer k zdravniku, pa reče vdihnite, pa morava najprej pomisliti, kako se to naredi. In kaj se zgodi z družino? Postane tisto pravo! Tisto, kar si oba, nekje globoko v sebi želiva, pa nama nikakor ne uspe. Pa to še ni vse, še ni konec knjige.

V drugem delu, nama učbenik razloži (razslovari) vse modrosti stabilnega življenja. Tako, po vrsti, po abecedi od blokade do zavesti, in vmes je še marsikaj. Sedaj sva res na koncu, o katerem sva že prej govorila. In kaj si zaželim? Da mi crkne televizor!

DOCTOR IGNORANTIAE

UMRJEŠ DA ŽIVIŠ

Anton TRSTENJAK :
MOHORJEVA DRUŽBA, 1993
SMRT?

Tabu tema. Nelagodje. Strah. Neprijeten občutek okoli želodca, pritisk na mehur. Zoprno skratka. Kaj je treba brskati po teh zadevah? Kolikokrat se vprašamo: "kdaj?!" In odgovor seveda ne sledi. Še huje pa je ko se vprašamo: "Kako?". Pa se večinoma tega izogibamo. Podobna vprašanja navadno potiskamo nekam v ozadje, v podzavest. In potem se nam dogajajo razne nočne more, neprespane noči, rane na želodcu etc. Skratka, zoprno. Kaj vse se skriva v tem! Že tisti medicinski izraz, ki je tako brezoseben, ki laiku ne pove malodane nič, zdravniki pa so tudi že v veliki večini pozabili na njegov prvotni pomen. EXITUS! Kaj vse se skriva v tej, tolikokrat uporabljeni besedi? IZHOD (kdo, kam?). Kdo? Življenje, duh, duša. Kam? O tem bomo še govorili v nadaljevanju. Vendar to večno vprašanje, ki se vleče verjetno že od prvega samozavedanja človeka. Tistih nekaj delcev trdne materije in še mnogo, mnogo več vode, vse skupaj v vrednosti sedemnajstih (17) dolarjev, da bi migalo samo od sebe? Po tem bi verjetno sam od sebe migal tudi ocean in kamni bi se sprehajali naokoli. Šalo na stran, tema je resna! Govoriti o tem, da po smrti izide življenje je paradoksalno, saj je življenje skupek prej naštetih snovi in še nečesa. Česa? Duše seveda!

ŽIVLJENJE?
Pa smo pri bolj hvaležni temi. Govoriti o življenju je lažje, saj ga imamo vsak dan tu pred sabo. Življenje je polno spominov, prijetnih in neprijetnih. Tiste neprijetne navadno porivamo v ozadje (tako kot vprašanja o smrti), prijetne pa še posebej gojimo, navadno si jih še olepšujemo. Seveda, življenje je lepo! Samo ozirimo se naokrog: na travnike in vinograde;

gozdove in livade; reke in potočke in seveda hribe s Triglavom. Ah, kako nam vse to vlija novih življenskih moči! ŽIVLJENJE PO SMRTI?

O tem se seveda vsi sprašujemo. Je ali ni? To, da ni, smo poslušali skoraj vsi zadnjih petdeset let. Da pa je (o čemer se, predvsem "po osvoboditvi", veliko govori, še več piše v raznih "mistikah" s katerimi je tržišče dobesedno preplavljeno), nas prav lepo pouči krščansko izročilo. Tu pa že govorimo o knjigi A. Trstenjaka: "Umrješ da živiš". Zakaj bi moral umreti, da bi živel? Citat: "Smrt pomeni za človeka rojstvo novega življenja. Duša pokojnika zaživi novo življenje, osvobodjena telesnih vezi; duhovno življenje duše po smrti je docela prosto, svobodno življenje." (4. pogl., 2. odst.). Koliko nam lahko nudi ta odstavek, naj se vsak vpraša sam. Trstenjakova knjiga pa nam nudi še več takšnih "tolažilnih" besed. Pa nas vendarle ne tolaži. Ko govori o trpljenju, nas ne tolaži, poskuša ga le osmisliti. Knjiga pa je polna ljubezni, tiste do bližnjega (ki nam je tako manjka v današnjih časih), in tiste kozmične, katere del smo vsi mi, tiste ljubezni, iz katere izhajamo in se v njo vračamo.

In če končam z znanim izrekom: "Čemur gosenica pravi konec sveta, učitelj imenuje metulj". Vam je vse jasno?

DOCTOR IGNORANTIAE

KNJIGA SENC

Zlata VOKAČ:
ZALOŽBA OBZORJA 1993

Vsi tenkočutni ljudje pripadamo isti veri. Nikoli ne bomo znali razkriti kateri, prav tako ne bomo znali povedati, kako se naša vera imenuje.
Mojster Jakob iz Bohemije

Zlata Vokač nam v že svojem drugem romanu, ki je nekakšno nadaljevanje prvega, izdanega pred osmimi leti, pričara srednjeveški Maribor. Dogajanje je postavljeno med dva dogodka, ki bistveno vplivata na podobo mesta v tem času (pa tudi pozneje). Zbor deželni stanov meseca marca leta 1496 in izgon Judov konec januarja naslednjega leta. Mariborska judovska skupnost je v zgodovini nekaj povsem posebnega, saj se ne pusti pokristjaniti in gre raje v izgnanstvo (Trst). Prvi del romana je nekakšen dnevnik Šarika, ki se pojavlja skozi ves roman. Šarika, ki je posvojena, je oster opazovalec (in tudi kritik) dogajanj na takratnem Štajerskem. Politično dogajanje pa je bilo zelo razgibano, saj pride po vsej Evropi v tem času do prelomov, ki vplivajo na vso poznejšo zgodovino (tudi slovenskega naroda). Skozi šolanje, ki ga je deležna od Mojstra Jakoba iz Bohemije se seznanjamo tudi z alkimijo - tema, ki daje celemu romanu odtenek čarobnosti.

Alkimija! Tajna združenja, magijske operacije, razne duhovne poti, Kabbala! Torej vse tisto, kar v današnjem bralcu zbujajo poželenje in ga zadovoljuje v vseh njegovih težnjah po različnih "duhovnostih". Mojster Jakob, ki se iz Prage priseli v Maribor, je alkimist z vsem potrebnim znanjem za učitelja. Okrog sebe zbere skupino ljudi, skupino izobražencev ali takih, ki bi to radi bili. Skozi raznorazne magijske operacije in duhovne pristope raznih šol jih vodi v višje duhovne sfere oziroma jim razširja vedenje. Vedenje smo pa je tako ali tako največ, kar lahko želimo drugim in sebi. V bistvu se iz knjige lahko naučimo veliko o sebi, o Jazu. Knjiga nas na pronicljiv način prisili k razmišljanju, nekatere od vas, ki jo boste vsekakor brali, pa bo popeljala v stvari, o katerih do sedaj niti sanjali niste. Tu imate možnost, da naredite nekaj iz sebe! Če boste vzeli resno vsaj citat: "Misel je največja magija. Ni večje moči od misli. Dobra misel je molitev.", ste na dobri poti. Torej se vzemite v roke!

Knjiga, ki je vredna branja, saj je hkrati pregled nekega časa, ki nam je krojil zgodovino, in poleg tega še priročnik za duhovni napredek. In ob tem še berljiva (kot čtivo za lahko noč). Torej troje v enem! Čista magija!

DOCTOR IGNORANTIAE

Kako se po ljubljansko reče "jebi se!?"
"A mi ne verjameš?!"

TRIBUNA

POZDRAVLJENI !

Zadnjič sem pred vhodom na Kersnikovo pridržal vrata nabito polni poštarški torbi in ob pogledu na drobnega poštarja, ki je klecal pod njo, se mi je kar milo storilo. - Bo šlo ? - sem ga vprašal in mu pridržal vrata. - Jebemti. Tam gor na Tribuni... Jst ne vem kateri kreten si je zmisлил to literarno stran. Folk je znoru. Zdej bi bli radi kar čez noč vsi pesniki pa pisatelji in taka jajca. Če bo šlo tako naprej, bom dal kar odpoved. Jebemti, da res. -

Pa naj vas to ne ustavi. Kar pošiljajte. Še naprej. Dokler je še vetra kej.

LITERAT

P.S. - Na naslov sem pa kar pozabil. Evo ga: UREDNIŠTVO TRIBUNE, Kersnikova 4, 61000 Ljubljana (s pripisom ZA LITERARNO STRAN).

Ne obljubljam se tjavdan.
Ponujam se zavestno.
V strastni,
dobro uvedni,
boleči,
neutolažljivi,
iskreči,
stalni, stalni, stalni želji,
da me...

Imamo jih. Da nam vračajo občutek naježene kože, medtem ko nas skrivoma lovijo na preobremenjene telefonske linije. Da nas zasipavajo z malim, a pomembnim, ki dviga v nas žensko vzkipljivo, samovšečno, narcisoidno energijo. Da smo epicenter njihovih umov, izvor poželenja in objekt potešitve. Da se z njimi vračamo v obdobje otroštva, ko smo poslušale, sedeče na očkovih kolenih, kako smo samo njihove punčke. Da z njimi ostajamo prožne in voljne in spravljene z energijo, ki se veže v nas in ki jo razsipavamo med svet in ljudi. Da smo z njimi, zato jih imamo. Da čutimo nova iskrenja v nas, ki nas delajo manj moško sarkastične in prezirljive in bolj žensko fluidne in mehke.

Da nas konstantno napajajo s sokovi elegantne neminljivosti, ki pretanjeno delujejo na nas in na može, s katerimi ostajamo.

Ljubimci... večno nedosegljiva kraljestva, ki svojega mita in božanskosti ne izgube nikoli prav zato, ker so nedosegljiva.

Da nas objemajo skrivaj, v senci nečloveško razpoznavnih skrivališč. Da nas puščajo razgrete in razdražene na izposojenih posteljah. Da... ker smo si jih vzele.

Po koščkih, kapljičastih izlivih iztekaš iz mene. Boli. To sem hotela. Da se umirim in zakumuliram v plus. Da se odpočijem v duhu poletne stare Ljubljane in stoletnih plotan - v spomin na sanje iz mladosti. Pozna se, da sem v trenutkih svojih lepših, boljših dnevih, polovica tvoja. Da te postavim predse in zgrmim v zaslanjano, resno, potrebno potrebno varno naročje, iz katerega gledam na...

svet in domovino. Iz njega bi uhajala, zdaj pa... me je strah izgubljanja in tega, da sem ure sama. Ni lep občutek tolikšne trenutne nemoči, ki se vleče v dolgost. Rada bi se zakumulirala v plus in naredila sprehod do Tivolskega gradu. Jutri. Tebe ne bo. Da bi se zaklepetal, si mi rekel, da bo že vse dobro. Tvoj švicarski rubin, rdeč in lep in ves krasen. Praviš, da je blazno vreden.

Omamno, opojno obstajanje oblazinjene otopelosti.
Umikanje, upanje, uživanje, vpenjanje, upovedovanje.
Trenutkasto, trajajoče, tresoče telesno tipanje.
Misel, moč, mikavna meja melanholične mistike.

Naj te utrnem, naj te v vlažnem jutru, še vsega zasopljenega od nočnih mor, poboža umišljena dlan za dober skok v dan, naj ti telo začuti nežna gibanja odsefov najinih združevanj, trenut! ko sva se dajala, izgubljenih v vrtincu preteklosti, naj se z počenega zrcala nasmehne moj obraz, posut s smehljicim, za trenutke, ko ne bova drug v drugem ali drug ob drugem, za življenje, v katerem ne bova hodila po peščenih poteh, ki izginjajo...

MARJANA REMIAŠ

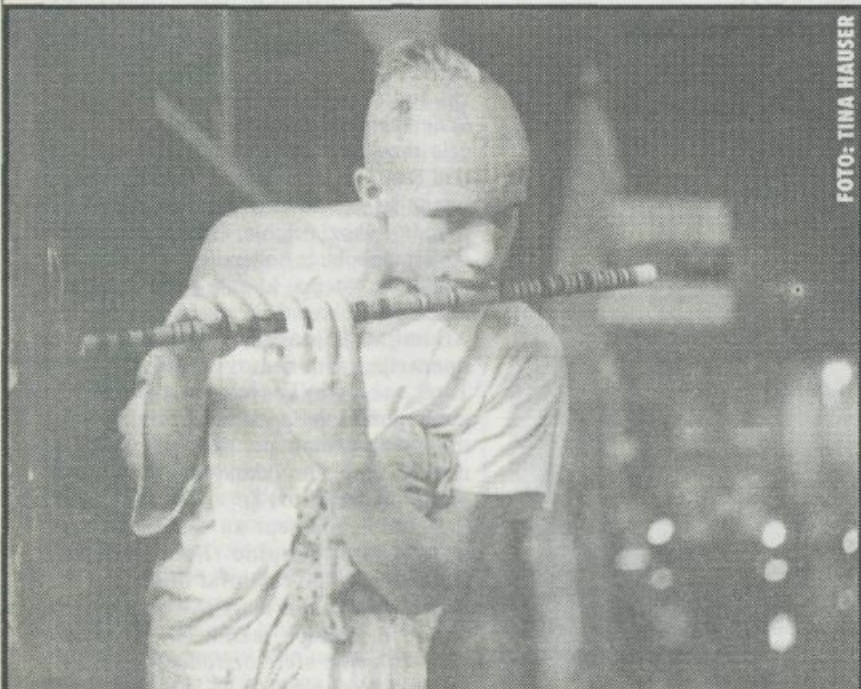

FOTO: TINA HAUSER

Šla sva se ljubiti. Osamelca, ožigosana od vsakdanjika. Našla sva se skrivaj, v upanju, da naju nihče v vrtoglavi naglici ne zasači. Bila sva potrebna tistega ljubljenja, če zdaj pogledam nazaj, zato sva si ga vzela. Odklopila sva vse službene nevihte in brezoblične obveznosti in šla. Tako sva nasploh bežala pred peščicami nežnosti, ki so se nama ponujale.

In sva šla, da si mi potem v strahovito obetavnem ljubezenskem naletu skočil za hrbet. Se mi zvil v omamo sladke, vonjaste sredine in obmiroval. V njej sva si bila tako blizu: ker je čas delal zame, sem se te dotaknila, da si se zazrl vame. Iz tvojih očesnih obrob je bilo slabo prikrito poželenje. Izmozgala sem te. Potem sem lažje nadaljevala s poželjivo poetavim pisanjem.

PESMI

1.
tele majhne živalce
mi grizejo noge, lezejo mi
v lase in plezajo v moj trebuh
ali so bobri ali kaj ?

2.
lasje valovijo v vetru
gospodične peljejo svoje psičke lulat
revolucija se začneja z romantiko neprespanih noči
kozlanje

3.
in potem mi govoriš o tradiciji
dovolj imam tvojih belih zob
spominjaš me na impotentnega histeričnega konja
ki pade v komo vsakič ko mu pokažem borovnice

MIŠA GAMS

FOTO: TINA HAUSER

KRIŽANJE

Ustvari me.
Zakopli in odkopli.
Zapiši in odpši.
Nariši me. Oriši.
Zasejaj me s poljubi
in odljubi. Z željo po odrešitvi.
Reši me in me izdolbi.
Do konca in se smeji se mojemu izgledu.
Mojim ustom, nosu in čelu.
Kaplaj svoj obraz in določi
svoj red znotraj kaosa
in anarhije moje umetnosti.
Izriši me do konca in pozabi lastno rojstvo.
Razkosaj me na tisoč celic
in zasej v zemljo brezčutnega.
Ne smeji se, moji atomi se jočejo
in s tem določajo tvojo prabit.
Razcepi me in zaslužni
moje telo z gotovostjo.
Križaj me !
Hočem biti zdaj in tukaj.
Hočem biti v in na.
Hočem biti jaz in ti
znotraj sebe. Za
sebe.

MIŠA GAMS

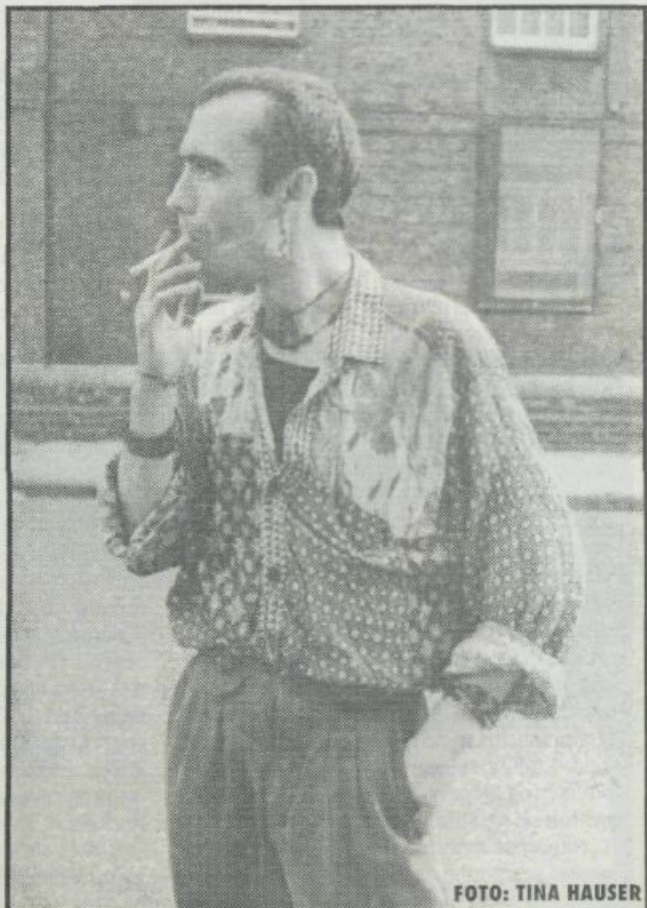

FOTO: TINA HAUSER

TI

KONČAL SI ŽE
 PREDEN SI ZAČEL
 NE DA BI KOGA
 DODOBRA PREKLEL
 SKUŠAŠ PREIZKUŠAŠ
 NIČESAR NE OKUŠAŠ
 OKUS BREZBARVEN
 S KAPLJICO ZA KAPLJICO POZABLJEN
 ČLEN VERIGE SI TE
 V DUŠO SRCA VKLENJENE
 ČRNE PIKE NA ČELU ZAPISANE
 SVEŽINE IZ OČI ZBRISANE
 OBRAZ TOPEGA
 ŽIVLJENJA PRODANEGA

TOMI VREČAR

TRI METRE POD NEBOM

tri metre pod nebom
 sanjajo narkomani
 ko jih lovi kavelj
 zataknen za
 njihov vrat
 namesto dežja
 pada prah
 in duši njih
 kri

tri metre pod nebom
 izbuljene oči
 v simetriji z lestencem v sosednji
 sobi
 žarki medle svetlobe
 se poigravajo s stenami
 vonj

tri metre pod nebom

odprla so se
 vrata in vstopila
 je v razcefrani
 umazani rjavi
 obleki
 lepota
 kanček lestenceve
 svetlobe na
 njenih licih mi
 razodene skrivnost
 ujete ptice

tri metre pod nebom
 tri metre pod nebom
 se svet konča

BLAŽ JANEŽIČ

REFOŠK

PREPROSTE MISLI
 SLEPIH LJUDI
 KO SE POVZPNEJO ČEZ ROBOVE
 TOPIH LOBANJ
 IN NE VEDO ZA
 IN NE POZNAJO
 ŽELODČNIH KRČEV
 PRIKRITIH Z OPIJAJOČO KRVJO
 IN NITI NE POZNAJO
 AVANTGARDNIH FRESK
 V PROLETARČEVI SOBI
 POZNAJO LE
 POCENI SILHUETE
 HITRE RAKETE
 IN S SVOJIM DENARJEM
 GRADIJO NAVIDEZNE
 ZGODOVINSKE OMLETE

TOMI VREČAR

JUTRI SE ZAČENJA NOV DAN

ZGOŠČENI OBLAKI
 CIGARETNI DIM
 OZKA ČRTA TVOJIH OBRVI
 KOT OBZORJE
 KI TONE NA TVOJEM OBRAZU
 ...BREZ TEBE

TOMI VREČAR

SVET KOT GA VIDI POMARANČA

SEZUVAM SE
 v milu poželenja
 umiramo
 tri kilograme surporibo...???
 kup rož na
 ovenelem gnoju
 ZATO:
 zaprite vsa okna
 in instalirajte protisurporibo...???
 filtre
 postavite križ na najvišji hrib
 in se zjokajte pod
 pritiskom endotermnih reakcij
 TRRRRRR
 vnete sluznice me spominjajo...
 zelene oči na pladnju
 zafrustriranega natakarija
 PADEL JE DOL
 pomaranče vsakodnevno padajo
 s stolpnice da se totalno
 razmažejo
 NIČ

Ali ne slišite kako
 vas duši surporibo...???
 crkavate
 prikolica dreka vas pomendra
 v ponedeljek
 zadeti ležite v okuženem
 jarku
 nendje vasa brent
 margarina se topi v
 praznosti vaše glave
 TOREJ:

BODITE vsi danes pomaranča

BLAŽ JANEŽIČ

KO VČASIH

VČASIH OBZORJE SE STEMNI
 IN POZABIŠ NA VSE TISTE DNI
 KI JIH VEČ NI
 V NOČI TIHE POZABNOSTI
 VSE SE STEMNI
 TIHO SE OBRNEŠ
 IN NA DRUGI STRANI SI
 NA STRANI POZABE IN VEČNOSTI
 NI GA SODNIKA
 KI BI TI ODPRL OČI
 SI LE SAM SAM Z DUŠO
 IN PREGREŠNIMI MISLIMI
 V NOČI POZABNOSTI IN VEČNOSTI
 IN TI SI TI
 IN TI NISI TI
 GOL
 PRED VRATI PRIHODNOSTI

TOMI VREČAR

FOTO: TINA HAUSER

KRATKA ZGODOVINA ETIKE

(Alasdair MacIntyre)

Ko pri sosedih padajo bombe na knjižnice, pri nas izdamo knjigo o zgodovini etike. Kaj si lahko mislimo ob tem? Je to vprašanje etično ali pa morda nesramno? Sicer pa smo v zadnjih desetletjih postali priče raznih izdaj "etik", tako ali drugače skrajšanih, predelanih, prirejenih in obarvanih s tisto v oči bodočo barvo krvi in gorečih gradov, o kateri pojejo tolkore pesmi. Mesičkova Humanistična etika pri reviji 2000 je bila redka izjema.

In kaj je tokrat drugače? Rekli boste, pač še ena zgodovina etike. Pa ni tako. Najnovejša izdaja "Kratke zgodovine etike" je predvsem resen zgodovinski pregled, pisan brez dodatnih opomb in komentarjev raznih Velikih mojstrov enoumja in seveda, z malo drugačnim uvodom (B.M.Z.) in komentarjem (N. Mišičević), ki nista naročeno delo "Bratovščine Rdečega Templja".

Avtor nas v človeškem jeziku popelje skozi zgodovino etike, od starih dobrih Grkov, preko krščanskega srednjega veka, skozi osemnajsto stoletje Anglije in Francije, do poglavja o moderni moralni filozofiji. Vsekakor ne gre za suho branje, saj si avtor privoščil kar nekaj pikrih konstruktov na račun "mrtvih antikristov" in "filozofskih zgodovinarjev" (Aristotel, Hegel), ko govori o nevarnostih pri pisanju zgodovine etike in pravi (cit.): "...da je namreč ves smisel preteklosti v tem, da svoj vrh doseže z nami. Zgodovina ni ne zapor in ne muzej, ni pa niti niz materialov za čestitanje samemu sebi".

In če se povrnem na začetek in si ponovno zastavim enako vprašanje (seveda, ko sem prebral knjigo), moram skupaj s Cankarjem vzklikniti: "Narod si bo moral pisati sam!" Zgodovina pa nas bo ocenila po delih.

DOCTOR IGNORANTIE

Sam svoj terorist

Katera je najljubša pijača teroristov? Molotov koktajl, seveda!

Pred časom mi je v roke prišla lična knjižica neznanega avtorja z naslovom The Terrorist's Handbook. Gunzenbombz Pyro-Technologies, oddelek Chaos Industries, ki je to knjigo izdal, vas že takoj za kazalom opozori, da ne prevzema nobene odgovornosti za zlorabo tehnik in postopkov, opisanih v tej knjigi. Prav tako vas opozori pred preizkušanjem teh stvari, saj lahko tako "igranje" povzroči težke poškodbe ali celo smrt mnogih ljudi. Namen knjige je torej predvsem v seznanjanju ljudi s tem, kako preprosto je izdelati teroristične pripomočke. Konec koncev se da vse te informacije dobiti v vsaki malce bolj založeni knjižnici.

Najprej si bomo ogledali, kako enostavno je dobiti eksplozivne snovi na legalen način. Snovi, ki se jih da kupiti v trgovini z orožjem ali lekarni, so naslednje: črn smodnik, Pyrodex - sintetični smodnik, gorivo za rakete, smodnik za puške ali pištole, "svetleči" smodnik in amonijev nitrat. V knjigi so natančno opisane razlike med posameznimi razstrelivi, čemu so namenjena, kako jih

KEMIKALIJA

živo srebro
žveplo
dušikova kislina
jod
celuloza (bombaž)
glicerol
žveplove kislina
alkohol
moniak
lecitin

KJE JE UPORABLJENA

termometer
v vinogradništvu
za čiščenje fotografij in plošč
prva pomoč
prva pomoč, vata
v kremah
avtomobilski akumulatorji
čistilni alkohol (95%)...
v čistilih
v vitaminih

KJE JO LAHKO DOBIMO

lekarna, trgovina
lekarna, kmetijska trgovina
trgovina s kemikalijami
lekarna
lekarna, trgovina
lekarna, skladišče zdravil
avtomobilska delavnica, trgovina
lekarna, trgovina
trgovina
lekarna, trgovina

skladiščimo in kako nevarna so za samega terorista. Tako se iz knjige da izvedeti, da se črn smodnik lahko vname zaradi statične elektrike, kako mora biti skladiščen "svetleči" smodnik, ki je namenjen vžiganju drugih razstreliv, kako granulacija smodnika vpliva na potisno moč, in tako dalje.

Naslednje poglavje se ukvarja z problemom, kje dobiti kemikalije. Najenostavneje je oropati kakšno šolo. Tako se lahko nadebudni terorist pomeša med množico dijakov med odmorom, gre v šolski laboratorij z izgovorom, da išče kolega, ter vzame, kar potrebuje. V primeru neuspeha, če so kemikalije morda v trezorju, se lahko

odloči za tršo varianto: razstrelitev trezorja (jasno, če že ima nekaj razstreliva).

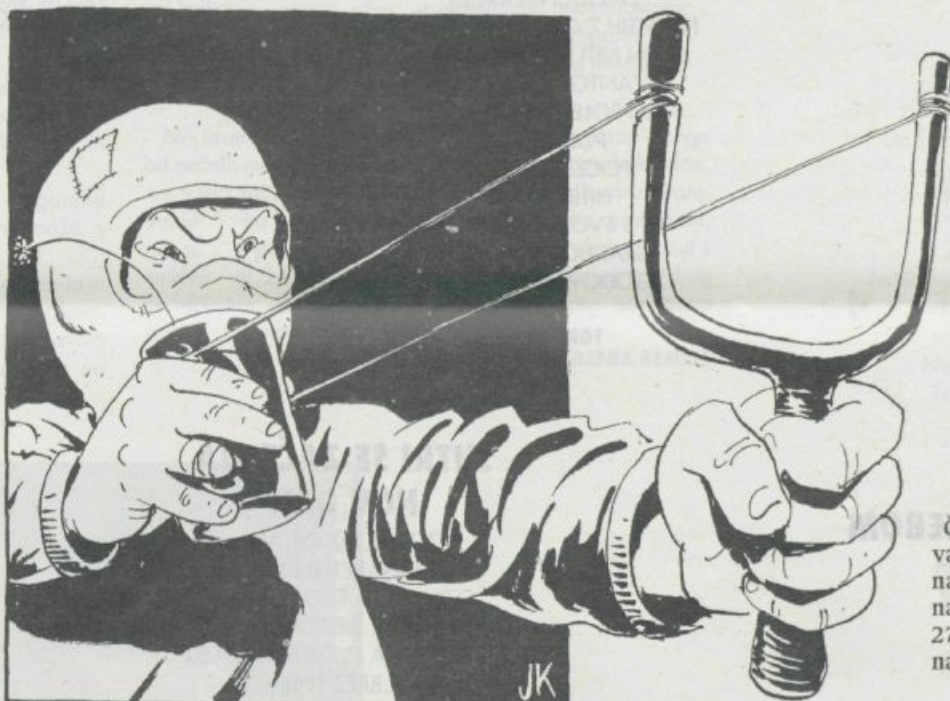
Seveda šola ni edini kraj, kjer lahko dobite kemikalije. Shranjene so tudi v skladiščih zdravil, avtomobilskih delavnicah, trgovinah, skladiščih železa in celo na smetiščih, in da ne pozabimo, v pirotehničnih trgovinah. Vse na dosegu roke. (Za ilustracijo si oglejmo tabelo.)

V naslednji točki izvemo, kako se kemikalije pripravi za nadaljnjo uporabo in končno, kako iz njih izdelamo prava razstreliva: Amonijev trijodid, nitroglicerol, pikrate, R.D.X., TNT, ANFOS, dinamit, amonijev pikrat (eksploziv D), Molotov koktajl, itd. Razstreliva so lepo razvrščena po nevarnosti in moči. Sledi opis "varne" uporabe razstreliv in priprava vžigalnikov ter opis naprav za proženje.

Naslednje poglavje je posvečeno teoriji izdelave bomb. Tako so opisane izdelave različnih tipov bomb, kot so: dimna bomba, telefonska bomba, knjiga bomba, pismo bomba... da naštejemo samo nekatere najbolj eksotične, sicer pa avtor tu prepriča teroristi domišljiji povsem prosto pot. Poleg bomb lahko terorist izdela še rakete, puške, pištole in celo topove. Poseben dodatek je posvečen tudi pirotehničnim izdelkom; petardam, svetlečim raketam, vulkančkom in podobnim pokalicam, ki se uporabljajo predvsem za zabavo, oziroma imajo bolj psihološki učinek.

Če torej želite postati terorist, česar pa vam ne priporočam, saj za to lahko dobite najmanj tri leta zapor, lahko knjigo naročite pri LunaticLabs UnLtd. 001-415-278-7421. Žal pa so pozabili napisati naslov.

MATEJ KOVAČIČ

Revija za kulturo

M Z I N

Številka 18-19, julij/agust

Številka 20, poselna izdaja, september

Številka 21-22, oktober/november

Številka 23-25, december/januar, pred izdrom

Kultura iz prve roke!

Naročila na MZIN med drugim pomeni: da imate pri plačilu 20% popusta, da boste med prvimi, ki bodo brali novo številko revije, da ostanete v stiku s stvarmi, ki so tega vredne.

MZIN mi redno pošiljate vključno od številke

Ime:

Preimek:

Podjetje:

Ulica:

Kraj:

Telefon:

Način plačila: s polonico z računom

Naročnino pošljite na naslov: MZIN, Kersnikova 4, 61000 Ljubljana, tel: 061 1324 089

ZGODOVINSKA DISTANCA

Janez Janša je 16. 7. 1993 pisno zaprosil Kučana, naj ne obiskuje vojaških objektov v spremstvu "civilne osebe, ki je v času predvolilne kampanje opravljala funkcijo šefa Vašega volilnega štaba, v letih po 2. svetovni vojni pa je delovala kot visok funkcionar v organih Udbe. Slovenski javnostni je znana po nekaterih postopkih (pretepanje zapornikov...), ki so sporni." Janša pove še, da so abrambne sile depolitizirane, "zato obiski šefov volilnih štabov v vojaških objektih niso primerni."

ŽANDARJI SO LJUDJE NAJNIŽJE VRSTE

Ljubljanska policija je obogatila

svoj vojni park z nekim zelenim, razčefuknjem in sploh kul fičotom. Z njim pozno ponoči in zgodaj zjutraj prestreza nič hudega sluteče mimoidoče občane, ki naj bi potem odgovarjali na trenutno skrajno neprimerna vprašanja ("Kako je ime očetu? Kje ste zaposleni? Koliko denarja imate pri sebi..."). Če se znajdete v takem položaju, je povsem v skladu z zakonom in dobrim okusom, da organ pošljete v pizdo.

KAKO POSLOVATI Z VB

"Trgovanje med Slovenijo in Združenim kraljestvom ni bilo nikoli prav živahno, čeprav je priložnosti veliko. Najbolje je, če na pot v Britanijo pošljete iznajdljivega poslovneža, ki odlično zna angleško, in ga opremite z dovolj veliko zalogo vzorcev in zelo kakovostnih promocijskih materialov." *Gospodarski vestnik,*

št. 4, januar 94

Vedno sem mislil, da je najbolje za trgovanje z Veliko Britanijo poslati tja popolnega beba, ki misli, da je Shakespeare vrsta pralnega praška, in ga opremiti z nezadostno zalogo škart vzorcev in zelo neakovostnih promocijskih materialov. Znanje angleščine? Brezveze. *M. C.*

JOIN PLO OR DIE!

Minilo je že skoraj pol stoletja, odkar je moralo palestinsko ljudstvo prepustiti svojo domovino judovskim priseljencem. Po desetletjih životarjenja v begunskih taboriščih se ljudstvo pregnancev danes ponovno nahaja na pragu lastne države. S tem se bo morda končalo obdobje krvavega palestinskega upora proti sionistični tvorbi v Palestini, ki mu je najgloblji pečat vtisnila Palestinska osvobodilna organizacija (PLO).

ČIGAVA JE OBLJUBLJENA DEŽELA?

Korenine judovsko-arabskega spora segajo v osemdeseta leta prejšnjega stoletja, ko so se Judje začeli vračati v Palestino, ki so jo zapustili pred skoraj dva tisoč leti, čeprav niso nikoli povsem izginili iz teh krajev. V šestem in sedmem stoletju so deželo naselili Arabci, katerih potomci so ob koncu 19. stoletja z nezaupanjem gledali vračanje bivših lastnikov v obljudljeno kraljestvo. Začel se je dolgotrajni proces naseljevanja judovskih priseljencev, ki poteka že danes. Arabski napadi nanje, ki so se začeli že pred koncem 19. stoletja, sprva niso bili zgolj izraz arabskega nacionalizma, ki je kasneje postal najhujša ovira judovskemu polasčanju Palestine. Preporod arabskega nacionalizma je označilo šele leto 1914, ko je bilo ustanovljeno prvo združenje, ki naj bi se bojevalo za osvoboditev Arabcev izpod turške oblasti. Da bi dosegli ta cilj, so Arabci v prvi svetovni vojni svoje usluge ponudili Angležem, ker so pravilno predvidevali, da bodo Turki poraženi. Angleži so Arabcem obljubili samostojno državo, v zameno za to obljubo pa so se Arabci leta 1916 dvignili v upor proti Turkom pod poveljstvom Lawrence Arabškega. Na strani Angležev so se borili tudi Židi, ki so novembra 1917 v zameno prejeli pismo lorda Balfourja, v katerem jim v imenu Anglije obljublja "nacionalno ognjišče judovskega ljudstva" v Palestini.

Angleži so za hrbotom Arabcev sklenili sporazum s Francozi (Sykes - Picotov dogovor), s katerim so Damask in Sirijo prepustili Francozom, tako da so Arabci ostali praznih rok, njihove ozemeljske težnje v Palestini pa so trčile najprej na Balfourjevo obljubo Judom, kasneje, leta 1920, pa že na britansko mandatno oblast. Njihova neodvisna država je torej splavala po vodi, zato se je njihov bes najprej obrnil proti judovskim naselbinam na zemlji, ki so jo imeli za svojo.

Leta 1936 je izbruhnila arabska vstaja proti mandatni vladi. Arabci so zahtevali, naj se ustavi judovsko priseljevanje v Palestino, uprava pa naj se izroči Arabcem. Pasivnost judovske politike v tem obdobju je pripeljala do ostrih nasprotij med palestinskimi Judi. Kot posledica nezadovoljstva sta nastali teroristični organizaciji LEHI in Irgun, ki sta v nasprotju z uradno judovsko politiko v Palestini želeli z brezobzirnim terorjem pregnati iz Palestine tako Arabce kot Angleže. V obdobju ustanavljanja judovske države je Irgun vodil Menahem Begin, ki je pozneje postal ministrski predsednik Izraela in celo dobitnik Nobelove nagrade za mir v letu 1978.

Po koncu druge svetovne vojne, v kateri so se Arabci postavili na stran Nemcev, Judje pa so spet stavili na Angleže, je brutalni terorizem Irguna in LEHI spodbudil britansko javnost, da je začela kritizirati vlogo Velike Britanije v Palestini, zaradi česar se je Clement Attlee, britanski ministrski predsednik, dokončno odločil za umik Britanije iz Palestine. 14. maja 1948 so

Angleži zapustili Palestino, Judje pa so razglasili ustanovitev države Izrael. Naslednjega dne so novo državo napadle njene arabske sosedice.

Arabski militanti v Palestini se niso hoteli sprijazniti z ustanovitvijo judovske države, niti niso uspeli izkoristiti priložnosti, da bi ustanovili svojo državo, kakor je predvideval načrt OZN. Arabske vojske so bile poražene, v sosednje arabske države pa je pobegnilo na stotisoče Palestincev. Njihova begunska taborišča so postala neizčrpen rezervoar fedajinov, katerih cilj, uničenje Izraela, je sovpadal z interesi arabskih držav.

Sprva je bila dejavnost Palestincev omejena predvsem na tako imenovane hit-and-run operacije in obstreljevanje izraelskih naselbin. Takšne aktivnosti so skorajda po pravilu izzvale povračilne ukrepe Izraela,

štiri: Ljudska fronta za osvoboditev Palestine (PFLP) pod vodstvom Georgea Habasha, Ljudska demokratična fronta za osvoboditev Palestine (PDFLP) Na'ifa Hawatmeha, Ljudska fronta za osvoboditev Palestine - splošno poveljstvo (PFLP-GC) in Al-Saiqa. Prvi dve sta bili ideološko usmerjeni precej bolj levo kot Fatah, slednji pa sta delovali pod sirskega vplivom. Razmerja moči med posameznimi skupinami so se sčasoma spreminjala, prihajalo je do različnih cepitev organizacij, pojavljale so se nove skupine. Razcepljenost palestinskega gibanja predstavlja veliko oviro v njegovem delovanju, saj že dolgo časa ni več jasno, koga Palestinci dejansko poslušajo. Sklepanje sporazumov z vodstvom PLO oziroma z Arafatom je sicer lahko koristno, ne pomeni pa zagotovila, da bodo sporazum spoštovali

teroristične aktivnosti so skoraj v celoti izvajale manjše skupine, na primer PFLP (ugrabitve ministrov držav članic OPECa na Dunaju leta 1975 itd.), PDFLP in PFLP-GC. S tovrstno dejavnostjo so se ukvarjale tudi nekatere skupine znotraj Al Fataha, zlasti črni september v zgodnjih 70. letih (pokol izraelskih športnikov na olimpiadi v Münchnu leta 1972 itd.) in črni junij v poznih 70. letih, ki je kasneje pod vodstvom Abu Nidala zapustil PLO. To skupino poznamo predvsem po ugrabitvi ladje Achille Lauro leta 1985.

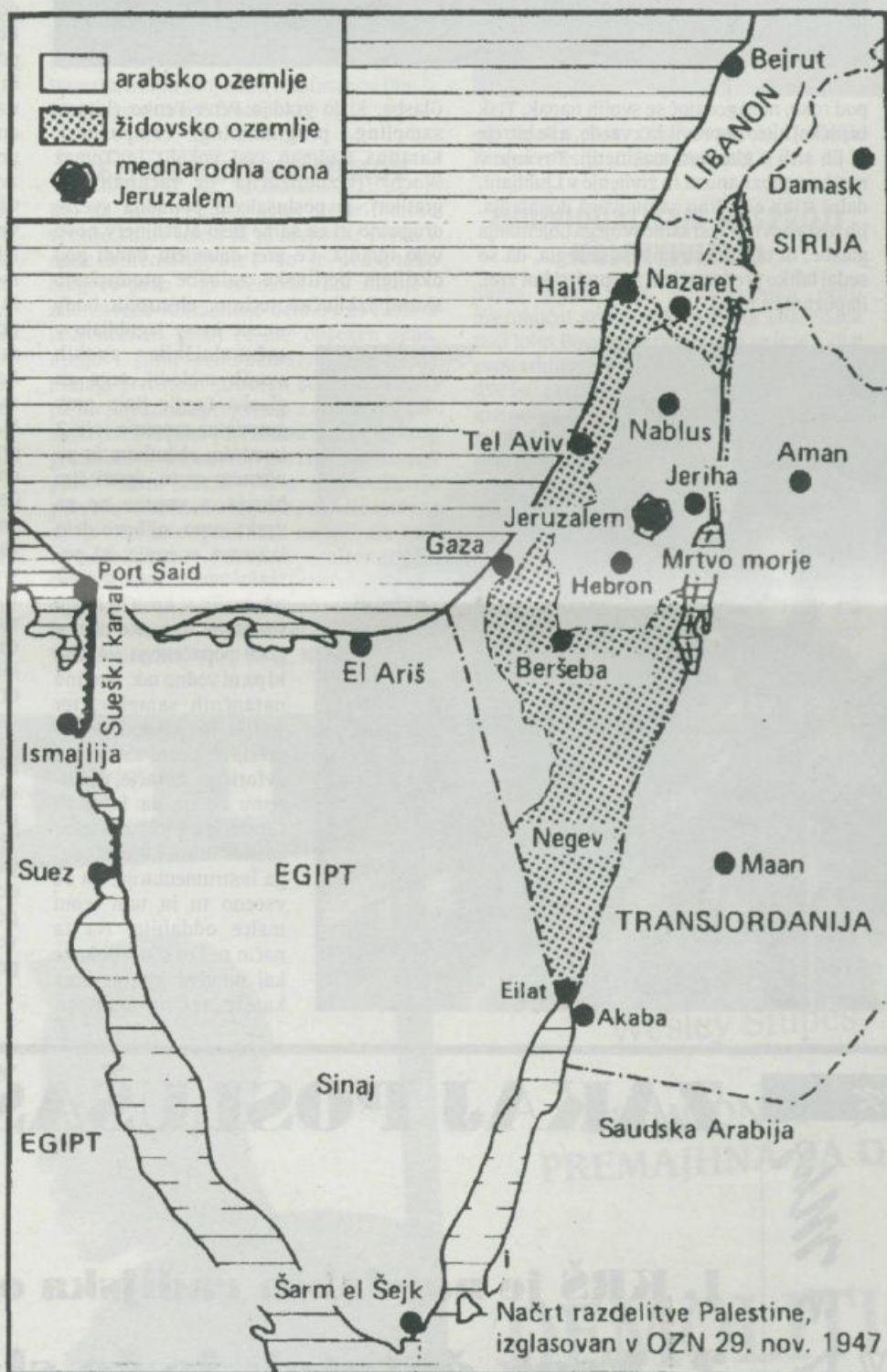
Oporizča PLO se nahajajo na ozemlju tretjih držav in ne v Palestini, ki naj bi jo PLO osvobodila, pa tudi večina njihovih operacij je bila izvršena izven Izraela, čeprav ima organizacija svoje člane in simpatizerje seveda tudi v judovski državi. Teroristične operacije, ki jih je izvajala PLO, niso bile niti pogoste niti učinkovite, pogosto le medijsko zelo odmevne. Medtem ko so njihove predstavnike v številnih prestolnicah sprejemali kot častne goste, ni organizacija uspela osvoboditi niti kvadratnega centimetra palestinske zemlje.

Med dejansko količino nasilja in političnimi dosežki PLO obstaja veliko nesorazmerje. PLO je namreč več kot sto članic Združenih narodov priznalo za edinega zakonitega predstavnika Palestincev, v OZN ima status opazovalke, njen voditelj Jaser Arafat pa je že leta 1974 nastopil pred generalno skupščino. Poleg političnih uspehov se PLO lahko pohvali tudi s statusom najbogatejše teroristične organizacije na svetu. Izdatna denarna podpora arabskih držav, vsaj pred zalivsko vojno, ji je omogočila, da se organizira kot multinacionalna korporacija z investicijami po vsem svetu. Vzrok tega političnega in finančnega uspeha se najverjetneje skriva globoko pod vročim arabskim peskom - v nafti.

Leta 1970 se se Palestinci zapletli v spopad z vojsko kralja Huseina v Jordaniji. Po porazu, v katerem je imela PLO velike izgube, se je glavnina osvobodilnega gibanja umaknila v Libanon. Njihova prisotnost je porušila občutljivo demografsko in politično ravnotežje v Libanonu in s tem prispevala k začetku državljanske vojne. V spopadih so se Palestinci borili na strani levo usmerjenih sil, se pravi družov in sunitov. Hkrati so z juga Libanona izvajali napade na Izrael, kar je izvalo povračilne ukrepe, ki so kulminirali v dveh invazijah izraelske vojske v južnem Libanonu. Toda največjih palestinskih izgub v Libanonu niso povzročili Izraelci, temveč Arabci. Sprva so se proti njim obrnili falangisti in Sirci, v letih 1984-5 pa tudi Šiiti. Ko se je Fatah leta 1982 umaknil iz Beiruta, je bilo palestinsko gibanje šibkejšje in bolj razklano kot kdajkoli dotlej. Vodstvo gibanja se je preselilo v Tunis, daleč stran od dežele, v katero so se Palestinci želeli vrniti.

V osemdesetih letih so pobudo v boju proti Izraelu prevzele zlasti organizacije, za katere je značilna prisotnost islamskega fundamentalizma in ne delujejo v okviru PLO. Takšni organizaciji sta na primer proiranski Hezbolah, ki svoje akcije izvaja predvsem z ozemlja južnega Libanona, ter Hamas, pokrovitelj intifade, upora Palestincev na zasedenih ozemljih, ki se je začel leta 1987 in še vedno traja. Medtem se je PLO odrekla terorizmu in črtala zahtevo po uničenju judovske države. S tem so bili izpolnjeni pogoji za sklenitev sporazuma, po katerem naj bi Palestinci dobili svojo državo oziroma avtonomijo v Gazi in Jerihu, in ki sta ga pred kratkim podpisala Rabin in Arafat. Toda temu sporazumu, ki so ga označili kot izdajo palestinskih interesov, nasprotujejo številne skupine, tudi nekatere v PLO. Palestinska država tako zaenkrat ostaja samo mrtva črka na papirju, ključ do nje pa so tokrat veliko trdneje v rokah Judov kot leta 1948.

ABU MUSA

zato so jih sosednje arabske države strogo omejile. Kot posledica je naraslo število napadov na judovske in izraelske ustanove in posameznike v tretjih državah, ter število napadov na cilje, ki niso imeli z Judi nič skupnega. Slednji niso bili naperjeni neposredno proti Izraelu, njihov namen je bil realizirati drugačne cilje, kot na primer vzbuditi zanimanje za problem Palestincev. Osrednje mesto v palestinskem uporniškem gibanju pripada Palestinski osvobodilni organizaciji (PLO), ki je zaživela v letu 1964. Pod okriljem tega konglomerata palestinskih terorističnih skupin so poleg najmočnejše struje, Al Fataha, delovale različne druge skupine, od katerih so omembe vredne vsaj

tudi druge palestinske skupine, kar se je nedavno izkazalo tudi ob podpisu mirovnega sporazuma z Izraelom. Vse to seveda spodkopava Arafatov mednarodni ugled, ima pa tudi določene prednosti. Omogoča namreč uporabo "fantomskih" terorističnih skupin za izvajanje operacij, ki bi matično organizacijo lahko kompromitirale v očeh mednarodne javnosti. Tako so se pojavile skupine, na primer Orli palestinske revolucije ali Al Iqab, ki so izvedle eno samo akcijo, zatem pa so izginile s terorističnega prizorišča. Najmočnejša skupina v PLO je Arafatov Al Fatah. Deloval je skorajda izključno na bližnjem vzhodu, kjer se je spopadal predvsem z drugimi Arabci. Mednarodne

KVALITETA, KI SE ČUTI

"With the blood of your enemies mine are the pictures of people you've killed, blind for those pictures and deaf for the sound, mine are the memories of the people you've killed. Let your gold be painted with blood of sacrificing fathers, brothers and sons. Dress your new love in my skin to you so near."

CD Coptic Rain z naslovom Dies Irea, ki ga je pred kratkim izdala berlinska založba Machinery. Založba, ki je omogočila nekaterim bandom (Swamp Terrorists, Snog, Dance Or Die, Oomph! ...), da se preko nje dokažejo in uveljavijo na svoji glasbeni poti, je tokrat prvič in z odrtimi rokami v svojo hišo sprejela slovenske. Pojavil se je od nikjer in nje dokaj iznenada. Coptic Rain je v zadnjih mesecih odkritje na drugačno slovenski, zagotovo pa tudi na tuji glasbeni sceni. Skupina je v preminjajočih formacijah in v preteklosti pod drugimi imeni obstajala že kar nekaj časa, kot samozadostna pojava in zelo distancirana od glasbenih trendov na Slovenskem, žal pa preoddaljena od tovrstnih glasbenih smernic, ki običajno nastajajo v večjih evropskih mestih. Če bi se prepustili tokovom, ki peljejo čez domače vode, bi jih ti prisilili vzeti in ponuditi vse, kar jim pride

pod roke, nezavedajoč se svojih napak. Tisk bi jih kaj hitro napravil za zvezde, a še hitreje bi jih strli v glasbeni mašineriji. Tavanje v mraku nepoznanosti in življenje v Ljubljani, daleč stran od edino zanimivega dogajanja, jih nista odvrgla od samosvojega dožemanja glasbe, in ta samosvojost je dosegla, da so sedaj lahko predstavljeni in sprejeti kot zrel, imponanten band.

Glasba, ki jo gradijo Peter Penko (kitara, sampling, programming, composing), Katarina Radman (vsi vokali) in Tomaž Wochl (vizualizacija in računalniška grafika), je poslušalcem ponudila svežo, drugačno in za samo hišo Machinery novo vejo igranja. Če prej omenjeni bandi pod okriljem berlinske založbe producirajo skoraj izključno techno, electronic-body music in se izgubljajo v računalniških zvokih svojih melodij, tega za glasbo Coptic Rain prav gotovo ne moremo reči. Z izrednim občutkom in po očitnem motu, igrati čim hitreje, a vseeno ne za vsako ceno, njihovo delo izžareva energijo, ki poslušalcem te vrste dvigne adrenalin v kri. Ob hitrih ritmih na trenutke nemo-goče popačenega vokala, ki pa ni vedno tak, izredno natančnih smplov, ter vedno in povsod nepogrešljive kitare ustvarjajo evforično ozračje, kateremu se ne da izogniti. Čeprav je celoten kontekst zasnovan na hitrosti vsega instrumentarija, pa se vseeno tu in tam temu malce oddaljijo. Na ta način se kot slabo pokaže kaj pomeni kitara, brez katere izgine polnost,

dinamika in še tako dobro osnovan komad postane morbiden techno. Na drugi strani se kot balzam za ušesa ob vsem hrupu pojavljajo nežne sekvence prijetnih ritmov in vokala, ki pokaže svojo pravo kvaliteto in na meji orientálnosti, ustvarja ravno takšen ambient. Ta se kaj kmalu spreobrne v svojo prvotno glasbeno izraznost in v destruktivnih zvokih, polnih energičnosti, obvelja kot tak. Glasbena identiteta, katere vodilo je neke vrste techno-hard core, pa ni edina, ki jo lahko opazimo pri Coptic Rain. Do določene mere ustvarjena senzibilnost izpeva bolečino in jezo, ki nas nadalje za zaključek plošče pripelje do dekadentno ustvarjenega razpoloženja. Res je, da ob poslušanju Coptic Rain najprej pomislimo in jih primerjamo z najbolj kompetentnim bandom te smeri Ministry, a kakšne pretirane identičnosti ne gre iskati. Za boljšo predstavbo, je prej omenjeni band, pač najbolj primeren. Če ste bili na letošnjih študentskih kulturnih dnevih v Križankah, ste jih imeli priložnost videti v živo, na njihovem edinem koncertu v Ljubljani. Poleg samostojnega projekta Dies Irea, so sodelovali tudi na kompilaciji slovenskih bandov (Borghesia, Demolition Group, Laibach, Random Logic...), ki so se lotili priredb, legendarne skupine Kraftwerk. CD bo izšel pri angleški založbi Mute records, Coptic Rain, pa se bodo na njem predstavili s priredbo skladbe The Robots. Člani so izredno delavni in ustvarjalni, saj se ukvarjajo še z vrsto projekti, ki so seveda vsi povezani z glasbo. Torej smo poleg Laibacha, Borghesie, Demolition Group in Miladojka Youneed dobili na tem prostoru še peti, zelo perspektiven in ambiciozen bend, ki si svoje veljave ne išče zgolj na majhnem slovenskem področju, ampak tudi in predvsem v tujini.

MR. WRONG

VSAK ČETRTEK

ZAKAJ POSLUŠAŠ KRŠ?

1. KRŠ je najslabša radijska oddaja
2. Vsak četrtek je še slabša
3. Ta četrtek bo najslabša

4. Tudi tukaj piše ašbalsjan

P. S.: Nikoli ne more biti tako slaba, da nebi mogla biti še slabša (ponaredil KRŠ)!

TATOVİ TELES

Body Snatchers. Proizvodnja: ZDA, 1993. Warner Bros. Režija: Abel Ferrara. Scenarij: Stuart Gordon, Dennis Paoli, po zgodbi Raymonda Cisterija in Larryja Cohena, ki se naslanja na roman Jacka Finneya. Fotografija: Bojan Bazelli. Igrajo: Terry Kinney, Meg Tilly, Gabrielle Anwar, Reilly Murphy, Billy Wirth. Distribucija: Warner Bros Slovenija.

FERRARA: REŽISER URBANE ODTUJENOSTI

Proza pisatelja Jacka Finneya (pravo ime Walter Braden Finney), je v bistvu eskapistična, njegove zgodbe pa se dostikrat odvijajo v izmišljeni, idilični preteklosti. Če ne bi bilo - za njegov opus atipičnih - Tatov teles (The Body Snatchers, 1955), ki so mu prinesli popularnost in po katerih so bile do sedaj posnete že tri ekranizacije, bi veljal za pisca, ki ima sicer precejšen dar za pripovedovanje, njegova znanstvena fantastika pa bi bila v čisto žanrovskem smislu ocenjena kot solidna, a razmeroma staromodna.

So Tatovi teles - roman in njegove tri ekranizacije - res znanstvena fantastika? Jack Finney vsekakor je (tudi) avtor znanstvene fantastike, pa vendar je prav to njegovo najslavnejše delo zanj atipično, kot

smo omenili že zgoraj. Don Siegel, avtor prve ekranizacije, razen filma Invasion of the Body Snatchers (1956) ni posnel nobenega drugega "znanstveno fantastičnega" filma, zato pa je ustvaril celo vrsto naturalističnih del, katerih junaki so samosvoji individualisti, arhetipski "trdi možje" in zločinci (še najbolj znan med njegovimi liki je verjetno "Umazani Harry", ki ga je Clint Eastwood prvič upodobil v Siegelovem filmu [korpion ubija iz leta 1971, sledili pa so mu še štirje "sequeli"]). Junaki filmov Philipa Kaufmana, avtorja druge inačice, ki so jo pri nas predvajali pod naslovom Invazija tretjih bitij, so pravzaprav zelo podobni Siegelovim: gre za upornike (Tolpa Cole Youngerja in Jesse Jamesa), pustolovce (Strahote bele zore), astronavte (Pot v vesolje) ali pisatelje, ki izzivajo s svojimi deli in načinom življenja (Henry in June). Je potrebno dodati, da je Invazija tretjih bitij edini Kaufmanov film iz žanra znanstvene fantastike?

REŽISER KULTNIH FILMOV

Kaj pa Abel Ferrara, avtor tretje filmske verzije Tatov teles, ki je ravnokar prišla v naše kinematografe? To je prav tako njegovo prvo - in zaenkrat tudi zadnje - znanstveno fantastično delo. Abel Ferrara ima sicer za seboj že kar obsežen opus, njegovi filmi pri občinstvu praviloma nimajo pretirano širokega odmeva, kritiki pa jih navadno sprejemajo z mešanimi občutki. Nedvomno pa Ferrara ima svoj krog gledalcev in nekateri njegovi filmi so dosegli pravi kulturni status. Filme tega režiserja preveva značilno nelagodje, zaradi katerega si je Ferrara prislužil naziv mojstra upodabljanja "urbane alienacije". Omenjeno tesnobo vzdrušje je čutiti v vseh njegovih delih, od katerih smo pri nas videli le tri: Angel maščevanja (Angel of Vengeance/Ms. 45, 1981), New York: me-

sto strahu (Fear City, 1984) in Dekle iz Kitajske četrti (China Girl, 1987).

INDIVIDUALIZEM NASPROTI KOLEKTIVIZMU

Samo temo boja posameznika proti brezoblični sivini kolektivizma obravnava tudi John Boynton Priestley, ki se je je lotil v svoji srhljivi zgodbi The Grey Ones, napisani dve leti pred Finneyevim romanom. Tudi tu imamo opravka z "zaroto": naši najbližji, prijatelji, vsi ljudje okoli nas postopoma postajajo "drugačni". Na videz so še vedno takšni kot prej, v resnici pa ne gre več za iste ljudi. [e več: to sploh niso ljudje, temveč nečloveška bitja (Priestley jih imenuje "sivi"), ki se počasi in neusmiljeno širijo, svet pa prilagajajo svojemu okusu, v katerem ni prostora za individualizem ("They are busy greying everything"). Priestley nam da vedeti, da ne misli zgolj na nekakšno

"nevarnost komunizma", saj jasno pove, da so "sivi" prisotni v vseh strankah, da počasi prodirajo v vse pore našega življenja, tako da bolj in bolj popuščamo poniglavemu konformizmu in pristajamo na vrednote, ki nam jih agresivno vsiljuje potrošniška družba. V tem smislu bi bilo seveda tudi treba razumeti izvrstni film Abela Ferrare. ^e gre tukaj za znanstveno fantastiko, je to tista najbolj žlahtne vrste, ki nam govori o nas, sedaj, v tem trenutku. Zelo aktualen film, zato je prav zanimivo, kako se ga skoraj povsod po svetu izogibajo, v ZDA so šli z njim v kinematografe praktično istočasno z nami (potem ko so leto dni odlašali), pred Slovenijo so ga videli le v nekaterih evropskih državah. Oglejte si ga torej, dokler si ga še lahko, preden slovenski "sivi" (ki so se v "moji deželi" že dodobra zasidrali) poskrbijo, da Tatove teles tudi pri nas snamejo s sporeda.

IGOR KERNEL

Sylvester Stallone
Wesley Snipes

PRIHODNOST JE
PREMAJHNA ZA OBA

DEMOLITION MAN

V Ljubljani v začetku februarja 1994!

Zakaj si ženske zjutraj manejo oči?
Ker nimajo jajc, da bi se praskale.

Fuzija in civilizacija

Človeštvo je bilo vselej odvisno od zlivanja jeder; zemeljsko biosfero poganja tisti veliki reaktor gori na nebu, ki bruha sevanje na nas in je glavni krivec za kožnega raka...

Resneje rečeno - vsak zaprt sistem naravno vleče k čimvečji entropiji, v položaj, kjer je vsa energija enakomerno razpršena in se nič ne more spremeniti.

Evolucija - naraščajoča kompleksnost, urejenost in specializacija živih bitij - je mogoča le zato, ker Zemlja ni zaprt sistem. Sončeva svetloba neprenehoma dežuje nanjo in seva nazaj, vzdržuje energijski gradient, od katerega je odvisno življenje. V človeških pojmihi: *zgornjo mejo življenskega standarda, prostega časa in javne morale katere koli družbe postavlja količina in koncentracija dostopne energije. Spo... eje ni.* Naši daljni predniki, ki so živeli od lova in pobiranja plodov, so imeli na voljo kar razkošno porcijo energije, ker jih je bilo proti površini planeta tako malo in ker so bili tako večji v uporabi bioloških zbiralcev energije, znanih kot rastline in živali. Študije kažejo, da so - preden so jih kmetje in živinorejci potisnili z dobre zemlje - lovci/nabiralci lahko dobro živeli s samo tremi ali štirimi urami dela dnevno, tako da ni manjkalo časa za boj, petje, izdelavo okraskov, ceremonije ali lenarjenje in razmišljanje ob ognju. Življenje, ki bi ga zavidali mnogi sodobni meščani, vsaj v toplih deželah. Lovci/nabiralci so bili tudi bolj zdravi od svojih kmečkih naslednikov, saj jih je bilo manj in so se bolj pogosto umivali.

Tako se vprašaš, zakaj so ljudje sploh izumili kmetijstvo. Ena od hipotez trdi, da zato, da bi pridelovali ječmen za pivo... Zdi se mi, da je odgovor spet v energiji. Večini prebivalcev je kmetijstvo pomenilo korak navzdol po prehrambeni verigi. V bistvu so jedli travo in gomolje - veliko revnejši vir energije od mesa. Pojedeno žito, riž ali krompir so večinoma služili kot gorivo za proizvodnjo novega žita, rja ali krompirja. Večini je življenje pomenilo ubijajoče garanje na polju, pa še umazanijo, boleznin in pomanjkanje prostora. Naša temeljna vera se tega spominja kot izgnanstva iz rajskega vrta - "v potu svojega obraza si boš služil kruh".

A eliti na kmečkem delu zgrajenih skupnosti je poljedelstvo prineslo čudovito koncentracijo sončne fuzijske moči... na račun kmetov. Delo nižjih slojev je zbralo razpršeno energijo, ki se je v mestih in dvorcih spet zgostila - pogosto na kmečkih hrbtih. Iz tega presežka so se hranili aristokrati in njihovi priskledniki - vojaki, duhovni, učenjaki in uradniki, specializirani obrtniki. Kljub entropiji lahko iz sistema potegneš več kot si vanj vložil, če le nekdo drug dobi manj. Pogovorna verzija treh zakonov termodinamike pravi - "Ne moreš zmagati, ne moreš izenačiti, ne moreš iz igre." Lahko pa goljufaš.

Izdelek te poljedelske revolucije je bila država, in ko so jo enkrat naredili, se je širila in širila, preprosto zato, ker nobeno ljudstvo lovcev ni moglo konkurirati njeni zgoščenosti vojaški moči in gosti naseljenosti.

Včasih se zdi, da avtor vidi stvari preveč črno, zdi pa se tudi, da ima v grobem prav. Morda se da goljufati še na kak drug način.

Samo R.

V konjskih močeh na hektar je bila poljedelska država veliko bolj učinkovita od lova in nabiranja plodov, čeprav je delovna ura seveda prinesla veliko manj energije.

Iz tega je izvirala kamnita krutost zgodnjih poljedelskih civilizacij, njihova indiferenca do človeškega življenja in bolečine. Napisi asirskih kraljev, ki se hvalijo s celimi mesti, ki so jih žive dali iz kože, sadomazohizem rimske arene, suženjski otroci, ki so crkali v srebrnih rudnikih Lauriona, da bi ohranili slavo Periklejevih Aten. Naše mesarsko stoletje je videlo dovolj masovne zlobe, a ta je vseeno pomenila izjemo. Krutost predindustrijske dobe pa je bila nujna, saj brez surovo zatiranih in izkoriščanih kmetov ne bi bilo presežka za mesta, knjige, prosti čas gornjega razreda. Za veliko večino človeških bitij je bila civilizacija stroj, ki je iz njihovih teles mlal moko za kruh. Kot je pojasnil dorski aristokrat s Krete:

*Veliko premoženje imam, sulico in meč
in ščit iz kože pred prsmi,
moja zemlja je zorana, moja
žetev pospravljena
sladko vino iztisnjeno iz
grozdov,
kmečko rajo sta sulica in meč
naučila, kdo je njen gospod.
Vsi, ki si ne upajo hoditi s
sulico in mečem
mi morajo poljubljati stopala
in me v strahu pozdravljati
kot "gospoda" in "velikega
kralja".*

To parazitstvo je krepilo samo sebe: gornji sloji, specializirani, da iz podložnikov iztisnejo čim več presežka, se niso zanimali za proizvodnjo, proizvajalci pa so bili čisto upravičeno prepričani, da bo sleherna izboljšava koristila le eliti. Celih šest tisoč let po neolitski revoluciji je bil napredek v osnovnih proizvodnih tehnologijah ledeniški počasen. Napredovale so administrativne in vojaške tehnike, ali pa je bil napredek le v večjih državah in poljih. Kralji in cesarji so gradili s prisilnim kmečkim delom ponosna mesta, bojevali na kmečkih hrbtih vedno večje in bolj sofisticirane vojne; njihovi uradniki so se naučili vse boljših metod obdelave podatkov, da so lahko bolj učinkovito zbirali presežek. Gradili so se jezovi in namakalni sistemi, da so še večje množice davke plačujočih tlačanov lahko živele svoje umazano garanje. Ko so erozija, rast prebivalstva in salinacija zmanjševali kvaliteto plodne zemlje, se je življenski standard dolgoročno celo slabšal.

Parazitska narava je zgodnje civilizacije naredila nestabilne, saj so predstavljale le droben vršiček kulture nad ogromnim gomoljem nepismene revščine. Ko njihovi vladarji niso več mogli zaupati orožja dovolj velikemu delu podložnikov, so jih lahko strla plemenska ljudstva onkraj meja mestno-kmečke kulture; večini prebivalcev je tak zlom civilizacije prinesel olajšanje. Kot v kralstvih snovi, ki ima dve stabilni stanji, so kmečke ekonomije lahko preživljale birokratski imperij ali pa decentralizirano, nekaj manj zatiralsko, a barbarsko alternativo. Dolgoročno je pritisk vojne in njenih ekonomij velikosti vselej ponovil imperialno zgodbo. Ko so države dosegle višek, ki se ga je dalo ohranjati s klasičnimi sredstvi - železnim orodjem, obzidanimi mesti, papirjem in pismenim slojem pisarjev - so praviloma nihale okoli te točke, v dolgi vmesni dobi človeške zgodovine. Kraljstva in osvajačji in verstva so prihajala in odšla, a osnovna struktura je

ostajala. Omejitveni faktor pa je bila energija.

Vendar je imelo človeštvo srečo: na zahodnem izrastku evrazijskega superkontinenta je nastala izjema - civilizacija Zahoda. Že v devetem stoletju A.D. so ljudstva Z. Evrope resno izrabljala nežive vire energije, predvsem vodo in veter. Zgodnejše civilizacije so jih poznale, a redko uporabljale; a do vrha Srednjega veka so bili po Evropi razpršeni že tisoči vodnih in vetrnih mlinov in žag, ki so izirali ubijajoče delo, kakršnega so homerski junaki veselo prepuščali svojim sužnjem. Vsako stakajoče leseno kolo je pomenilo manj udarcev biča po človeškem hrbtu. Hkrati so se pojavile boljše metode kmetovanja, boljši plugi, konji so zamenjali vole, uveljavilo se je kolobarjenje. Prvič so videla široko rabo visoko koncentrirana fosilna goriva, sončna energija, ki se je zbirala milijone let.

Na teh temeljih so rasle intelektualne inovacije Zahoda, individualizem, racionalizem, preroški znanstveni optimizem Rogerja Bacona in podobnih mislecev.

Do renesanse je Evropa dobila prva mesta v človeški zgodovini, ki so hrano kupovala s potrošniškimi dobrinami, namesto da bi jo rekvirirala z ostrino meča. Življenski standard je toliko narasel, da so preprosti ljudje lahko enkrat tedensko dodali meso k svoji kaši, in utrdil se je širok sloj ne tako skromnih meščanov. Ne aristokratov, ali obrtnikov in trgovcev, ki bi skrbeli za njihove potrebe, temveč pismen in samozavesten srednji sloj, morda prvič tako številni. To obdobje je videlo konec tlačanstva zahodno od Elbe, prvič v zgodovini dovolj produktivno družbo, ki ni več potrebovala prisilnega dela. Ne da bi bilo med delavci in najemnimi kmeti zgodnje moderne Evrope dosti udobja ali prostega časa, a svet je prestopil prag.

Prebivalcu dostopne energije je bilo dovolj, da življenje ni več moralo biti igra z ničelno vsoto, če se je človeštvo drugače odločilo. Vrsta zgodovinskih naključij, ki so prinesla industrijsko revolucijo, je zavarovala ta krhki začetek, da se ni izgubil v pasti ravnotežja kitajske vrste. Večina tehnologij, ki so skupaj spočele revucijo, je bila uvožena iz Orienta, a na Kitajskem so se uveljavile postopoma in brez prelomov. Množenje prebivalstva in masivna konservativnost mandarinske elite lastnikov zemlje in birokratov sta zajamčila, da je pritisk množic pogoltnil dvige produktivnosti. Kitajski neuspeh je lahko opomin, da človeška bitja ne sprejemajo zlahka sprememb in rasti; spremembe vselej grozijo ukorenjenim materialnim ali ideološko/verskim interesom. Skoraj vedno se je lažje oklepali statusa quo. Zahodnoevropaka kultura sprtih narodov in držav je verjetno krepko pripomogla k toku sprememb. Ker bi zaostalo državo raztrgale njene sosedbe, so imele elite zdrav interes za rast produktivnosti.

Še pomembnejši je bil kompetitivni ekonomski sistem; ekonomska vojna vseh proti vsem je poskrbela za spoštovanje stroškov. Tako so se v Britaniji 18. stoletja znašli skupaj pogoji, ki so pognali vrsto prelomnih inovacij v rabi shranjene fuzijske sončne energije, in tako je prvič v zgodovini prišlo do široke rabe virov energije, ki so bili bolj zgoščeni od sončne svetlobe, in se je zanje zdelo, da so brezmejni in uporabni za vsako ekonomsko in vojaško rabo. Strašna moč teh novotarj je prisilila vse sosednje države, da so sledile zgledu, ne glede na družbene posledice. Še sorodne družbe Zahodne Evrope so potrebovale generacije pretresov, da so se prilagodile industriji, kajti tehnološke novotarje so zahtevale prilagoditev miselnosti in družbeni strukturi, ki sta jih izumili. Celot v našem času se mnoga ljudstva - Iran bil dober primer - zvijajo v ruvanju med

modernizacijo in ogorčeno tradicijo.

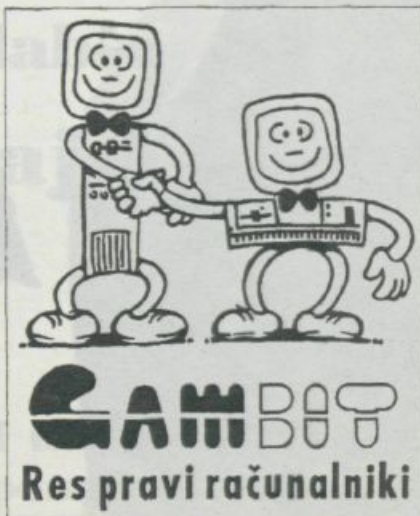
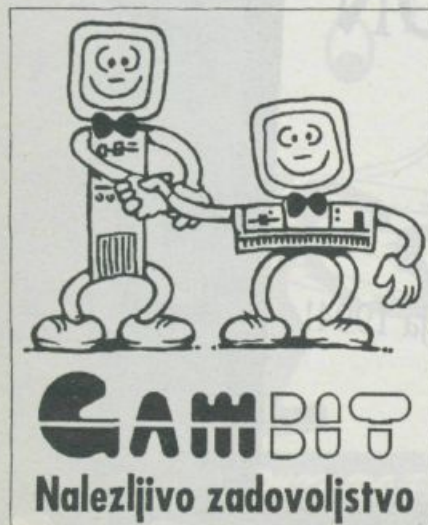
Na fosilnih gorivih zgrajena industrija je osvobodila človeštvo neolitskega paradoksa napredka, zgrajenega na suženjstvu. Rast se je pognala kvišku. Do 20. stoletja se je življenski standard množic v razvitih državah dvignil do nekdanjega standarda davnih lovskih prednikov, in potem čezenj - ne da bi žrtvovali katero od prednosti civilizacije. Visoka kultura je postala pomembna večini prebivalstva - prvič v zgodovini - in v kolektivno zavest se je začela vraščati ugotovitev, da revščina ni neizogibna.

Ideja "napredka" je otrok te ugotovitve. A naše stoletje je tudi pokazalo, kako krhka je zgradba napredka; in pisatelji znanstvene fantastike že pol stoletja pišejo tudi zgodbe o barbarskem svetu po padcu civilizacije. In še bolj prisotna od groznje z atomskim ali kakšnim drugačnim samouničenjem je resnica, da živimo od prihrankov planeta. Zalog fosilne energije imamo le za nekaj stoletij, z varčevanjem in brez rasti. Še slabše, gostote energije so premajhne, da bi lahko obvladovali škodo, ki jo naša industrializacija dela okolju. Z dovolj ceneno energijo bi polucija ostala le spomin; pri sedanjih stopnjah porabe bi bilo to neuporabno. Večina naše vrste (species) je še ujeta v past kmetovanja za preživetje in razširitev s premogom in nafto kurjene industrije iz prvega sveta v Tretjega bi verjetno uničila planet.

Ta zavest piše črke po steni med pojedino napredka, ko Zahod preboreva samemu sebi zadano rano 1914 in njegovih posledic. Takoimenovana "mehka" pot je le lepo ime za vrnitev v živinsko revščino predindustrijskih časov; sončna svetloba je preveč razpršena, in ne bi ohranila niti sedanje stopnje porabe energije. Trda, koncentrirana energija je bistvena za ekonomijo, kot je naša; varčevanje le odlaga problem. Omejitev rasti in proizvodnje pomeni čevljev v obraz revežev sveta, zamrznitev sedanje razporeditve bogastva z drobnim otokom udobja na rastoči oteklini zamerljive bolečine; na koncu koncev to pomeni revščino za vse.

Nihče ne bo pristal, da ostane reven, in nihče se ne bo odrekel udobju, pa kakršne koli so že fantazije stih meščanov, ki jih najdemo v gibanjih za "meje rasti" in ekologijo. Neoludisti si predstavljajo prihodnost biozelenjave in na roko pletenih preprog; resnica njihovih politik bi bil pobleznelo trganje narodov, razredov in ras za mrvice hrane, goriva in vode, globalni Bejrut. In potem stabilizacija v post-neolitski standard človeške zgodovine, z družbo sestradanih kmetov in vladajočih banditov, morda z nekaj high-tech igračkami za elito. Uporaba skoraj neskončnih zalog koncentrirane neorganske energije nam je dovolila, da smo pokukali v svet, kjer življenje ne bi bilo igra z ničelno vsoto in bi bila vpliv in kultura mogoča brez izkoriščanja drugih človeških bitij. Da ohranimo to vizijo in jo ponudimo vsem, potrebujemo več kot tisti edini fuzijski reaktor na nebu. Znanje imamo. Potrebujemo voljo.

S. M. STIRLING, 1991

INVAZIJA ORJAŠKIH SENDVIČEV

INKLUZIVNO ZA TRIBUNO

Tega da naslov nima prida zveze s pisanjem, se boste počasi navadili. Gre predvsem za to, da so mi ravno kar zelo obsežno vrtali oziroma brusili po gobcu (šest desno spodaj). Naročen sem bil za 27. januar ob dveh popoldne. Na žalost sem tako površno pogledal kartonček, da sem sveto verjel, da sem naročen za ob osmih jutraj. Zdaj ugotavljam, da sem bil za ob osmih jutraj naročen 27. novembra. Toliko v opomin bodočim rodovom. Je pa vsekakor zabavno hoditi k zobozdravniku, ker vedno zveš kaj novega, če se seveda ne koncentriraš preveč na neznosne bolečine, katere povzroča brušenje zoba.

PRVI MEDNASLOV

Zdravnica in asistentka sta zelo zgovorni; včasih se celo sam vključim v pogovor, seveda le če nimam gobca zabasanega z nekimi pintami in pošpricanega z neko ostudno tekočino, ki jo najverjetneje pridobivajo iz nezrelih hrušk in pasjega dreka. Danes sem zvedel, da je keramična prevleka za zobe brezvezna, ker je draga in nič bolj kvalitetna od urbanističnega načrta za tisto, kar je ostalo od mojega zoba. Pa še sitnosti so, ker ti pacient pride težit, če se mu keramika pokvari - "potem si pa ti kriva". Poleg tega sem izvedel, da je "sindikalni izlet v Rim" in da lahko izbiram barvo mojega novega zoba - lahko je bel ali pa kovinske barve. Če se veliko smejim, naj vzamem belega; če ne pa kovinskega, ki je cenejši. Tako so mi svetovali zdravnica. Sem dejal, da se stalno režim ali krohutam, da pa je pogled v moje zobovje predvsem problem tistih, ki me takrat opazujejo; in da se bom posvetoval s kompetentnimi. Kmalu zatem sem sam pri sebi sklenil, da si omissim bel zob - če že nimam nobenega

zoba brez plombe, bo vsaj eden zgledal, ko da ni zaplombiran.

DRUGI MEDNASLOV

Ko bi bilo to vse, bi bilo vse v najlepšem redu, pa se je štemanje šele dobro začelo, čedalje bolj je bolelo, zdravnica pa je med brušenjem spraševala, če boli, ko da bi z na stežaj odprtim gobcem lahko govoril ali s kotno brusilko v ustih lahko kimal. Ko se je

štemanje za trenutek ustavilo, sem že hotel odgovoriti na duhovito vprašanje z: "Vas niti ne." Malo preveč stokam, saj v resnici ni tako hudo, le od malega se bojim zobozdravnikov. Pri frizerju vsaj lahko poveš, kaj bi rad; pri zobošintarju pa se ne zmenijo za tvoje modne muhe ("Ne sme boleti, utišajte sveder, malo kokaina prosim, hvala."). Drugače pa moram poudariti, da je zdravstvo res v kurcu, ker moja zobozdravnica kadi Set. Poudaril bi

tudi, da je bil na vratih ambulante do nedavnega napis NE TRKAJI, ki pa sem ga ročno spremenil v NE TRKAJTE!. So mi strici povedali, da ni lepo, če te tikajo neka kurčeva vrata. Za konec naj vam izdam skrivnost s plakata Rdečega križa: "Kako ohraniti zdrave in lepe zobe? S premišljenim uživanjem sladkorja."

TRETI MEDNASLOV

Kmalu bi pozabil na invazijo orjaških sendvičev. Gre za to, da bi me pred obiskom zobozdravnika kmalu do smrti pomendrala gruča srednješolcev, ki je grozeče mahala z ogromnimi sendviči, katere so goitali glede na anketo med njihovimi želodci odločno prehitro. Drugače pa je Ljubljana delno do pretežno prehodna. Veliko preveč je semaforjev, rastejo kot tumorji po črnobilu. Sumim, da se je mestna oblast namenila s takimi primitivnimi posegi imobilizirati meščane do te mere, ko se po mestu ne bo dalo gibati drugače kot s petimi prometnimi prekrški na deset metrov. Še najbolj tragično pa je to, da od Aškerčeve po Titovi do Bežigrada ne srečaš nasmejanega obraza. Vidiš samo upokojece, ki jim je vsega dovolj, iskreno obupane japije, ki so očitno zapravili zadnji tolar za obleko po zadnji modi in bodo kakšen mesec prisiljeni jesti stiropor in vitaminske tablete, izmozgane proletarce, katerim je čedalje manj jasno, ženske, ki so tako zafugirane s kozmetiko, da bi jim s face odpadlo pol tone pudra, če bi se zasmejale, fante z izjemno zoprnim in čemernim obrazom, ki sedijo v avtomobilih iz katerih odmeva enoličen ritem preglasne in butaste disko štanice, policaje, ki so itak razred zase in se redko smeji... Oprostite vsi, ki sem vas tu pozabil naštet.

M. C. ASHTRAY

ZAKAJ NE ZNAM PISATI SLABIH ČLANKOV?

KER SE SLABO BLAGO SAMO HVALI.

To je bilo prvo vprašanje našega nenagradnega kviza. Danes boste videli, če imate klasično stripovsko izobrazbo. Ne vem sicer toliko kot recimo Max Modic ali Blek stena, ki je bil zraven, ampak ko sem bil majhen, so mi ata prepovedali brati stripe, češ da se mi bodo skisali možgani. Pa more so me tlačile zaradi ilustracij v Svetem pismu, ata pa so mislili, da me preganja Fantom (Meni Fantom že ne bi storil kaj žalega). Pojdimo k vprašanjem.

1. Kako je naslov Lunov Magnus Stripa, v katerem Blek Stena strelja v teku na "crvene mundire" iz litoželeznega topa?

- a) Saratoga
- b) Zatočenici zamka Zelda
- c) Odmazda kod Okultisove čevapdnice

2. Kakšen bi bil Zagor, če bi vse batine dobil naenkrat?

- a) kot povožen flancat
- b) kot konjski kurac udarjen v steno
- c) kot Jatin puranji hlebček

3. Kako zgleda celo ime njegovega sopotnika Čika?

- a) Čiko Felipe Kajetano Lopez Martinez Gonzales i Ramirez
- b) Čiko Felipe Kajetan Kovič i Pavček
- c) Nič od tega

4. Kaj imata skupnega Tex Viler in Wyat Earp?

- a) Oba sta primer zajebanega policaja
- b) Oba sta imela zlato žilo
- c) Bila sta edinca

5. Zakaj Komandant Mark ni poslušal nasvetov ("Ženu treba samo dobro tuči je uvek govorio moj čukundeda vrač.") svojega dobrega prijatelja Žalosne Sove?

- a) Ker je vedel, da tega njegov ded v resnici nikoli ni rekel (Beseda "squaw" pomeni pizda ali suženj, indijanci je niso nikoli uporabljali)
- b) Ker ga Beti itak ni zanimala in je imel najraje svojega konja
- c) Ker je cvikal

6. Zakaj negativci v omenjenih stripih praviloma umirajo "nesretnim slučajem"?

- a) Ker bi si pozitivci nakopali skrajno slabo karmo
- b) Ker bi jih drugače razglasili za vojne zločince
- c) Se zgodi

7. Kdo bi najebal, če bi se stepla Kit Teler in Blek Stena?

- a) Kit Teler bi jih dobil s topom po glavi
- b) Blek bi cviknil, ko bi videl službeno
- c) Vmešal bi se Zagor

8. Kaj je uničilo rimski imperij?

- a) Asterix
- b) Svinčena posoda katero je sir Oliver preko Binga prodal v Rim
- c) Uvoz slovenkih buteljlk

SHOOT THE TUBE

watch more tv

9. Ani Četiri Pištolja je...

- a) vzdevek, ki so ga med vojno za Slovenijo dobili oficirji z več kosi orožja, medtem ko so bili navadni smrtniki oboroženi z odpiraci za konzerve
- b) parcialni objekt Frenkija Belevna
- c) teta Taličnog Toma

10. Kaj je uničilo Superhika?

- a) Brezalkoholne pijače
- b) Pozabil je na bogate
- c) Rugljeva terapija

Read
comics
OR
fuckin' die!

Zakaj so bili stari komunisti boljši od Janše?
Praviloma so bili v zaporu ali v hosti več kot en mesec.

GAMES (I. DEL)

(AMPAK NE NA DVORIŠČU)

Zgodovina računalniških igrice sega tja v zgodnja leta 80. let tega stoletja. Clive Sinclair, bivši lastnik bivšega Spectruma je nekoč, že davno rekel: "Vedeli smo, da se bodo ljudje s Spectrumi tudi igrali. Ampak to ni bil namen izdelave tega računalnika" - ali nekaj v tem smislu. Ampak strček Clive, kot so mu tudi rekli, je bil močno tudi proti miškam. Pravil je, da so miši na mizi "v enako nadlego kot v hiši". Danes ne najdeš več sodobnega računalnika brez miške. Takoj ko sta se pojavila slavni ZX Spectrum ali MAVRICA (se še kdo spomni knjige Mirko tipka na radirko?) in enako slavni Commodore 64, C64 (naj počivata v miru), so se pojavile tudi prve igre. Najprej je bila manija lastnikov mavric, ki so smučali (Horace goes skiing) in manija lastnikov Commodorejev, ki so se tepli (Bruce Lee). Bruce Lee je legenda tudi zaradi tega, ker je majhno uporabljal tudi lastnost danes najbolj prodajanih iger na svetu - PUSTOLOVŠČINO. Takrat je bilo na tone iger, vse na kasetah (pozneje tudi na disketah,

wow!), in ko so se Commodorji ali mavrice prodajali, se je vedno navedlo zraven tudi število kaset ali disket, polnih iger. To so bili časi!

Ravnokar je izšla igra, ki je nadaljevanje igre iz 80. let - Elite. Zaradi te igre se je v tistem času zelo intenzivno povečala poraba kave. Smisel igre je bil v služenju denarja v prihodnosti, se pravi, da si ga lahko služil tudi na zelo prepovedan način, kar je igri dajalo tisti potreben čar. Igra se je dogajala v vesolju, vendar ne v naši galaksiji. Protiutež je bila na C64 igra Ports Of Call in pozneje Oil Imperium. V obeh igrah si igral biznismena, ki je iz svojih ubogih 5 milijonov dolarjev naredil velike denarje s pomočjo nafte. Igre so se vrstile, več ali manj so bile vse precej kretenske. (nadaljevanje prihodnjič)

Računalniški joke: Reče žena možu:
"Pojdi že enkrat pomit posodo in se nehaj skrivati v navidezno resničnost!"

KUPOVANJE RAČUNALNIKA KOT PROBLEM

KATERI RAČUNALNIK NAJ KUPIM?

...Je problem. Je stalno vprašanje. In na to vprašanje poskuša odgovarjati toliko firm, da se ti zrola. In vse po vrsti ponujajo PCje! Okej, pri nas je PC res tisti bog i batina, zaradi katerega so vsi drugi potegnili ta kratko. Vsak naj bi imel računalnik, ki ga najbolj potrebuje. Mora risati vijake iz petnajstih pogledov? OK, tule je 486DX, s 16 Mb RAMa, pol giga diska in gor je še najnovejša verzija AUTOCADa, a za Okna bi jo rad, ni problem, tukajle, malo počakaj pa bo na disku, a še knjige bi rad? Ja kje jih naj pa dobim???

Kje sem že to slišal?

Ja, seveda, v skoraj vsakem slovenskem podjetju, kjer se dobi vse za majhno ceno - če pri njih kupiš računalnik, ti potem vse programe kar šenkajo. Odgovor o knjigi je torej logičen, saj ti noben pirat ali prijatelj poleg ilegalno kopiranega programa z nasmehom na obrazu ne da še (orginalne) knjige. Pa ja.

Torej pravilo No.1 pri nakupu računalnika: Ne kupuj programov ali računalnikov z že instaliranimi programi brez originalnih

izvodov knjig! Saj načeloma ni problema, ampak take super ultra extra plus naj firme blazno služijo na račun naivnega kupca, ki misli, da je prijel Boga za pete ali celo za kaj drugega, ko najde računalnik "po svojih željah in potrebah" za smešno nizko ceno.

Pa saj na svetu niso samo peceji. Ogromno najrazličnejših ljudi piše svoje diplomske in seminarske naloge tudi na kaj drugega. Macintosh naprimer. Se strinjam, je definitivno predrag za tvoj žep. Mogoče bi bilo pa vredno poškiliti nekam, kjer se jih dobi. Potem so tu vsekakor IN še kar nekaj časa na trgu Atariji. STje že stari oče, pa vseeno. Trg v temle letu bombardirajo z novim Falconom, ki je krasna stvarca predvsem za ljudi, ki od računalnika pričakujejo še kaj več, naprimer noro dober zvok in veliko barv, pa tudi spodobno hitrost obdelave tekstov. Cena je pa seveda temu primerna: okrog 3000 DEM.

(nadaljevanje prihodnjič)
LUKA ROMIH

RAČUNALNIK IN MOJA MAMA

Računalniki? Groza in trepet moje mame. Veste, kaj je naredila z računalnikom? Pokrila ga je z lepim prtom, na katerem so izvezene vijugice in vzorčki, rožice modre, rdeče in rumene barve, travice, lepe stvari. In zakaj? Zato, ker ne mara računalnika. Raje bi mu rekla "bejž", kot pa da bi svoje stvari in prelepa ustvarjanja pisala z računalnikom.

Pa jo kar razumem, kajti njen pisalni stroj je star nekaj deset let.

Ta pisalni stroj je eden boljših. Ne pokvari se, ni treba iskati čiščev in takoj lahko popraviš svoje napake. Lepo z edigsom, ne pa tako kot na računalniku: edit, undo. Takoj se zmotiš, še posebej če si delal s pisalnim strojem vse svoje življenje!

Ne pustite se taktiki, ki jo imajo proizvajalci računalnikov in vam ponujajo vse mogoče vrste računalnikov, tale je pa boljši. Figo je boljši, če se ga bojiš.

Ali ni lepše pisati na pisalni stroj, kjer imate pregled nad vsem, pa še v ekran vam ni treba buljiti.

Lepo in prekrasno vam pokuka sonce skozi okno v sobi, ptički žvrgolijo, čez nekaj dni pa morate vi oddati seminarsko nalogo. Naredili ste toliko napak, da se vam bo strgalo, vendar!

Rešitev je tu. Lepa, enostavna, preprosta, najhitrejša. Vsedete se za računalnik, naj vaše mame, če je podobna moji, ne bo doma, ker se bo drugače umaknila v svojo spalnico. Pojejte malo sadja, pripravite svoj urejevalnik do tega, da bo deloval in vaša seminarska bo nared.

Bolje računalnik, vendar ne po vsej sili. Pogrnjavščina računalnika in vseh for, ki jih lahko naredimo, je za industrijo vseh masovnih medijev naredila velik skok naprej in prehiteva vse stare načine stavljenja, filmanja, glasbena industrija ima zaradi tega lažje delo, še celo jaz se sedaj igram oblikovanje in ustvarjanje časopisov. Kljub vsemu pa računalnik ne bo nikoli prekosil osebnostnega vidika, računalnik je brez duše in ne bo nikoli ustvaril takšne umetnine kot jo lahko umetniki, ki so pridali svoji umetni del sebe. Resnično vam povem, moja mama se ne bo sprijaznila z vsemi možnostmi računalništva. Se vam zdi neverjetno.

Pa ni, raje gre na vrt in gleda cvetove, uživa v naravi - samo ne recite mi, da je računalnik lepši, meni je pisalni stroj veliko bolj sexy.

MATEJ POLJANŠEK

SLOVARČEK RAČUNALNIŠKIH IZRAZOV

MIŠKA - udomačena podgana z posebej oblikovanim repom

MACINTOSH - dežni plašč za pokrivanje IBM-nekompatibilnih kalkulatorjev

HARD DISK - skrajna oblika hard core glasbe

UNIX - nova vrsta brezalkoholnega piva

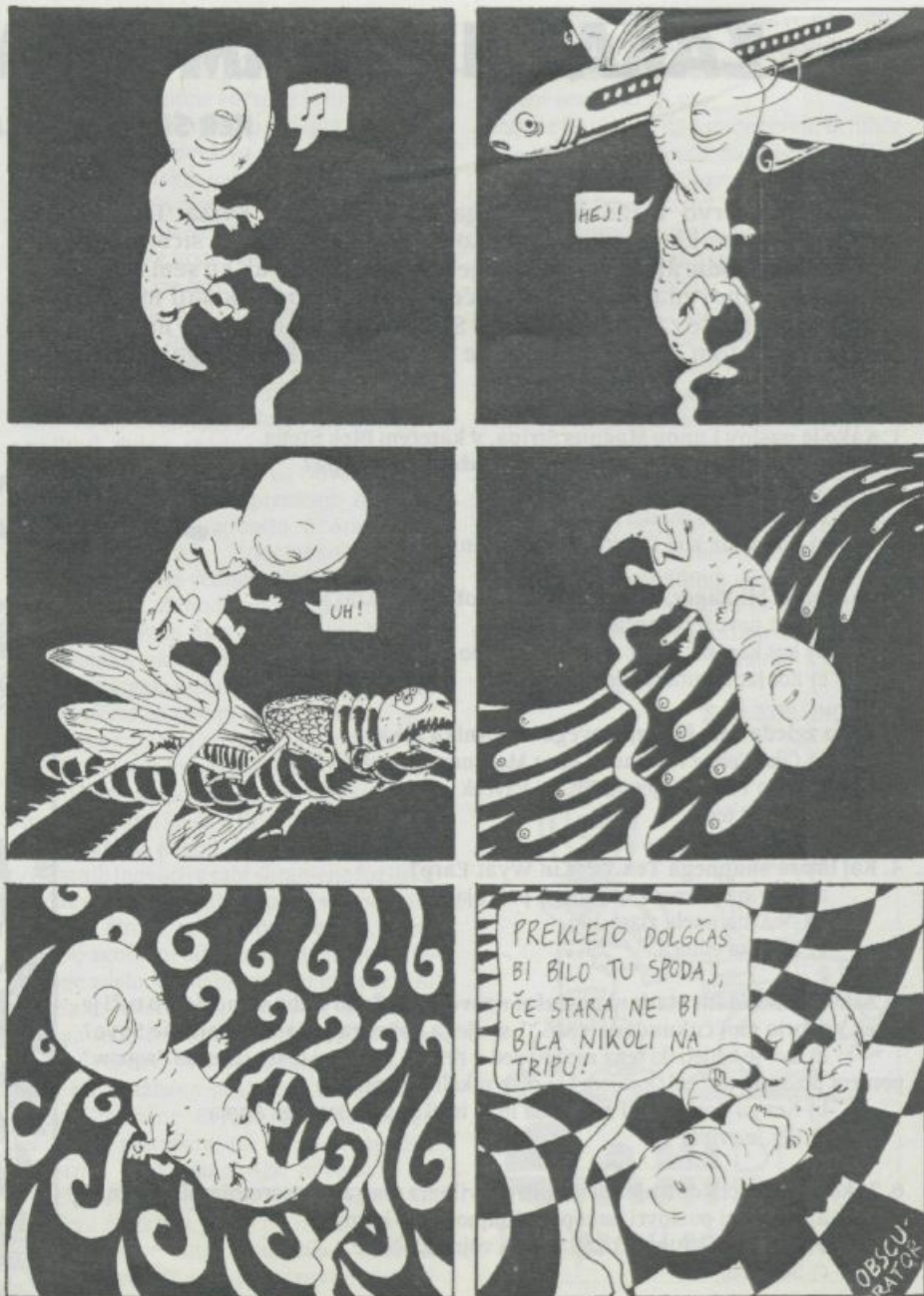
BUG - enota za preglednost programov

LAPTOP - skovanka iz lapse top, oziroma top lapse

HECKER - tip k' skos fafa o računalnikih

SEM V
TRKARNI.
PRIDEM ZGODAJ
ZJUTRAJ.
POČAKAJ ME PRED
KIŠKOM!
Tvoj
DNEVNIK

Dnevnik

Kako držati bedake v napetosti?
Preberite v naslednji številki.

SESTAVIL: TOMAŽ KONCIJA	ŽARKO PETAN	NERAZUMSKOST	RESNIČEN	ALMSKA ŠTIRI	ZAPOREDJE	ODGNANJE ZAPODITEV	VNAŠANJE	OCENJEVATI, PRESOJATI	PERZ. VLADAR DAREJEV SIN	IN TAKO NAPREJ	ATLANTIS	MUCEK	OSLOVSKI DOLGOUŠNI	OSEBA, KI IZVAJA KASTRACIJO	POTOPLJENA DEŽELA
RUSKI NACIONALIST								8			TAPLIJENJE		10		
MATI MODROSTI					7						POLDRAG KAMEN				2
ATLANTIS	ENAKA VOKALA LASTNOST ŽIVEGA			RANI JUTRANJI MORO		18					RADIUEC RADO SPOZNAVOSLOVCI				
UNIVERZA V LOS ANGELESU			3		OSJE GNEZDO PLAST NAD STARTOSFERO		14			KRETNJA ... KAPITANA GRANTA (J. VERNE)					
MAŠČ. SNOV V ŽIVČNIH CELICAH					16		KRAJ NA PRISMANU HELGA NOVAK				5	BODICA GAŠKA ČAKA			17
VASTA PLESA						ZGOD. OPIS DOGRANJA IZUM MOTORJA Z NOT. IZGOR.								1	
NARAVNI LOGARITEM			REKA V BAJKAL. JEZERA KAPICA, KOSMIČ					HORA LEGALIS	FA. TEROR. ORGANIZACIJA PRIP. JEZEJSKE ROMANT. SOLE				TITAN KAVRAŠKI KOSAKAŠ IVAN		
VASTA GOVEDA				OLGA TALINA			DAFNIS IN ... DUŠA	15				POSODA ZA VINO FLAVTI PODOB. GLASB. V MADÉ.			
ILOVICA narisala Helena		12		OD ČASA RAZJEDENA KOČA											
JADR. OTOK				MERSKA ENOTA ZA GLASNOST ZNAK ZODIAKA				SL. PISEC NOVELIST FILIP ZVER IZ RODU MAČK						GA. BOG PASTIRJEV	REDKO ŽENSKO LJUBH. IME
OZEBLINE, POZEBE				11		REKA NA POLOPONEZU EUROTAŠ 100m ²	13			VASTA ZIRAFE V PRAGOZDU			4	9	
BAJESL. ASIŠKA KRALJICA (VISEČI VATOM)										DELAVEC, KI TADO DELA					
TOMAŽ MARAS			ROMBAST						6	SUMERSKA BOGINJA PLODNOSTI					

REŠITEV:

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

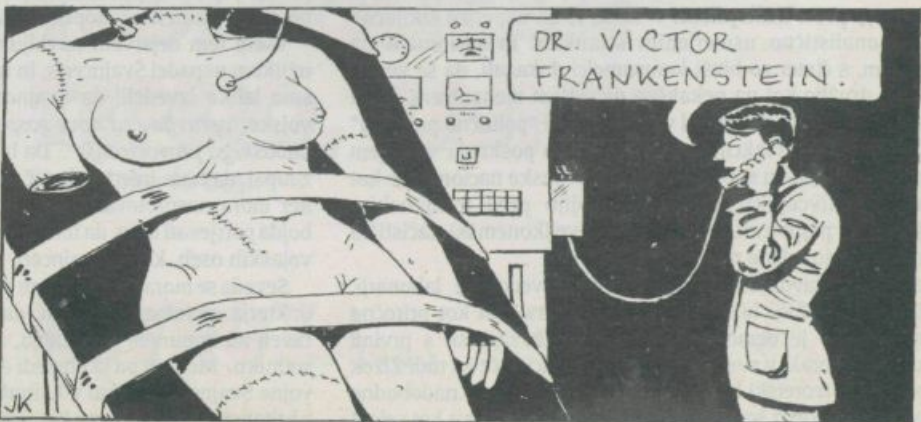
17

18

NAGRADI ZA PRAVILNO REŠENO KRIŽANKO:

- 1 programski jezik Microsoft QuickPASCAL (vrednost 10.990 SIT)
- 1 slovenska knjiga Microsoft WORD for WINDOWS (vrednost 2.490 SIT)

Nagrade podarja podjetje **ATLANTIS** zastopstvo programske opreme Microsoft, Corel in Symantec za Slovenijo založba slovenske računalniške literature Hajdrihova 28, 61000 Ljubljana, TEL 061 - 125 - 1147 FAX 061 - 125 - 1250

Kaj je posebnost slovenskega vojaškega letala? Odpre se ob pristanku.

TUDI TO JE DEMOKRACIJA

(ČE NE VEŠ ZA DRUGO MOŽNOST)

URESNIČITVI VELIKEGA SNA

1. ČLEN

(protiprevratniški)

V izogib nevarnosti, da posameznik ali organizirana skupina kot predstavnik sodne, izvršilne ali gospodarsko-finančne oblasti izvede prevrat in onemogoči demokratični razvoj Republike, Predsednik republike, Vlada, Uprava, Sodstvo in Ustavno sodišče izgubijo posebni status in oblast, njihovi predstavniki pa delujejo kot uradniki v okviru strokovnih teles Državnega zbora.

2. ČLEN

(optimizacijski)

Vsled potrebe po znižanju stroškov vodenja Republike se Državni svet razpusti.

3. ČLEN

(organizacijski)

Zaradi prenizke stopnje soglasnosti o bodočem razvoju Republike kot celote in želje po decentralizaciji kot prehodni fazi do odcepitve od Prestolnice, se ukinja vsa lokalna in druga samouprava.

4. ČLEN

(varovanje medijev)

Republiška televizija, kot nesorazmerno najmočnejši in praktično edini imena vreden medij, zaradi nevarnosti nepravilne uporabe v smislu zavajanja državljanov s strani posameznikov preide pod direktni nadzor Državnega zbora. Novinarje in drugo osebe ter program izbira in potrjuje Državni zbor.

5. ČLEN

(učinkovitost sodstva)

Sodstvo, kot samostojna oblast v okviru Republike, zaradi svoje nedolodljivosti, ki se kaže v dolgotrajnih postopkih, neprilagodljivosti svojih odločitev demokratičnim dogovorom med posameznimi parlamentarnimi skupinami in strankami ter nezmožnosti zaščite moralnih in drugih temeljnih vrednot naroda, postane svetovalni organ Državnega zbora in deluje kot pomoč pri izvajanju parlamentarnih preiskav.

6. ČLEN

(nacionalni razvoj)

Državni zbor, upoštevajoč trenutno težko stanje gospodarstva Republike, neinventivnost za razvoj posameznih panog in

gospodarstva kot celote zadolženih posameznikov, pridobitniški kriminal podjetniških vodstvenih struktur in vse večjo obubožanost delavcev, prevzema odgovornost za sprejem in uresničitev nacionalnega programa gospodarskega razvoja.

7. ČLEN

(svetost poslanstva)

Državni zbor na osnovi zaupanja večine državljanov Republike in upoštevajoč svojo najdemokratičnejšo strukturo v vsej zgodovini Republike s tem zakonom poslancem, cvetu naroda, nalaga sveto dolžnost dokončne rešitve vseh težav in jim dodeljuje dosmrtni mandat. Mandat je deden.

8. ČLEN

(1984)

Zakonodajna, sodna in izvršna oblast delujejo v okviru Državnega zbora tako, da je možno njihovo hitro usklajevanje in prilagajanje trenutnim razmeram ter predvsem popravljanje zakonov ter sprotne spreminjanje oziroma popravljanje sodb v skladu z rezultati izvajanja.

9. ČLEN

(ekskluzivnost)

Poslanci v skladu z zaupanjem državljanov in lastno nepovljivostjo uživajo poseben status in odgovarjajo samo Državnemu zboru.

10. ČLEN

(neposrednost)

Poslanci so neodvisni od strank. Stranke so ovira pri uresničevanju tesnih vezi med državljan in poslanci, zato se kot nepotrebne ukinejo. Poslanci neposredno predstavljajo in vodijo državljane ter Republiko.

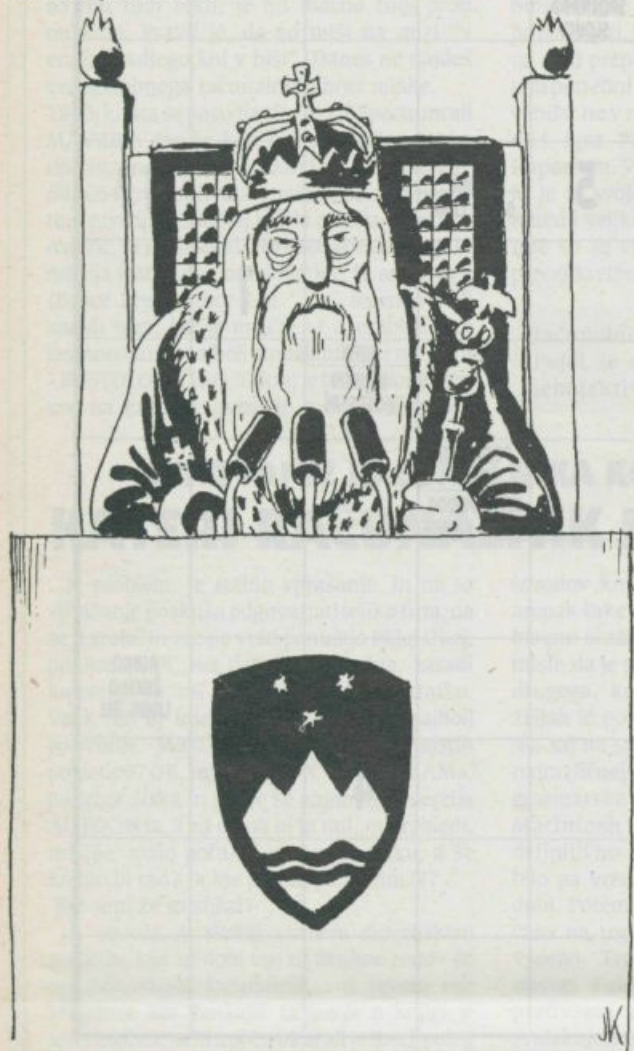
11. ČLEN

(nagrajevanje in enota mere)

Poslanci so za svoje delo nagrajeni sorazmerno z odgovornostjo in rezultati. Zato se dohodeki vseh državljanov obdavčijo tako, da neto dohodek posameznika ne presega četrтинke neto dohodka poslanca. Najmanjši neto dohodek v Republiki je šestnajstinka dohodka poslanca.

Prestolnica, 6.1.1994

PREDSEDNIK DZ REPUBLIKE

IZOBRAŽENEC Z NAPAKO

SLAVOJ ŽIŽEK IS A FAKE!

Izobraženec je ali bi vsaj moral biti predstavnik razuma in pameti lastnega naroda. Ta funkcija, ki izvira iz njegove nadpovprečne šolanosti in vsakršne poučenosti, mu nalaga posebne in pomembne dolžnosti, hkrati pa opravičuje in sili opazovalca javnega življenja, da je do njega v vsakem pogledu zahtevnejši in strožji kakor do kakšne druge osebe. Tem bolj umestna pa je stroga kritika izobraženca, ki velja za ideologa vladajoče politične stranke, ki je nagnjen k avtoritativnemu poseganju v javne spore in ki mu prav nič ne dičijo načela demokratičnega pluralizma, kulturnega dialoga in najosnovnejšega patriotizma.

Izobraženec, ki ga imam v mislih, je seveda "Hochmeister" Lacanovske čole psihoanalize na Slovenskem, dr. Slavoj Žižek. Po lanskoletnem spomladanskem fiasku, ko je v "Mladini" objavil članek, v katerem je bralcem nončalantno namignil, da je njihov inteligenčni kvocient prenosorazmeren s stopnjo njihove podpore Liberalno-demokratski stranki, se je Žižek sicer začasno umaknil iz javnosti. Na žalost pa te odsotnosti nač filozof ni izrabil za samokritično oceno umestnosti svoje vloge eldesevskega portparola, ampak za prav nič filozofsko kuhanje mule. Drugače si tudi ni moč razložiti zaletave medijske "protiofenzive", ki jo je uprizoril v drugi polovici decembra in ki če vedno traja.

Žižek se je najprej z vsem žarom priključil mladim liberalnim demokratom v nizu javnih manifestacij pod udarnim imenom "Teden boja proti nestrpnosti". Le-ta je bil naperjen izključno proti nacionalistično usmerjenim strankam in skupinam na Slovenskem, s čimer so bivši komsomolci dokazali, da še vedno gledajo na družbo kot na nekakšen neboljjen mehanizem, ki ga mora nekdo od zunaj poganjati v tek. Če to ni "politično pravilna" avantgarda, so sile reakcije. Ravno zato so poskusili v svojem abotnem televizijskem spotu prikazati slovenske nacionaliste kot popolne negativce, ki bojda radi stojijo pred italijanskim neofašističnim praporom, dvigajo roke v velikonemški nacistični pozdrav in tepejo mlade punce.

Takšno blodnjavo enačenje zavednih Slovencev z lahonarji, nemškutarji in čefurji bi se sicer še dalo opravičiti kot priročno nerodnost, ki jo je demoliberalni podmladek zagrešil s prvimi opotekajočimi koraki v svet moderne demokracije, če ga tudi Žižek ne bi posvetil v teoretski kanon. Namesto da bi poučil nadobudne mladince o tem, kako sodobna družba deluje kvečjemu kot celota medsebojno usklajenih delov dobro utečenega mehanizma, v katerem ima vsak del—tudi nacionalistični—svojo natančno določeno funkcijo, je naš doktor filozofije in sociologije vse skupaj požegnal pred televiziji—z izjavo, da ni razloga, s katerim

bi se dalo opravičiti pojav desne opcije pri nas.

"Teden boja proti nestrpnosti" je tako tudi po Žižkovi zaslugi izzvenel kot histerični izbruh strahu demoliberalcev pred razvojem strankarskega pluralizma v Sloveniji. Vseeno pa to ni motilo Žižka, da ne bi v eni od januarjskih Delovih Sobotnih prilog na elitni zadnji strani vesoljnemu Slovenstvu oznanil, da gre pri liberalni etiki "za strpnost do (politično, versko, nacionalno, spolno, itd.) drugačnih, za to, da jih dopustimo v njihovi različnosti." Dodal je še, da je "sedanji trenutek pomemben, ker se v njem odloča, kakšna demokracija se bo 'ustalila' v navedenih ljudeh, kakšna bo stopnja dejanske kulture dialoga." Da je šlo zopet za licemerstvo brez primere priča tudi Žižkovo "strpno" in "kulturno" obravnavanje podpolkovnika Janeza J. Švajncerja v istem članku. Vajncerc, glavni urednik tednika "Slovenska vojska", se je jeseni lani zameril predstavnikom "zdravih sil" v Sloveniji zaradi obračuna z mariborskim časnikom "Večer". Le-ta je več mesecev napadal Teritorialno obrambo in blatil nekatere njene pripadnike z nizkotnimi izrazi, vse dokler ni bilo v "Slovenski vojski" objavljeno nepodpisano pismo, ki je razkrinkalo ozadje takšnega pisanja in notranje razmere pri zbalkaniziranem časniku. V svoji oholi užaljenosti je urednik "Večera" s pomočjo proslulega Društva novinarjev sicer poskusil vrniti "udarec", a je bil že novembra prisiljen skesanost priznati, da je iz incidenta potegnil zaključek, da bo delal kvaliteten časopis, ne pa rumen tisk.

Vsem tem dejstvom navkljub pa je Žižek v svojem članku z užitek napadel Švajncerja, in to na zelo svojevrsten način. Tako smo lahko izvedeli, da Švajncerc s ščitenjem ugleda slovenske vojske "opravlja (za nove gospodarje) isti stari posel najnižjega udbaškega provociranja". Da bi bila mera polna, nam je Žižek še zaupal, da noče imeti prav nič z borci proti udbofajfiji, to pa zato, ker mora nasprotovanje temu politično-gospodarskemu kartelu bojda potrjevati tako, da tolerira obstoj strankarsko neopredeljenih vojaških oseb, kot je Švajncerc!

Seveda se mora človek ob teh bedastostih vprašati, kaj je prignalo doktorja sociologije do tega, da se je spustil na najnižjo možno raven ad hominem klevetanja, za kar mu tudi že grozi obisk pri sodniku. Mogoče pa je v središču dejstvo, da je začetek desetdnevne vojne Švajncerc pričakal v kamuflažni uniformi, Žižek pa v fotelju z britanskim novinarjem, kateremu je zaničljivo komentiral spopad za slovensko samostojnost kot "prepir med južnoslovanskimi plemeni"? Če je temu tako, lahko pričakujemo še marsikakšno Žižkovo ekskurzijo v javne debate, saj ima naš filozof karseda kritičen odnos do lastnega naroda.

To sicer manj znano dejstvo je Žižek potrdil v intervjuju v tretji številki letošnje Mladine. Intervju, ki naj bi se sicer nanašal na že ničlikokrat prežvečeno temo o glasbeni skupini Laibach, je Žižek spretno izrabil za pridehno diskreditiranje političnih zoprnikov, ki so zbrani v samo njemu znanih "populistično-ljudsko-krekovski-socialno-krščanskih krogih". Tako je med drugim izjavil, da imamo v Sloveniji "dediščino desnega populizma, od Plečnika v arhitekturi do Kreka, kije, če že ni direktno fašistična, pa vsaj protofašistična." Če ne bi vse to pisalo črno na belem, bi si človek komaj upal verjeti, da je resnično. Kaj se to pravi? Ali se Žižek zaveda, kaj to pomeni? Gotovo predvsem to, da mu gre beseda fašizem srhljivo zlahka z jezika. Ta netaktnost sama na sebi ne bi bila nič poraznega, če ne bi Žižek spadal med tiste slovenske izobražence, ki redno potujejo in predavajo po Evropi in ZDA. Ni sicer znano, če je ravno on tisti, ki je prispeval k temu, da nekateri družboslovci na tako znanih univerzah, kot je recimo harvardska, povsem resno vidijo Slovenijo kot deželo "fašistoidnih tendenc" in "fašizma s človečkim obrazom". Res pa je, da se je tudi v "Mladini" Žižek jezil nad francoskimi levičarji, ki se bojda nočejo soočiti z "libidinalno ekonomijo fašizma" in z javnim posipanjem pepela po sebi in po svojih sonarodnjakih. Sliši se hecno, vendar vse kaže, da imajo navkljub dejanski fašistični zgodovini Petainove Francije Žižkovi kolegi bolj od njegove bolesterne "samokritičnosti" v čslisih tele Levstikove verze:

Rod, ki sam se zaničuje
in oholo ne spoštuje
vedno sebe in svojine,
orožje v srce sam si rine.
In kako če ta medloba,
da mu pride zlata doba?

Slavoj Žižek je pohabljenec. To naj bo povedano brez kakršnegakoli žaljivega prizvoka. Trpi za govorno napako. Tudi Fran Levstik je bil pohabljenec. Že od zgodnje mladosti je trpel za hudim organskim defektom—avtoimunim obolenjem ledvic. Žal je zdaj v Sloveniji veliko preveč pohabljenec. In kmalu jih bo še več, če nam Bog ne bo pomagal. Boli me, da nam Slavoj Žižek predpisuje množično Lacanovsko psihologijo in se hkrati v javnosti neodgovorno izživlja na račun drugače mislečih sorojakov in lastnega naroda. Pohabljenec, ki nima duhovne veličine Levstika, se pač poskuša zlovesče olajšati tako, da širi pohabljenost okrog sebe.

ANDREJ BENEDEJČIČ